

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 13

75'inci Birleşim
8 Mayıs 2019 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	10
II.- GELEN KÂĞITLAR	15
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	17
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>17:21</i>
1.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, ramazan ayına ilişkin gündem dışı konuşması	17:18
2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararı ile Tokat ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	18:19
3.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, Anneler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	19:21
IV.- AÇIKLAMALAR	21,44,49,58,73,76,88,100,107
1.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir Büyükşehir Belediyesinde işten çıkarılan işçilerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	21

- 2.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayıoğlu'nun, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararı sonrası dilden dile dolaşan fıkra ile mâniye ilişkin açıklaması 22
- 3.- Mersin Milletvekili Ali Cumhuri Taşkın'ın, Türkiye ekonomisinin üretim ve ihracata dayalı büyümesine rekorlar kırarak devam ettiğine ilişkin açıklaması 22
- 4.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda çalışan işçilerin mağduriyetine ve TÜPRAS işçilerini desteklediklerine ilişkin açıklaması 22:23
- 5.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararına ilişkin açıklaması 23
- 6.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediğine ve 9 Mayıs Avrupa Günü'ne ilişkin açıklaması 23
- 7.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay ilinin İskenderun ilçesinde şiddete maruz kalan Berfin Özek'in tedavi giderlerinin SGK tarafından karşılanabilmesi için Sağlık Bakanı ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanının gerekli talimatları vermesi gerektiğine ilişkin açıklaması 24
- 8.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediğine, İsrail ordusunun Gazze'deki Anadolu Ajansı ofisini roketlerle hedef almasını kınadığına ve ramazan ayını tebrik ettiğine ilişkin açıklaması 24
- 9.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararını objektif değerlendirenleri anlayamadığına ilişkin açıklaması 24:25
- 10.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediğine, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararının şüphelerin ortadan kalkması açısından önemli olduğuna, ramazanışerifi tebrik ettiğine ilişkin açıklaması 25
- 11.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararı sonrasında Ekrem İmamoğlu'na sosyal medyadan destek veren sanatçıların Cumhurbaşkanlığı Arşiv Daire Başkanı Muhammet Safi tarafından fişlendiğine ilişkin açıklaması 25:26
- 12.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana, Ankara, Eskişehir, Kayseri, Manisa, Mersin, Isparta, Yozgat ve Elâzığ illerinde şehir hastanelerinin hizmete başlamasıyla kapatılan ve taşınan devlet hastanelerinin arazileri üzerindeki tasarrufun ne olacağını, devlet hastanesi olarak işlev gören kaç arazinin bağış olduğunu, hangi illerde ve hangi büyüklükte araziler bulunduğunu öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 26

- 13.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 5-13 Mayıs Trafik Haftası vesilesiyle vatandaşları trafikte duyarlı olmaya, saygılı olmaya, sabırlı olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması 26
- 14.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararına ilişkin açıklaması 26:27
- 15.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in Meclis başkan vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, Türkiye geneli demokrasi nöbetlerini diktatörlüğe geçmek için mi tuttuklarını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 27
- 16.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, İstanbul Valisi Ali Yerlikaya'nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Vekili olarak atanmasına ilişkin açıklaması 27:28
- 17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, memnun olması beklenen demokrasi havarilerinin YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararını en fazla tartışma konusu yapmasının dikkat çekici olduğuna ilişkin açıklaması 28:29
- 18.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Şırnak ili Cizre Belediyesinde polisler tarafından alınan güvenlik önlemlerine, diğer parti belediyelerinde de benzer uygulamaların yapılıp yapılmadığını öğrenmek istediğine, belediye sınırları içindeki güvenliğin nasıl sağlanacağını kanun ve yönetmeliklerle belirlendiğine ilişkin açıklaması 29:30
- 19.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararıyla hukuksuzluğa karışmasının ve emirleri uygulayan kurum hâline gelmesinin ciddi anlamda beka sorunu olduğuna ilişkin açıklaması 30:31
- 20.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Meclis çatısı altında milletten aldıkları yetkiyle görevlerini yerine getirdiklerine, Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, FETÖ terör örgütünün bu ülkede oluşturmak istediği vesayet rejimine asla müsaade etmeyeceklerine ilişkin açıklaması 31:33
- 21.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, yaptığı açıklamasında Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun açık ve net olarak YSK darbesinden bahsettiğine ilişkin açıklaması 33
- 22.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, sandık başkanlarının isimlerinin Cumhuriyet Halk Partisiyle nasıl paylaşıldığını ve bir belediye başkanının sandık başkanına mesaj göndererek yönlendirmede bulunup bulunmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 34:35

- 23.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, YSK'nin 139 sayılı Genelgesi'ne ve 6 Mayıs'ta alınan kararın hukuka karşı darbe olduğuna ilişkin açıklaması 35:36
- 24.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 44:45
- 25.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 49:50
- 26.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 50:51
- 27.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 51
- 28.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 58
- 29.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Muğla Barosuna kayıtlı avukat Sertuğ Sürenoğlu'nun İstanbul ilinde bir düşün için alınan önlemlere tepki göstermesi nedeniyle ev hapsine mahkûm edilmesinin kabul edilebilir olmadığına ve avukatlara yönelik şiddet olaylarını kınadığına ilişkin açıklaması 58:59
- 30.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, görevinin kendi otelleri için imar açtırmak ve turizme zarar vermek mi olduğunu, yapılaşmaların önüne geçmeyi düşünüp düşünmediğini, bakanlık gücünü kullanarak kendi şirketlerinin işini takip ettiği iddialarının doğru olup olmadığını Kültür ve Turizm Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 59
- 31.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Aydın ilinde artan intihar vakalarının nedenlerinin araştırılması konusunda Sağlık Bakanlığının çalışma yapıp yapmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 60
- 32.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Mersin ilinde yaşanan dolu afeti nedeniyle zarar gören çiftçilerin tarım kredi kooperatifleri ile Ziraat Bankasına olan borçlarının faizsiz olarak ertelenmesi, üreticiye ilaç ve gübre yardımıyla birlikte nakit desteğinin sağlanması gerektiğine ilişkin açıklaması 61

- 33.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediğine, yoğun sağanak yağış nedeniyle Karaman ili Ayrancı ilçesindeki çiftçilerin mağduriyetinin giderilebilmesi için bölgenin afet kapsamına alınmasını, bölgedeki dere ve kanal ıslahı çalışmalarının yapılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması 61:62
- 34.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in Meclis başkan vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, Artvin ili Arhavi ilçesinde ekonomik kriz nedeniyle üretimini durduran Lipton çay fabrikası çalışanlarının yaşadığı mağduriyetin giderilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması 62
- 35.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in 19 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 73:74
- 36.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, milletimizi zalim ülkelerle bir arada gösterme gayretlerini kabul etmediklerine ilişkin açıklaması 76:77
- 37.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'a en güzel cevabı Abdullah Gül'ün verdiğine, kamu vicdanını yaralayan Rabia Naz olayının açığa kavuşturulabilmesi için araştırma önergesi verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 88:89
- 38.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Rabia Naz'la ilgili komisyonun bir an önce kurularak kamu vicdanının rahatlatılması gerektiğine ilişkin açıklaması 89
- 39.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın satışa nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 89
- 40.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş'ın 19 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 100:101
- 41.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, devletin kurumlarının saygınlığının devletin saygınlığı olduğuna ilişkin açıklaması 101:102
- 42.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Çorum Milletvekili Tufan Köse'nin 19 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 107:108

V.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu tarafından, ihracattan geri dönen tarım ürünlerimizin geri gönderilmesinin nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılarak aynı sorunların tekrarlanmaması için gerekli önlemlerin alınması ve iade edilen tarım ürünlerimizin ne yapıldığının kamuoyu ile paylaşılması amacıyla 7/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri

36:42

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, YSK'nin 31 Mart İstanbul seçimlerine dair 6 Mayıs 2019 tarihli iptal kararına gerekçe olan iddiaların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 8/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri

42:44,46:49,51:52

3.- CHP Grubunun, Kayseri milletvekili Çetin Arık ve arkadaşları tarafından, demokrasimizin ve sandık güvenliğinin zarar görmemesi amacıyla 8/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri

52:58

VI.- SEÇİMLER**62****A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM**

62

1.- Çevre Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

62

B) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ

63:66

1.- Hayvanların haklarının korunması ile hayvanlara eziyet ve kötü muamelelerin önlenmesi için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla kurulan (10/102, 461, 682, 977, 981, 982) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu'na üye seçimi

63

2.- Bilişim teknolojileri bağımlılığının etkilerinin incelenerek olası zararlarını bertaraf etmek ve bu teknolojilerin kontrollü kullanımını sağlamak için yapılması gerekenleri saptamak amacıyla kurulan (10/38, 466, 494, 536, 978, 983, 984) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu'na üye seçimi

63:64

3.- Tıbbi ve aromatik bitki çeşitliliğinin korunmasında, bunların üretiminde ve pazarlanmasında karşılaşılan sorunlar ile alınması gereken tedbirleri belirlenmek amacıyla kurulan (10/361, 405, 406, 407, 410) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu'na üye seçimi

64:65

4.- ALS, SMA, DMD, MS hastalıklarında ve kesin tedavisi bilinmeyen diğer hastalıklarda uygulanan tedavi ve bakım yöntemleri ile bu hastalıklara sahip kişiler ve yakınlarının yaşadıkları sorunları ve çözümlerini belirlenmek amacıyla kurulan (10/184, 185, 281, 403, 585, 604, 734, 914, 915, 917, 920, 921) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu'na üye seçimi 65:66

5.- Down Sendromu, Otizm ve diğer gelişim bozukluklarının yaygınlığının tespiti ile ilgili bireylerin ve ailelerinin sorunlarının çözümü için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla kurulan (10/242, 349, 392, 394, 397, 401) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu'na üye seçimi 66

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

66

A) DUYURULAR

66:67

1.- Başkanlıkça (10/102, 461, 682, 977, 981, 982; 10/38, 466, 494, 536, 978, 983, 984; 10/361, 405, 406, 407, 410; 10/184, 185, 281, 403, 585, 604, 734, 914, 915, 917, 920, 921 ve 10/242, 349, 392, 394, 397, 401) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonlarının başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmak üzere toplanacakları gün, saat ve yere ilişkin duyuru 66:67

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

67,74,78,90,102,109,115

A) KANUN TEKLİFLERİ

67:73,74:76,78:87,90:100,

102:107,109:114,115:128

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararınının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 33) 67

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 29) 67

- 3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Gürcistan Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1187) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17) 68
- 4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 19) 68:73,74:76,78:87,90:100, 102:107,109:111,115:128
- 5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1190) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 20) 111:112,115:128
- 6.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 21) 112
- 7.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1192) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 22) 112:114,115:128
- 8.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 23) 114
- 9.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1195) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 24) 114
- IX.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR** 77,87
- 1.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 77:78

2.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun 19 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

87:88

X.- OYLAMALAR**115**

1.- (S. Sayısı: 19) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

115:128

2.- (S. Sayısı: 20) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

115:128

3.- (S.Sayısı: 22) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

115:128

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**129**

1.- Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın, Bulancak İskelesi'nin onarılması önerisine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/10232)

129:131

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 4 Mart 2019 tarihi itibarıyla Türkiye'de kaç kilometrelik bisiklet yolu bulunduğu ve bisiklet yolu yapılması planlanan illere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/10234)

132:134

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açıldı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç, Meclis başkan vekilliği görevinden dolayı iyi dileklerini esirgemeyen tüm milletvekillerine şükranlarını sunduğuna ilişkin açıklamada bulundu.

Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir, 10-16 Mayıs Engelliler Haftası'na,

Uşak Milletvekili Özkan Yalım, Uşak ilinin sorunları ile YSK'nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararına,

Muş Milletvekili Mensur Işık, 31 Mart Muş ili yerel seçim sonuçlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Muş Milletvekili Mensur Işık'ı yaptığı gündem dışı konuşmada kullandığı dil nedeniyle kınadığına,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, Meclis kürsüsünde her konuşmacının düşüncesini ifade edebileceğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın,

Kayseri Milletvekili İsmail Emrah Karayel,

Süreyya Sadi Bilgiç'i Meclis başkan vekilliği görevinden dolayı tebrik ettiğine, ramazanşerifin hayırlara vesile olmasını dilediğine, İsrail ordusunun Gazze'deki Anadolu Ajansı ofisini roketlerle hedef almasını kınadığına;

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Süreyya Sadi Bilgiç'e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediğine, 7 Mayıs Cumhuriyet gazetesinin kuruluşunun 95'inci yıl dönümüne,

Sivas Milletvekili Ulaş Karasu,

İzmir Milletvekili Bedri Serter,

Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu,

YSK'nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararına;

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, ramazan ayının mübarek bir ay olduğuna,

Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı, Süreyya Sadi Bilgiç'i Meclis başkan vekilliği görevinden dolayı tebrik ettiğine ve nisan ayı ihracat rakamlarına,

İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararından dolayı YSK adına 82 milyon utanırken YSK'nın bu millete söyleyecek sözünün olup olmadığını öğrenmek istediğine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Süreyya Sadi Bilgiç'in Meclis başkan vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, Niğde ilinde afete dönüşen yoğun yağış nedeniyle zarar gören üreticilere Tarım ve Orman Bakanlığının gerekli desteği sağlamasını talep ettiğine,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, Şair Adnan Yücel'in "Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek" şiirine atıfta bulunarak İstanbul ilinde her şeyin güzel olacağına,

Amasya Milletvekili Hasan Çilez, Süreyya Sadi Bilgiç'i Meclis başkan vekilliği görevinden dolayı tebrik ettiğine, terör saldırılarında şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet dilediğine, İsrail ordusunun Gazze'deki Anadolu Ajansı ofisini roketlerle hedef almasını kınadığına,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nde Şanlıurfa ilinde meydana gelen trafik kazasında hayatını kaybeden hemşehrisi 5 işçiye Allah'tan rahmet dilediğine, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararına,

Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan, Türkiye Kamu Hastaneleri kurumuna bağlı sağlık tesislerinde görevli personelin yaşadığı mağduriyetin giderilebilmesi için yeni döner sermaye yönetmeliğine ihtiyaç olduğuna,

İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararına, Hükûmetin gerek sınır içinde gerek sınır dışında terörle mücadele adına ortaya koyacağı iradenin arkasında tam mutabakatla duracaklarına ve terörle mücadele ederken kullanılan dilin seçim sırasında kullanılmasını meşru görmediklerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararıyla demokrasiyi ve hukuku ortadan kaldıran bir iktidarın manivelası hâline geldiğine, sekiz yıl sonra Öcalan'ın avukatlarıyla görüşülmesiyle hukuka uygun iş yapıldığına ve bu uygulamanın devamının gelmesi gerektiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Süreyya Sadi Bilgiç'i Meclis başkan vekilliği görevinden dolayı tebrik ettiğine, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararını saygıyla karşıladıklarına ve Türkiye'yi kaosa, kargaşaya, krize sürüklemeye yeltenecek adımlara geçit verilmemesi gerektiğine, 23 Haziranda yapılacak seçimin hayırlı olmasını dilediğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, 6 Mayıs 2019 Pazartesi gününün ülkemizin demokrasi tarihine kara gün olarak geçtiğine, yönetimde meşruiyet krizinin aşılabilmesi ve sandığın namusunun bihakkın korunabilmesi için atılması gereken adımlara, demokrasiye inanan, hak, hukuk, adalet duygusunu içinde taşıyan, siyasi düşüncesi ve parti aidiyeti ne olursa olsun tüm yurttaşlara ellerini uzattıklarına,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Süreyya Sadi Bilgiç'e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediklerine, Çankırı'da toprağa verilen şehit ile tüm şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararına saygı duyduklarına ve milletin iradesine güvendiklerine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Düzce otoban gişelerinin kapalı olması nedeniyle yaşanan mağduriyetin ve Düzce ili Çilimli ilçesinin doktor ihtiyacının giderilmesi için Ulaştırma ve Altyapı Bakanı ile Sağlık Bakanını görevlerini yapmaya davet ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının;

TBMM Dışişleri Komisyonu üyelerinden oluşan bir heyetin 5-9 Mayıs 2019 tarihlerinde Kore Cumhuriyeti'ne resmî ziyaret gerçekleştirmesine,

TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Volkan Bozkır ve beraberindeki heyetin Polonya Senatosu Dış ve Avrupa Birliği İşleri Komisyonu Başkanı Marek Rocki'nin davetine icabetle 28-31 Mayıs 2019 tarihlerinde Polonya'nın başkenti Varşova'da gerçekleştirilecek "Türkiye-Romanya-Polonya Parlamentoları Dışişleri Komisyonları Üçlü Toplantısı"na katılımına,

Romanya Parlamentosu ile İnternet Yönetişimi Güneydoğu Avrupa Diyalogu tarafından 7-8 Mayıs 2019 tarihlerinde Romanya'nın başkenti Bükreş'te düzenlenecek olan "Herkes İçin Güvenli Bir İnternetin Biçimlendirilmesi" konulu toplantıya Kayseri Milletvekili, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş'ın katılması hususuna,

İlişkin tezkereleri kabul edildi.

İYİ PARTİ Grubunun, 7/5/2019 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu tarafından, YSK tarafından 6 Mayıs 2019'da alınan kararın doğuracağı sonuçların ve 24 Haziran 2018'de gerçekleşen genel seçimler ile 16 Nisan 2017'de gerçekleşen referandumda görev yapan sandık kurulları listelerinin incelenmesi ve listelerdeki benzerliğin araştırılarak kamuoyunun aydınlatılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin,

HDP Grubunun, 17/4/2019 tarihinde Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki ve 20 milletvekili tarafından, seçim sürecinde yaşandığı iddia edilen usulsüzlüklerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/1066) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin,

CHP Grubunun, 7/5/2019 tarihinde İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve arkadaşları tarafından, seçimlerin güven ve huzur ortamı içerisinde, şeffaf, adil, şaibeden uzak, aleniyet kuralları çerçevesinde geçmesinin sağlanması, hukuk düzeni içerisinde denetlenebilir olmasının gerçekleştirilebilmesi, seçim sonuçlarının denetlenmesi, kamuoyu ve siyasi partiler tarafından ölçülebilir hâle getirilmesinin sağlanması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (899 sıra no.lu),

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mayıs 2019 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun CHP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine ve AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşma yaptı.

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, ajitasyonla provokasyon yapılmak istendiğine ve 31 Mart seçimlerini şaibeden kurtarmanın yolunun 23 Haziranda yapılacak İstanbul seçimleri olduğuna,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş'ın CHP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Abdullah Güler, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Elazığ Milletvekili Gürsel Erol'un (2/1300) esas numaralı Emniyet Teşkilat Kanunu ile Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Başkanlık Divanında boş bulunan ve İYİ PARTİ Grubuna düşen Türkiye Büyük Millet Meclisi kâtip üyeliğine Balıkesir Milletvekili İsmail Ok seçildi.

CHP Grubuna ait olup açık bulunan:

İçişleri Komisyonu üyeliğine Bursa Milletvekili Erkan Aydın,

Anayasa Komisyonu üyeliğine Aydın Milletvekili Bülent Tezcan,

Seçildiler.

Gündemin "Oylaması Yapılacak İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nijer-Türkiye Dostluk Hastanesinin Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devredilmesi ile İlgili Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1188) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 18),

2'nci sırasında yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı Arasında Temel Anlaşma'ya Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1243) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 35),

3'üncü sırasında yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1581) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 44),

Yapılan açık oylamalarından sonra kabul edildi.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 33),

2'nci sırasında yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 29),

3'üncü sırasında yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Gürcistan Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1187) ve Dışışleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 17),

Görüşmeleri, komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, 8 Mayıs 2019 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 18.02'de birleşime son verildi.

Süreyya Sadi BİLGİÇ

Başkan Vekili

Şeyhmus DİNÇEL

Mardin

Kâtip Üye

Burcu KÖKSAL

Afyonkarahisar

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 112****8 Mayıs 2019 Çarşamba****Milletvekili Teklifleri**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) (Adalet ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Kalkınma İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1795) (Dışişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1796) (Dışişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1798) (Adalet ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

6.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin 4 Nisan 2016 Tarihinde Bonn'da İmzalan Anlaşmayı Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1799) (Çevre; Tarım, Orman ve Köyşleri ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

7.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1800) (Plan ve Bütçe ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

8.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyetinin Beyanlarıyla Birlikte Katılmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Çevre; Avrupa Birliği Uyum; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

9.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1802) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

10.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Bölge Ofisi Vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü Arasında İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık DSÖ Coğrafi Ayrık Ofisi'nin İstanbul Türkiye'de Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1803) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

11.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti ile Arjantin Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çiftte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1804) (Plan ve Bütçe ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

12.- İyi Parti Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın; Fransa Cumhuriyetinin Cezayir Halkına Yönelik Gerçekleştirdiği Katliamların "Soykırım" Olarak Tanınması Hakkında Kanun Teklifi (2/1805) (Dışişleri ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun; 28 Nisan'ın İş Cinayetlerinde Hayatını Kaybedenleri Anma ve Yas Günü İlan Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/1806) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

14.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1807) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.04.2019)

15.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın; Hatay İlinde Karaağaç İlçesi Kurulmasına Dair Kanun Teklifi (2/1808) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2019)

16.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın; Hatay İlinde Serinyol İlçesi Kurulmasına Dair Kanun Teklifi (2/1809) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2019)

17.- Ankara Milletvekili Şenol Sunat'ın; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1810) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2019)

18.- Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 65 Milletvekilinin; Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifi (2/1811) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2019)

8 Mayıs 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, ramazan ayı münasebetiyle söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç’a aittir.

Buyurun Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç’ın, ramazan ayına ilişkin gündem dışı konuşması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok büyük ve bereketli bir ay olan ramazanı şerifi idrak ediyoruz. Ramazan evveli rahmet, ortası mağfiret, sonu da cehennemden azat olan bir aydır. Ramazan oruç, ibadet, teravih, mukabele, dua, yardımlaşma, dayanışma; oruç içinde oruç vardır, aynı zamanda “Oruç kendini tutmaktır.” bilinciyle olumsuz tavır ve davranışlardan uzaklaşma ayıdır. Orucu bilinçle ve bütün benliğimizle tutamıyorsak ondan bize kalacak olan sadece açlık ve susuzluktur. Bu ay bütünüyle kendini tezkiye ve ahdini yenileme ayıdır. Mazlum, mağdur ve muhtaç insanlığı hatırlama, acıma, onlara teselli verme, destek olma ayıdır. Nefsi tezkiye, ruhu tasfiye, akli durultma, ihtirasların bastırılması ile kendini idare ve disipline etme ayıdır. Sahur ve iftar arası, bir düzen ve disiplin tekrerrüdür. Sayın milletvekilleri, ramazan, kendimizi hesaba çekmemizi, ahlaki ve ruhi sorumluluklarımızı yeniden kuşanmamızı temin eden bir aydır.

Ramazan bütün bunların ötesinde, içinde Kur’an’ın indirildiği Kadir Gecesi’nin (leyletülkadr) bulunduğu bir Kur’an ayıdır. Kur’an’ı sadece okumakla kalmamalı, anlamalı, yaşamalı ve öğütlerine uymalıyız çünkü Müslümanlar olarak bütün sıkıntılarımız buradan kaynaklanmaktadır; çünkü Müslümanlar bugün her zamankinden daha fazla sorunlar yumağıyla iç içe ve karşı karşıya kalmışlardır. Cehalet, ihtilaf, ayrımcılık, fakirlik, işsizlik, geri kalmışlık, terörün her türlü, darbeler, İslamofobi ve ırkçılığa maruz kalma, katliama uğrama, çevreye duyarsızlık, istila ve işgal altında kalma, mülteci konumuna düşme; hor, hakir, paryalar durumunda yaşıyor olma, hep Müslümanların payına düşen, daha sadece bir kısmını sayabildiğimiz olumsuzluklardır. Elbette bütün bu olumsuzluklarda dışımızdakilerle beraber bizden kaynaklanan sıkıntılar da vardır. İşte ramazan ayında bir daha kendimizi muhasebe etmekle beraber İslam dünyasının içine düştüğü bütün bu olumsuzlukları da muhasebe etme fırsatını bulmuş durumdayız.

Sahurla başlayan, imsakle başlayan bir günün iftarla sona ermesi gibi o anlamda ramazan ayı da bayramla sona erer ve Müslümanlar bir ay süreyle tuttıkları orucun neticesinde Ramazan Bayramı’nı ayrı bir coşku, ayrı bir birlik, beraberlik ve kardeşlik bilinci içerisinde yaşarlar, yaşamaya devam ederler.

Ramazan ayınızı tebrik ediyor, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Gündem dışı ikinci söz, Tokat'ta seracılık faaliyeti ve meyve sebze üretimi hakkında söz isteyen Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'a aittir.

Buyurun Sayın Durmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararı ile Tokat ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, yüce Meclisin değerli üyeleri; az önce Sevgili İmran Kılıç ramazan ayının kutsiyetini, İslam âlemi için önemini ne de güzel ifade etti. Kendisine çok teşekkür ediyorum. Tabii, bu ayda insanların özünü dara çekip haksızlığa, hukuksuzluğa, adaletsizliğe ve bu ülkenin teamüllerine aykırı yanlışlara karşı ortak bir duruş sergilemenin de çok önemli olduğunu vurguladı. Ben de inanıyorum.

İşte değerli yurttaşlarım, yüce Meclisin değerli üyeleri; tam da bu ayda ve ramazan ayının 1'inci gününde, İstanbul'da 16 milyon yurttaşımızın verdiği karar Yüksek Seçim Kurulunun saçma sapan, teamüllere uymayan bir anlayışıyla reddedildi. Tabii, iktidar ve yanındaki ittifak ortağı ayırıştırmaktan, Sayın Ekrem İmamoğlu da insanları sevgiyle kucaklamaktan bahsediyor. Elbette bu anlayışlar birbiriyle ters düşecek ama gün geliyor -bir atasözü vardır- bu ayarını bozduğunuz terazi, kantar neyse insanların ettiği ayağına dolaşiyor. Ben inanıyorum o hakkaniyet terazisinin, o ayarını bozduğunuz hukuk terazisinin sizlere de bir gün lazım olacağına ama elinizi attığınızda biz elinizin boşa çıkmamasını diliyoruz çünkü Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak dün de hukuktan, haktan ve adaletten yanaydık, bundan sonra da olmaya, o mücadeleyi sürdürmeye kararlıyız.

Tabii, ben Tokat'taki sorunlardan yola çıktım ama iktidarın on yedi yıldır tarım politikasızlığı, insanları üretimden uzaklaştırması, çarpık özelleştirmeleri sonucu Tokat çok kan kaybetti. Yani en çok göç veren 3 il arasında ve İstanbul'da yaşayan Tokatlı sayısı Tokat'ta yaşayanların sayısını da geçti. Bu anlamda İstanbul, Tokatlılar için ayrıca da bir önem arz etmektedir.

Tabii, bütün bunlar olurken Yüksek Seçim Kurulunun verdiği bu saçma sapan kararı çok doğru bulmuyoruz. Ta yıllar önce bu topraklarda yaşayan Sümmani bakan şöyle güzel bir dörtlük söylemiş: “Sümmani'yem ben bu derdi niderim/ Başım alır diyar diyar giderim/ Yarın mahşer günü dava ederim/ Siz mahşer yerine gelmez misiniz?” ya da “Siz mahşer yerini bilmez misiniz?” diyor. İşte, bu anlamda da çok önem arz eden tarihî bir karar verildi.

Değerli arkadaşlar, tabii, Hükûmet, bir yandan kendi doğrultusunda koyduğu ama ülkemizi dünyada sürekli lig düşüren utanç verici kararları yaşatırken makamlarını, mevkilerini koruma adına yanlışları bir bir devam ettirmektedir. Ama arkadaşlar, bu ülkede 81 milyon insan yaşıyor. Bu ülkede siz üretirmek, bu insanları doyurmak durumundasınız.

Tam da bu anlamda, Sayın Tarım Bakanı, geçtiğimiz 15 Nisanda ülkemizin 9 tane ilinde “Sera AŞ” diye yeni bir yapılandırma, üretime destek, mevcut tarım potansiyelini geliştirme noktasında bir karar aldı ama 3 önemli ovası Hükûmetçe korumaya alınmış, termal su kaynakları olan, yaklaşık

Türkiye ortalamasının üzerinde sulu tarıma geçmiş Tokat ne yazık ki bu kapsamın dışında bırakılarak bir kez daha AK PARTİ iktidarı tarafından cezalandırılmıştır ve Tokat'ın gerek jeotermal kaynakları gerekse devlet desteği olmaksızın kendi olanaklarıyla kurulmuş 1.650 dönüm serası varken buna yeni imkânların tanınması noktasında Hükümet Tokat'a yüzünü dönmemiştir.

Ben buradan ilgililere ve yetkililere sesleniyorum: Bakın, 926 bin dönüm sulu tarım alanının, 124 bin dönüm sebze ekim alanının ve 143 bin dönüm meyve alanının olduğu herkesçe bilinmekte. Ayrıca, Tokat, bir ilçemizin ticaret ve sanayi odası öncülüğünde organize sanayi bölgesinde bir sera üretimine projeye çaba sarf etmektedir; bunun görülmesini, dikkate alınmasını istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADİM DURMAZ (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN – Toparlayın lütfen, buyurun.

KADİM DURMAZ (Devamla) – Ben öğretmen kökenliyim, iktidarın on yedi yıllık icraatlarını böyle milimetrik, haksızlık etmeden, o hak terazisinde tartarcasına değerlendiriyorum ama Tokat'a bakıyorum, bölünmüş yollardan sadece uluslararası yolların geçtiğinden öte nasibini almamış. Tokat-Niksar yolu bölünmüş olarak ihale edilmişti kıymetli arkadaşlar, referandumda 11 kilometre yolun açılışına AK PARTİ iktidarı 2 bakanını gönderdi ama bundan ötesi, ilimiz ve ilçemiz bağlanmadı. Tokat- Almus yolu öyle, kuzey çevre yolumuz öyle, Turhal çevre yolu öyle. Yine Tokat-Turhal-Zile-Alaca yolu... Arkadaşlar, fotoğrafını yetiştiremedim ama bir sonraki konuşmamda göstereceğim gibi parayla yaptığı şantiyesinin binalarını dahi sökmüş durumda. Doğru, ülkemizi şantiye ve harap hâle çevirdiniz ama bunlar bitmedikçe bildiğiniz gibi, tüyü bitmemiş yetim hakkı olan bu ülkenin kaynakları oralarda gömülü duruyor.

Teşekkür ediyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Anneler Günü münasebetiyle söz isteyen Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'a aittir.

Buyurun Sayın Taşlıçay. (MHP sıralarından alkışlar)

3.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, Anneler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; pazar günü kutlayacağımız Anneler Günü münasebetiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım.

Türkiye'de anne olmanın ciddi sorumlulukları ve ne yazık ki ciddi sorunları vardır. Anne ölüm oranında çok önemli ölçüde başarı sağlanmış olsa da ilk annelik yaşı ilerlemekte, sezaryenle doğum oranı artmakta ve il bazında tam doğurganlık hızı 1,31'lere kadar düşmektedir. Kadın hastalıklarındaki çeşitlilik artış göstermekte ve anne olma oranında düşüş yaşanmaktadır. Çalışan annelerin sorunları her geçen gün daha da artmaktadır.

Sadece bir asır önce temel görevi kendisine yüklenen ev içi sorumluluklarını yerine getiren kadın, Türkiye'de sanayi atılımıyla sosyal dönüşümün başat aktörü olarak ekonomik hayatta önemli görevler üstlenmiştir. Oysaki kadının evdeki sorumluluğu azalmamış, aksine, yükü daha da artış göstermiştir. Çocukların bakımı ve evin sorumluluğu kadının üstüneyken bir de buna kadının evin ekonomisine katkı sağlamak için uzun saatler çalışması eklenmiştir. Sosyal dönüşüm çok sert olmuş ve en çok

kadınımızı hırpalamıştır. Bunun üzerine kurulan cümle sayısı ise üzülerken belirtmek isterim ki çok azdır. Kadının hem anne olması hem de ekonomideki payının artmasının çeşitli sorunları yanında getirdiği kabul edilmiş ancak bu sorunların üzerine yeterince gidilmemiştir. Bize düşen ise tam da bu soruna parmak basmak ve akılcı çözümler üretmektir. Türkiye ekonomisinin hedeflerine ulaşması için kadın iş gücünün ekonomiye katılımının en az 2 katına çıkması bir zorunluluk olarak önümüzdedir ancak medeniyetimizin temel taşı olan ailenin bu ekonomik atılıma kurban edilme tehlikesi de varlığını sürdürmektedir. Bir yandan ailenin temel direği olan kadın ekonomik hayatta yer alsın derken diğer yandan kadının anne olma hakkının elinden alınması problemi önemli bir sosyal gerçeklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadının iş gücüne katılımının artmasını savunurken pratikte, çeşitli mesleklerde görüldüğü gibi, onları olağan mesai sürelerinin çok üzerinde çalışmaya mahkûm edersek kadınları modern köleliğe bizzat sevk etmiş oluruz. Anlaşılacağı üzere, bu da bizleri çok daha büyük sorunların bekleyeceğinin habercisidir.

Özel sektörde devam eden eşit işe eşit ücret alınmasının en önemli sebeplerinden biri hâlâ, gebelik, anne olmak veya evlilik olarak gösteriliyorsa burada kangren olmuş bir yaranın varlığı söz konusudur. Annelik ya da hamilelik iş hayatında elverişsiz durum ya da engel olarak görülüyorsa bu aşamada sadece yasalarla ön almak mümkün değildir. Nitekim, bu konuda Meclisimiz elzem yasaları çıkarmış olsa da kimi zaman özel sektörde bir yöneticinin kimi zamansa kamuda üst düzey bir bürokratin kadınlarımızın önüne kolayca set çektiğini de açıkça görebilmekteyiz.

Türkiye’de çalışan anne olmak birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Doğum sonrası işe dönüş süreci bebeğin bakım sorumluluklarını üstlenecek bir kişinin aranması sürecini ortaya çıkarmaktadır. Seçeneklerse, genel itibarıyla, varsa aile büyükleriniz, bir bakıcı veya kreş olmaktadır. Arayış sürecini anne ve babanın birlikte ilerlettiği durumlarda dahi psikolojik açıdan en çok baskıya ve yıpranmaya maruz kalan taraf yine anne yani kadın olmaktadır. Bakıcının pedagoji eğitimi, yan yeterlilik gibi niteliklere sahip olması gerekliliği parasal kaygılar sebebiyle göz ardı edilebiliyor. Niteliğinin yanı sıra, bakıcının güvenilirliği sorunsal da psikolojik yıpranmanın ayrı bir cephesini oluşturuyor. Kreş konusunda da aynı arayış ve problemlerin var olmasına ek olarak, kreşlerin gündeme geldiği haberler ve kreş ücretlerinin yüksekliği yaşanan huzursuzluğun boyutunu bir üst seviyeye taşımaktadır. Çocukların okula başlamasıysa yeni sorunların aile hayatına dâhil olması anlamına geliyor. Okul bulmak, tercih edilen bir sınıf öğretmene çocuğunuzu emanet etmek en büyük hedef oluyor bu dönemde ancak problemler bunlarla da sınırlı kalmıyor. İlkokullarda hijyen sorunu kabul edilemeyecek seviyede varlığını sürdürüyor; suçiçeği, kızamık gibi hastalıklar yeniden gündemdedir; okul tuvaletlerinin kirliliği çocuklar için kâbus hâline dönüşmüş durumda, akran zorbalığı sıradanlaşmış ama adı konulmayan, işaret edilmeyen, üzerine gerektiği kadar gidilmeyen bir kavram olarak güncelliğini koruyor; siber zorbalık evimizin içinde ve tüm bunlar annelerin sorumlulukları ve maalesef sorunlarıdır. Biz bu sorunları aşmadan huzurlu bir aile ortamı sağlayamayız, dolayısıyla huzurlu bir gelecek tesis edemeyiz. Çocuğun yaşı ilerledikçe sorunlarınız da nispeten azalmakla birlikte devam ediyor. Değişen sınav sistemleri, dünkü adıyla dershaneler, bugünkü adıyla etüt merkezleri ve özel ders dünyası aynı sorunlar olarak önümüzde duruyor.

Dile getirdiğimiz tüm bu zorlukları engelli annelerimiz ve çocuğu engelli annelerimiz çok daha üst seviyelerde yaşamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NEVİN TAŞLIÇAY (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen, buyurun.

NEVİN TAŞLIÇAY (Devamla) – Sayın milletvekilleri, biz Türkiye’deki tüm sorunlarımızı çözmek için kadını merkeze almamızın doğru bir başlangıç olacağını düşünüyoruz. Kadın güçlenirse Türkiye büyür. Kadının üstlendiği sorumlulukları azaltırsak, işlerini kolaylaştırırsak Türkiye’de pek çok sorunu geride bırakmış oluruz.

Kadının anne olma hakkını koruyup ekonomiye katkısı idealize edebilirsek Türkiye için büyük bir atılımın ilk hamlesini gerçekleştirmiş oluruz. Yapısal reformları uzakta aramayalım; kadınlarımızı, annelerimizi odağa almamız, onların hayatın her alanında aktif hâle kavuşmasına, aktif bir yapıya kavuşmasına vesile olmamız hem yaşanan sorunların çözümü noktasında hem de farklı birçok alanda ülkemize katkı sağlayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hıdırellez’imizi geride bıraktık. Türk dünyası tarafından sevinçle karşılanan ve dilekler tutularak geçirilen bu Hıdırellez’de ben de dileğimi buradan ifade etmek istiyorum: Kadınlarımızın gelecek, geçim ve zarar görme kaygısı gütmeden anne olabileceği bir Türkiye diliyor, başta şehit anneleri olmak üzere tüm annelerimizin Anneler Günü’nü kutluyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Bu sözlerin ardından sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Sayın Ahmet Akın’ın.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın, Balıkesir Büyükşehir Belediyesinde işten çıkarılan işçilerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, iktidarın 31 Mart seçimi öncesi “gönül belediyeciliği” söyleminin koca bir yalan olduğu, 400 işçinin işine son verilmesiyle ortaya çıktı. Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin ilk icraatlarından biri, ramazan ayının hemen öncesinde, ekmeğinin peşinde olan işçilerin işine son vermek oldu. Eylül ayına kadar ilaçlama şirketiyle sözleşmesi olan Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, yönetimi değişir değişmez sözleşmeyi feshederek işçi kıyımına neden oldu. Cumhuriyet Halk Partili belediyelerimizi işçi kıyımı yapmakla suçlayan iktidar partisinin kurmaylarının dönüp bir aynaya bakmalarını tavsiye ediyorum. 400 işçimizin ekmeğiyle oynamayın. Kutsal ramazanda kul hakkı yemek vicdana sığmaz. Bu işçilerimizin mağduriyetinin giderilmesi için derhâl ama derhâl talimat verilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Kayıñoğlu...

2.- *Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayıñoğlu'nun, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararı sonrası dilden dile dolaşan fıkra ile mâniye ilişkin açıklaması*

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Bugünlerde dilden dile bir fıkra, bir de mâni dolaşıyor; diyorlar ki: “Demokrasiyi trene benzetene sormuşlar ‘Millî irade nedir?’ demişler, cevap vermiş ‘Seçimi kazanınca mı, kaybedince mi?’ demiş.”

Yine, mâni sever biri için halkımız bir mâni uydurmuş; diyorlar ki: “Kaynayan kazan taşmaz mı? / Sandıkları aşmaz mı? / Seçmenin oyunu yok sayan, / Darbeyle buluşmaz mı?” (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

3.- *Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Türkiye ekonomisinin üretim ve ihracata dayalı büyümesine rekorlar kırarak devam ettiğine ilişkin açıklaması*

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Açıklanan nisan ayı ihracat rakamları, Türkiye'nin 2023 hedeflerine emin adımlarla ilerlediğinin açık bir göstergesidir. Geçtiğimiz ay itibarıyla ihracatımız bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 5,4 artarak 15 milyar 273 milyon dolara ulaşırken ithalatımız yüzde 14,6 azalarak 18,1 milyar dolara geriledi. Böylece, dış ticaret açığımız yüzde 57,8 azalarak 2 milyar 831 milyon dolar olarak gerçekleşti. İhracatımızın ithalatımızı karşılama oranı geçen yılın nisan ayında yüzde 68,3 iken bu yıl aynı oran yüzde 84,4'e yükseldi. Burada, çok önemli bir gösterge olan ihracatın ithalatı karşılama oranı da dış finansman ihtiyacımızı azaltmaktadır. Her zaman söylediğimiz gibi, Türkiye ekonomisi üretim ve ihracata dayalı büyümesine rekorlar kırarak devam etmektedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Önal...

Arkadaşlar, yer değiştiriyorsunuz sistemi bozuyorsunuz, yerinizde oturun lütfen.

ATILA SERTEL (İzmir) – Sistem bozuk. YSK konuşmayı iptal etmiş(!)

BAŞKAN – Sayın Önal, açıldı, buyurun.

4.- *Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda çalışan işçilerin mağduriyetine ve TÜPRAŞ işçilerini desteklediklerine ilişkin açıklaması*

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Tamam Başkanım, teşekkür ediyorum.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda çalışan işçi kardeşlerimizin toplu iş sözleşmeleri şu günlerde masaya yatırılmış durumda. Alın teriyle çalışan tüm MKE işçilerinin gözü kulağı bu gelişmelerde. Canları pahasına görev yapan, bomba ve mermi üreten, millî savunma sanayisini ayakta tutan Makina Kimya işçilerinin asgari ücretin biraz üzerinde bir maaşla çalıştığını tüm kamuoyu bilmektedir. Bu kapsamda, 2019 yılı için MK işçilerine hak ettikleri zammı verecek misiniz; yüksek vergi dilimi altında ezilen, her defasında görmezden gelinen MK işçilerini yine yok mu sayacaksınız?

Buradan sesleniyoruz: MK işçilerini artık görmezden gelmeyi bırakın ve analarının ak sütü gibi helal olan ücret zamlarını verin.

Bununla birlikte, Kırıkkale TÜPRAŞ rafinerisinde vardiya sistemi ve sözleşme sürelerinin uzatılması konusunda işveren tarafından getirilen dayatmalara karşı yaklaşık bir aydır direnen TÜPRAŞ işçilerini destekliyor, haklı mücadelelerinde yanlarında olduğumuzu bildiriyoruz, emeğiyle geçinen tüm yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

5.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararına ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

YSK'nin demokrasiye darbesi bir yandan adaleti öldürdü, diğer yandan vicdanları kanattı, siyasetin fay hatlarını kırdı, her şeye yol açtı ama bu kez halk suskun değil, korkular aşıldı. Şimdi sanatçı konuşuyor, iş adamları konuşuyor, kurumlar konuşuyor, esnaf konuşuyor, vatandaş konuşuyor. Cumhurbaşkanlığı sarayı baktı ki halk konuşuyor, şimdi insanlarımızı, sanatçılarımızı fişlemeye başlamış ve yine aynı baskı yöntemiyle halkımıza gözdağı vermeye çalışıyorlar. Ne yapalım? Anayasa'ya "Erdoğan dışında seçimleri kimse kazanamaz." diye mi yazdıralım? Bunu mu istiyorsunuz? Ama hayır, kimse susmayacak, bu kez bütün millet korkmadan konuşacak.

BAŞKAN – Arkadaşlar, söz talebi yapmış olduğunuz koltuktan kalkıp yer değiştirdiğinizde teknik ekibimiz Genel Kurul içerisinde sizi bulmakta zorlanıyor. Lütfen söz talebinde bulunduğumuz koltuklardan konuşmaları yapalım.

Sayın Özdemir, buyurun.

6.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediğine ve 9 Mayıs Avrupa Günü'ne ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, öncelikle yeni göreviniz nedeniyle başarılar dilerim size.

İnsanlık tarihinin en önemli barış projelerinden biri olan Avrupa Birliği bütünleşmesi fikrinin temellerini oluşturan 9 Mayıs 1950 tarihli Schuman Deklarasyonu'nun yarın yıl dönümü ve her 9 Mayıs, Avrupa Günü olarak kutlanmaktadır.

9 Mayıs, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Avrupa coğrafyasında "Bir daha asla." diyenlerin, toplumları öngörüsüz siyasetçilerin ihtiraslarına kurban etmemeye kararlı olanların iradesidir; demokrasinin, insan haklarının, hukukun üstünlüğünün, barışın Avrupasını kurmaya kararlı insanların haykırışıdır. Oysa resmî aday ülkesi olduğumuz Avrupa Birliği ilişkilerimizi on yedi yıldır tek başına yürüten AKP iktidarı döneminde Türkiye, evrensel Avrupa Birliği değerlerinden hızla uzaklaşmıştır. İşte, siyasi iktidarın baskısıyla YSK'nin vermiş olduğu hukuktan yoksun kararla demokrasimize büyük bir darbe indirilmiştir.

Evrensel Avrupa değerleri olan demokrasi, hukuk, adalet mücadelemize devam edeceğimiz inancıyla tüm vatandaşlarımızın ve Avrupa vatandaşlarının 9 Mayıs Avrupa Günü'nü kutluyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Topal...

7.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay ilinin İskenderun ilçesinde şiddete maruz kalan Berfin Özek'in tedavi giderlerinin SGK tarafından karşılanabilmesi için Sağlık Bakanı ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanının gerekli talimatları vermesi gerektiğine ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ocak ayında Hatay'ın İskenderun ilçesinde yaşanan elim bir olay neticesinde şiddete maruz kalan Berfin Özek adlı 19 yaşındaki bir kardeşimizin yüzünde meydana gelen yaralanmaların tedavisi, SGK tarafından, estetik kategorisinde değerlendirildiği gerekçesiyle maalesef karşılanmıyor.

Şiddete maruz kalmak hiç kimsenin istediği bir durum olamaz. Şiddeti önlemek devletin görevidir. Şiddet mağdurunun tedavisini estetik operasyon olarak görmek haksızlıktır, Anayasa'mıza aykırıdır.

Sağlık Bakanımıza, Sosyal Hizmetler Bakanımıza sesleniyorum: Berfin Özek kardeşimizin tedavisi için gerekli talimatları verin, mağdur olan bu kardeşimiz hiç olmazsa tedavi olabilsin. Berfin Özek sizlerden müjdeli haber bekliyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Şeker...

8.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'e Meclis başkanı vekilliği görevinde başarılar dilediğine, İsrail ordusunun Gazze'deki Anadolu Ajansı ofisini roketlerle hedef almasını kınadığına ve ramazan ayını tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan; yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Üzerine mazlum kanı bulaşmış olan ırkçı İsrail'in Gazze'de Anadolu Ajansına yaptığı saldırıyı şiddetle kınıyorum. Bu saldırılar Anadolu Ajansının Filistin'deki İsrail zulmünü dünyaya duyurmasına engel olamayacaktır.

Bugün ramazanın 3'üncü günü. Nefis terbiyesinin ve paylaşmanın manevi hazzını yaşadığımız, başı rahmet, ortası mağfiret, sonu cehennemden kurtuluş olan ve rehberimiz Kur'an'ın indirildiği ramazan ayının ülkemize ve İslam âlemine hayırlar getirerek insanlığın hidayete ermesine ve barışa vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Bir kutsi hadis “Oruç kalkandır. Biriniz oruçlu olunca kötü söz söylemesin, bağırıp çağırmasın, ‘Ben oruçluyum.’ desin.” der.

Birlik ve beraberlik içerisinde, kardeşlik duygusunu en sıcak şekilde hissettiğimiz orucun sonu Ramazan Bayramı'na da kavuşmak dileğiyle, tüm vatandaşlarımızın ramazanını tebrik ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Gürer, buyurun.

9.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararını objektif değerlendirenleri anlayamadığına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İstanbul'da bir kısım sandık kurulunun kanuna aykırı oluşturulduğu gerekçesiyle İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi

kararını, objektif değerlendiren hiç kimse algılayamadı, anlayamadı. Bir zarfa 4 oy konulup atıldı ve sandık kurulu oluşumu gerekçesiyle içinden bir tek büyükşehir seçimi için iptal kararı verilmesi açıkça şapkadın kuş çıkarılmasıdır. Bu kararla milyonlarca yurttaşın oyu yok sayıldı. Tıpkı AKP'li Yavuz'un söyleyip de "Söylemedim." dediği "Hiçbir şey olmasa bile kesinlikle bir şeyler oldu ama fark edemedik." şeklindeki açıklamasına uyacak bir karar verildi. Neymiş? Büyükşehirde 2 partinin oyları birbirine yakınmış. Belediye meclis üyeliklerinde oylar birbirine daha yakın ama bu konuda bir karar verilmedi.

23 Haziranda yapılacak olan seçimlerde İstanbul halkı oylarına sahip çıkacak, bu kere daha güçlü bir destekle oylarını Ekrem İmamoğlu'nda birleştirerek demokrasiye sürülen bu lekeyi temizleyecektir.

Teşekkür ediyorum Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkan...

10.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediğine, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararının şüphelerin ortadan kalkması açısından önemli olduğuna, ramazanşerifi tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkanım; yeni görevinizde başarılar diliyorum.

İstanbul seçimlerinin yenilenmesi konusunda YSK'nin hukuk temelinde ortaya koyduğu karar ve netice olarak millet iradesine başvurmak üzere seçime girilecek olunması, oluşan şüphelerin ve usulsüzlüklerin ortadan kalkması ve toplumsal vicdanı rahatlatması açısından önemli bir karardır. Türkiye'nin hukuk gücü, demokrasi gücü bu süreçleri olgunlukla ve sakinlikle yürütmeye muktedirdir.

Sevgi, paylaşma ve kardeşlik duygularını hep birlikte idrak ettiğimiz, manevi güzellikleriyle tüm insanlığı kuşatan mübarek ramazanşerifinizi tebrik ediyor, huzur ve bereketiyle bizleri bayrama ulaştırmasını Allah'tan niyaz ediyorum. Yaşadığımız bu manevi günlerin birliğimizi, kardeşliğimizi güçlendirmesini, paylaşma ve sevgi duygularımızın çoğalmasını diliyorum, bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Biçer Karaca...

11.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararı sonrasında Ekrem İmamoğlu'na sosyal medyadan destek veren sanatçıların Cumhurbaşkanlığı Arşiv Daire Başkanı Muhammet Safi tarafından fişlendiğine ilişkin açıklaması

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

6 Mayıs'ta YSK aracılığıyla demokrasimize gerçekleştirilen darbe sonrasında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ekrem İmamoğlu tarafından "Artık sanatçılar konuşacak, iş insanları konuşacak, toplumun her kesimi konuşacak." açıklaması yapılmıştı. Yapılan açıklama, anayasal güvence altındaki düşünceyi ifade özgürlüğünün bir hatırlatmasıydı çünkü toplum maalesef uzun süredir yarattığınız korku imparatorluğuyla bu hürriyetinden yoksun bırakılmıştı. Ancak sosyal medya üzerinden bu açıklama sonrasında düşüncelerini ifade eden sanatçılarımızın Cumhurbaşkanlığı Arşiv Daire Başkanı Muhammet Safi tarafından fişlendiği ve "kayıt" adı altında bu listenin de

paylaşıldığı bilinmektedir. Anlaşıyor ki YSK aracılığıyla milletin iradesine vurduğunuz darbeyle demokrasi treninden ininiz. Demokrasi ayıbını içine sindiremeyen sanatçılarımızın sanatçı olmanın özgürlüğünden aldıkları güçle demokrasi darbesine karşı seslerini yükseltmeleri ve bu sanatçılarımızla beraber bu darbeye karşı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Barut...

12.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana, Ankara, Eskişehir, Kayseri, Manisa, Mersin, Isparta, Yozgat ve Elâzığ illerinde şehir hastanelerinin hizmete başlamasıyla kapatılan ve taşınan devlet hastanelerinin arazileri üzerindeki tasarrufun ne olacağını, devlet hastanesi olarak işlev gören kaç arazinin bağış olduğunu, hangi illerde ve hangi büyüklükte araziler bulunduğunu öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sağlık Bakanlığı, bir süredir kamu özel iş birliği modeliyle öncelikle bazı büyükşehirlerden başlayarak şehir hastaneleri kurdu. Bu kapsamda, Adana, Ankara, Eskişehir, Kayseri, Manisa, Mersin, Isparta, Yozgat ve Elâzığ'da şehir hastanelerini hizmete açtı. Ancak bu illerde kapatılan hastanelerle ilgili bazı duyumlar almaktayız. Kapatılan, taşınan devlet hastanelerinin arazilerinin bazılarının zamanın hayırsever vatandaşları tarafından devlete bağışlandığı ifade edilmektedir. Bu bağlamda koşullu satış yaptıkları söylenmektedir. Koşullarının ise arazinin hastane dışında bir amaç için kullanılmayacak olduğu, eğer kullanılırsa vârislerine devrini istedikleri şeklindedir. Bakanlıktan bu duyumumuza ilişkin bir açıklama bekliyoruz. Örneğin, Ankara Numune Hastanesinde böyle bir durumun yaşandığı doğru mudur? Şehir hastanesi açılan hangi ilimizde böyle olaylar yaşanmaktadır? Ülkemizde devlet hastanesi olarak işlev gören kaç arazi bağıştır? Hangi illerde ve hangi büyüklükte arazilerdir? Taşınan hastane arazileri üzerindeki tasarrufunuz ne olacaktır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

13.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 5-13 Mayıs Trafik Haftası vesilesiyle vatandaşları trafikte duyarlı olmaya, saygılı olmaya, sabırlı olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, 5-13 Mayıs Trafik Haftası'dır. Maalesef, şehrim Kahramanmaraş'ta ve tüm ülkemizde trafik kazaları ve trafik kazalarına bağlı ölüm sorunu devam etmektedir. 2018 yılında ölümlü ve yaralanmalı kaza sayısı 216 bindir, ölüm sayısı ise 3.373'tür. Kaza sebeplerine baktığımızda, yüzde 90 sürücü kusuru, yüzde 7 yaya kusuru vardır, yol ve araç kusuru ise yüzde 3'tür. Yani kaza sebebi insan faktörüdür ve bu kazaların yüzde 95'i önlenabilir sebeplerden oluşmaktadır. Diğer ülkeler önlemişse biz de önleyebiliriz diye düşünüyorum, el birliğiyle kazaları önleyelim. Bu nedenle herkesi trafikte duyarlı olmaya, saygılı olmaya, sabırlı olmaya davet ediyorum; kazasız trafik diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

14.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – YSK'nin 6 Mayıs'ta açıkladığı İstanbul Büyükşehir seçimlerinin yenilenmesi kararı, 16 Nisan referandumundan sonra bir seçimin daha yüksek yargı eliyle çalınmasından başka bir şey değildir. Hukukun, adaletin, temiz siyaset ve ekonomik istikrarın tek bir kişinin şahsi korku ve hırsına bu şekilde feda edildiği başka bir örnek tarihimizde yoktur. Ülkemizde artık tuz da kokmuştur! Bu YSK darbesiyle Türk demokrasisi temelinden dinamitlenmiştir. Artık hukuk fakültelerinde öğrencilere hukuk yerine masal okutursunuz. Seçim sürecinin kontrolü ve denetimi kendisine ait olan YSK, bu kararıyla seçimleri güvenli bir şekilde yürütemediğini itiraf etmiş, Ekrem İmamoğlu'nun kazandığı seçimi 82 milyonun gözünün önünde çalmıştır. Bu tezgâhı İstanbul halkı bozacak ve her şey çok güzel olacak.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

15.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in Meclis başkan vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, Türkiye geneli demokrasi nöbetlerini diktatörlüğe geçmek için mi tuttuklarını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkan, göreviniz hayırlı olsun.

Demokrasi nöbetlerini diktatörlüğe geçmek için mi tuttuk Türkiye çapında? 6 Mayıs YSK darbesiyle demokrasi katledildi. Gezi'de döviz üç kuruş arttı diye kıyemeti koparanlar, bugün, bu İstanbul Büyükşehir Belediyesini kazanan muhalefete vermemek için, İmamoğlu'na vermemek için yaptıkları operasyonla 27 Martta 5,40 olan doları bugün 6,20'ye çıkardılar. Bu 80 kuruşluk artış -Türkiye'ye maliyeti- 500 milyar dolar borcun 400 milyar lira daha artmasına yol açtı yani bir yıllık bütçesi 42 milyar olan İstanbul Büyükşehir Belediyesini vermemek için on yıllık Büyükşehir Belediyesi bütçesini bu milletin kesesinden heba ettiniz. Katlettiniz Türkiye'nin geleceğini, demokrasisini. Yüzde 70 alan dururken yüzde 20 alana mazbata verdiniz. “KHK'li seçime girer, kazanamaz.” dediniz. “Muhalefet seçime girer, kazanamaz. İstedığımız kadar kazanırız.” diyorsunuz. Bunun adı “diktatörlük”tür. Demokrasiyi katletmeyin.

Her şey çok güzel olacak.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, grup başkan vekillerine söz vereceğim.

Sayın Ağırlioğlu, buyurunuz.

16.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, İstanbul Valisi Ali Yerlikaya'nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Vekili olarak atanmasına ilişkin açıklaması

YAVUZ AĞIRLİOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ramazana hürmeten söyleyeceklerimi birazcık yumuşak hâle getirmeye çalıştım.

Ali Yerlikaya'nın atanmasıyla ilgili birkaç şey söyleyeyim. Bürokrasiden siyasete bulaşanların başına gelen ilk şey, maalesef, eskiden ne söylediği ve ne söylemediğidir. Beyefendinin daha önce söyleyemediği bir Üsküdar videosu düştü, ben de yeni gördüm, onu kaçırmışım. Siyasetçilerin de başına gelir böyle talihsizlikler. Bazen söylemek istediklerinizi söyleyemezsiniz, diliniz sürçer. Onda çok bizar olmadım, izledim videoyu. Söyleyememesi problem değil, söyleyememesinden mahcup olmaması biraz problem. Bir de mahcubiyet duymuyor olmasına rağmen kendisini alkışlattırmasını yadırgadım. Bunu nereye bağladım? İstanbul seçimlerinde beyefendinin atandığı sürecin hissiyatına uygun bir

tercih olmuş bu. Yani hem söyleyememiş, becerememiş hem mahcup olmamış hem de kendisini alkışlattırılmış videoda. İstanbul'daki yaşadığımız sürece uygun olmasının sebebi şu: Hem mağlup etmeyi becerememişsiniz hem mahcup olmamışsınız hem de aldığımız yanlış kararı alkışlattırılmışsınız. İstanbul'daki sürece uygun bir aday bulup oraya atadığımız için hepinize teşekkür ederim; onun için, bunu böyle izah ettim.

Teşekkür ederim.

Genel Kurula saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın grup başkan vekillerimiz, az önce de zaten, 15 milletvekilinin söz talebi karşılandıktan sonra, söz talebi olan grup başkan vekillerimizin söz taleplerinin karşılanacağını ifade etmiştim. Sisteme giriş yapmazsanız hangi grup başkan vekilimizin söz istediğini tespit edebilmem mümkün olmuyor. O yüzden bundan sonra mutlaka sisteme giriş yapmanızı rica ediyorum.

Sayın Akçay, buyurun lütfen.

17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, memnun olması beklenen demokrasi havarilerinin YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararını en fazla tartışma konusu yapmasının dikkat çekici olduğuna ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yüksek Seçim Kurulunun İstanbul seçimlerini yenileme kararı üzerinden sürdürülen tartışmalar ve açıklamalar devam ediyor; yurt dışından ve yurt içinden bir kısım çevrelerde açıklamalar hakaret, tehdit, iftira ve ajitasyon, hatta provokasyon çizgisinde yürütülüyor.

Sorunu doğru tanımlayalım: İstanbul gibi, 8,5 milyon vatandaşımızın seçmen olduğu bir şehirde bir usulsüzlük ve hukuksuzluk olduğu açıktır. 31.124 sandığın sadece yüzde 4'ünün yeniden sayıldığı bir durumda 2 aday arasındaki farkın bu denli büyük azalış göstermesi İstanbul seçiminin üzerine kara bir gölge düşürmüştür. Bu tablonun mağduru ve mazlumu ise Sayın Binali Yıldırım ve İstanbul seçmenidir.

Elbette, demokrasilerde 1 oy farkı dahi millî iradeyi inşa eder ancak 1 oyun bile vicdana, hukuka, kurallara ve ahlaka aykırı olmaması şartıyla. Şaibe, şüphe ve usulsüzlükle alınacak bir seçim sonucu hiç kimsenin kabul etmemesi gereken bir tablodur. Hukuksuz bir demokrasi inşa edilemez. Haksız bir seçimin kazananı olamaz. Bu nedenle YSK kararından en çok memnun olması beklenen demokrasi havarilerinin, bu kararı en fazla tartışma, hakaret konusu yapması dikkat çekicidir.

Türkiye bir hukuk devletidir. Hukukun üstünlüğü herkes için bağlayıcıdır. Hukukun esası Anayasa'dır, kanundur, mevzuattır. Kurumlar bu kuralları uygular, düzeni, adaleti tesis eder. Hâl böyleyken kurumlara saldırmak ve yıpratmaya çalışmak doğrudan demokratik hukuk devletini hedef almaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay, tamamlayın sözlerinizi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kurumları yıpratmaya çalışmak, adaletin tesis edilmesini engelleme çabasıdır.

Öte yandan, YSK kararında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanının kim olacağı yazmıyor, mazbata birinden alınıp diğerine de verilmiyor. YSK kararı, millet iradesine yapılan müdahaleyi durdurarak demokrasinin tam manasıyla ve tereddütsüz tesis edilmesinin önünü açmıştır. Sözün sahibi Türk milletidir ve İstanbul seçmenidir. Mesele bu kadar basit, bu kadar açık ve nettir.

Son olarak, YSK kararı sonrası ekonomik gelişmelere de dikkat etmek gerekiyor. Türkiye'yi ekonomik darboğaza çekmek isteyen fırsatçılar, döviz kuru üzerinden yürüttüğü ekonomik operasyonlarla siyasi kumpasa eşlik etmektedirler. Türkiye ekonomisini hedef alanlara karşı üç maymunu oynayıp “Batıyoruz.” çığırkanlığı yapanlara karşı duruşumuz net ve tavizsizdir. Millî irade ve ekonomik istikrar birlik olacak, Türkiye büyüyecek ve güçlenecektir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Oluç, buyurun.

18.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Şırnak ili Cizre Belediyesinde polisler tarafından alınan güvenlik önlemlerine, diğer parti belediyelerinde de benzer uygulamaların yapılıp yapılmadığını öğrenmek istediğine, belediye sınırları içindeki güvenliğin nasıl sağlanacağıın kanun ve yönetmeliklerle belirlendiğine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul)– Sayın Başkan, değerli vekiller; dün akşam saatlerinde Cizre ilçemizde, belediyede ilginç bir şey yaşandı. Polisler tarafından Cizre Belediyesi önüne x-ray cihazı, polis bariyerleri ve kulübeler konulmak istendi. Belediye eş başkanlarımız oraya gittiler ve kendilerine yazılı bir talimat gelmediğini bildirdiler. Oradaki polis yetkilisiyse gerekçeli bir kararın olduğunu ve bunu açıklamak zorunda olmadığını ifade etti. Epey uzun bir zaman sürdü gerginlik, tartışma. Sonunda, belediye eş başkanı “Kaymakam buraya talimat veremez, kanuna aykırı mı davranıyorsunuz?” sorusunu sorduğunda ise ilçe emniyet müdürü eş başkanımıza “Evet, kanuna aykırı davranıyoruz.” dedi ve orada bu durumu protesto eden halka da copla saldırı yapıldı. Öncelikle, emniyet müdürünün bu tutumunu ve saldırı yapılmasını elbette ki kınıyoruz. Daha sonra öğrendik ki bu uygulama Silopi, İdil ve Mardin’de de benzer şekilde tekrarlandı. Yetkililerle gereken görüşmeleri yaptık.

Şimdi, öncelikle şunu sormak istiyoruz, birincisi: Adalet ve Kalkınma Partisi, MHP, İYİ PARTİ, CHP belediyelerinde de benzer uygulamalar yapıyor mu? Bunun konuşulması ve düşünülmesi gerekiyor.

İkincisi: Belediyeler Kanunu’nun 3’üncü maddesi ve Belediye Zabıta Yönetmeliği çok açık bir şekilde belediye sınırları içindeki güvenliğin nasıl sağlanacağını yazar ve bu, kanunla ve yönetmelikle belirlenmiş bir durumdur. Buna uygun davranılmıyor.

Kimi, kimden koruyorlar, anlaşılır bir şey değil. Bizim anlayışımıza göre, belediyeler halkındır ve halka karşı beton bariyerler, büyük duvarlar, x-ray cihazları gerekli değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Dolayısıyla bu konunun diğer siyasi partiler tarafından da dikkate alınması gerektiğini ve hukukun çiğnenmemesi gerektiğini bir kez daha söylüyoruz. Bu, beton bariyerlerle halkın belediyelerden uzak kalması anlayışı bizim yerel demokrasi ve belediyeçilik anlayışımızda yoktur ve bunun uygulanmasını doğru bulmuyoruz. Endişemiz şudur: İçişleri Bakanlığı bu gidişle, alınacak S400 ya da Patriot'lardan bazılarını da bizim belediyelerin önüne dikmeye kalkışacaktır. Bu yakışık alan bir durum değildir. Bu konunun özellikle incelenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

19.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, YSK'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali ve yenilenmesi kararıyla hukuksuzluğa karışmasının ve emirleri uygulayan kurum hâline gelmesinin ciddi anlamda beka sorunu olduğuna ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, YSK'nin yaptığı tam kanunsuzluktur. YSK açık açık kendi içtihatlarına karşı çıkmıştır. Olağanüstü iptal başvurusuyla ilgili YSK'nin kendisinin YSK seçim takvimi buradadır. YSK seçim takvimi diyor ki: “2 Mart 2019 Cumartesi günü, sandık kurullarının teşkiline dair ilçe seçim kurulu kararlarına karşı yapılan itirazın il seçim kurulunca kesin olarak karara bağlanmasının son günüdür.” Bununla ilgili verdiği bir karar var mı? Var. Hangi karar? Bursa Mustafakemalpaşa ilçesiyle ilgili tam da bu gerekçeyle bunu reddediyor. Konu bu kadar açıkken, YSK hukuksuzluğa karışmışken, YSK kendisini başka yerden gelen emirleri uygulayan bir kurum hâline getirmişken bunu görmemezlikten gelmek, işte bu ciddi anlamda beka sorunudur. (CHP sıralarından alkışlar)

Beka sorunu nedir, bir kere daha söyleyeyim. Şehitlerin vebalini ve kanını taşıyan kişilerle oturup ittifak yapmak beka sorunudur. Hukuka saldıran, adaletten kaçan, rüşvetçilere ve hırsızlara kol kanat geren kişilerle oturup ittifak yapmak beka sorunudur. Villalara balya balya dolar yığınlar, kamu arazilerini zimmetine geçirenler ile evdeki paraları sıfırlayanlarla bir araya gelmek beka sorunudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Türklüğü reddeden, “TC”yi silen, milliyetçiliği ayaklar altına alanlarla birlikte olmak beka sorunudur. (CHP sıralarından alkışlar) Ülkeyi ve milletini düşünüyorsan burada bunlara dikkat edeceksin, kime omuz verdiğine dikkat edeceksin.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Özkan...

Buyurun Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Milliyetçilik ayaklar altında değildir, milliyetçilik baş tacıdır Sayın Başkan, kayıtlara geçsin.

BAŞKAN – Kayıtlara geçti.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, milliyetçilikle ilgili savunmayı yapan Cumhuriyet Halk Partisidir...

İZZET ULVİ YÖNTER (İstanbul) – Milliyetçi Hareket Partisidir. Sen otur yerine!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - ...üzerine alınanlara buradan bildiririz. Milliyetçiliği ayaklar altına alanlar ile onların yanında duranlar milliyetçiliği savunamazlar.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sen hiç savunamazsın.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Allah Allah!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet savunamazlar. Tank Palet Fabrikasına baksınlar.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hiç kimse bize milliyetçilik satmaya kalkmasın. Programlarına baksınlar. Programlarında milliyetçiliğin ne olduğu değil de ne olmadığı sayılıyor. Hiç uzaktan yakından alakaları yok. Kompleksleri de bundan kaynaklanmaktadır. Zırva tevîl götürmez efendim. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Evet arkadaşlar, müsaade ederseniz...

Sayın Özkan...

20.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Meclis çatısı altında millettten aldıkları yetkiyle görevlerini yerine getirdiklerine, Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, FETÖ terör örgütünün bu ülkede oluşturmak istediği vesayet rejimine asla müsaade etmeyeceklerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bu kutsal Meclis çatısı altında görevimizi yaparken sadece ve sadece millete dayanıyoruz ve millettten aldığımız yetkiyle bu görevi yerine getirmeye çalışıyoruz. (CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA SERTEL (İzmir) – YSK'ye dayanıyorsunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Biraz önce Genel Kurulda, gündem dışı, 60'ıncı maddeye göre yapılan konuşmalar çerçevesinde, bir hezeyan olarak ifade ettiğini düşündüğüm, Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun bir ifadesini dinledik ve maalesef, bu ifadenin Genel Kurulda bir kısım milletvekili tarafından da alkışlandığını gördük. Bakınız, burada espriyle karışık, maalesef “Egemenlik kayıtsız şartsız millettendir.” anlayışına yakışmayacak, bu kutsal Meclis çatısı altında yaptığımız görevle tevîl kabil olmayacak bir ifade kullanıldı, dedi ki sayın milletvekili: “Yine mânî sever biri için halkımızın bir mânîsi var, diyorlar ki: ‘Kaynayan kazan taşmaz mı? / Sandıkları aşmaz mı? / Seçmenin oyunu yok sayan,/ Darbeyle buluşmaz mı?’” E şimdi soruyorum: Burada “millettin oyunu yok sayan” derken bu ülkenin hukuk düzenini... Ve bundan sonra da bir darbe çıkırtkanlığını yapmak nasıl kabul edilebilir, nasıl bu kutsal Meclis çatısı altında alkışlanabilir. (CHP sıralarından gürültüler)

ERKAN AYDIN (Bursa) – Buradan ekmek çıkmaz!

BAŞKAN – Arkadaşlar, sabır lütfen, sabır.

ATİLA SERTEL (İzmir) – YSK darbesi!

BAŞKAN – Arkadaşlar, baki, hepimiz arkadaşlarımızın, birbirimizin, grup başkan vekillerinin görüşlerine saygı göstermek ve dinlemek zorundayız, beğenin ya da beğenmeyin.

Sayın Özkan, buyurun lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Evet, tevil yollu veya doğrudan hiçbir milletvekilimizin bir darbe çığırkanlığı içerisinde olmayacağını düşünüyoruz ve sayın milletvekilinden de bu konuda açıklama bekliyoruz.

Tabii ki Cumhuriyet Halk Partisi grup başkan vekilinin aynı şekilde millî iradeye, milletten başka hiçbir güce dayanmayan bir anlayışla bu kutsal Meclis çatısı altında siyaset yaptıklarının ve bütün milletvekillerimizin de aynı amaçla bu Mecliste görev yaptığının bilincindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Özkan.

Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tabii, konumuz seçimler. Seçimlerle ilgili çok konuşuluyor ancak bu Meclis çatısı altında hiçbir kimsenin daha evvel darbelerle ilgili bir referansı kullanmasını da asla kabul etmeyiz. Bugün, 17-25 Aralık darbe süreciyle, çukur terörüyle, 15 Temmuz darbe girişimiyle subliminal mesajlar vererek FETÖ terör örgütünün bu ülkede oluşturmak istediği vesayet rejimine de asla müsaade etmeyeceğimizi ifade etmek istiyorum. Tabii, bu konuşmamda bunları tamamen anlatacak değiliz, buna vaktimiz de yetmiyor.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – FETÖ’yü sen savundun, sen!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Avukatıydın sen, sen FETÖ’yü savundun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ama bizim verdiğimiz mücadele vesayetle, terör örgütleriyle mücadeledir. Vesayetle mücadele dediğimizde bunun iş dünyasındaki uzantıları ve bunun yine maalesef odalar içerisindeki uzantıları dâhildir. Bu ülkede hukuk ve demokrasiye inanıyorsak hukuku ve demokrasiyi de inşa eden yine Meclis çatısıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yeter, kaç dakika daha konuşacak?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Müsaade etmiş olsaydınız zaten tamamlamış olacaktık.

Kutsal Meclis çatısı altında yapılan yasal düzenlemelerle Yüksek Seçim Kurulu -ister beğenelim ister beğenmeyelim- bir karar verdi. Bu karardan sonra tevil yollu bir darbe çığırkanlığı millî iradeye, yaptığımız yasama faaliyetine ve demokrasiye hakarettir, demokrasiyle tevili mümkün değildir; bunun için Cumhuriyet Halk Partisini bu ifadelerinden dolayı açıklamaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekillerimiz, grup başkan vekilleri zaten parti grupları adına açıklamalarını yaptıklarında birbirlerine cevap veriyorlar. Ama bize düşen, mutlak surette yani milletvekillerimizin yapması gereken, grup başkan vekillerimizin ya da bir diğer milletvekilimizin söylediği sözleri sakince dinlemek, sonrasında itiraz etmesi gereken noktalar varsa itirazlarını ortaya koymaktır. Rica ediyorum, lütfen müdahalelerden vazgeçelim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

21.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, yaptığı açıklamasında Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun açık ve net olarak YSK darbesinden bahsettiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, teşekkür ediyorum.

Grup başkan vekillerinin kendi aralarında oluşturdukları bazı centilmenlik anlaşmaları vardır. Birbirimizi eleştiririz. Burada çok değerli, benden de tecrübeli grup başkan vekillerimiz var. Bazen bunlar gerçekten belli bir noktada yükselebilir de ama biz birbirimize olan saygımızı asla kaybetmeyiz. Birbirimizden öğreneceğimiz çok şey var, öğrenmeye devam edeceğiz. Her gün buna yeni bir şeyi katıyoruz. Kişiselleştirmek gibi hiçbir gayretimiz de olmaz. Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde ülkemizin yasalarının en adil şekilde çıkarılmasıyla ilgili bize verilen görevleri yerine getiriyoruz.

Adalet ve Kalkınma Partisinin grup başkan vekilinden bana bu konuda bir sıkıntı olduğu duyumu gelir gelmez bu konuşmayı yapan milletvekili arkadaşımı yanıma çağırdım. O da bana çok açık ve net olarak dedi ki: “Burada bahsettiğim, Cumhuriyet Halk Partisinin bildirgesinde de bahsi geçen YSK darbesidir...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ...burada bahsettiğim YSK darbesidir.” Biz, dün benim açıkladığım metin dâhil olmak üzere, YSK'nin bu yaptığı şeyin hukuka karşı bir darbe olduğunu açık olarak ifade ettik. Ben bunun bana açıklanmasının yeterli olmayacağını, kendisinden Adalet ve Kalkınma Partisinin grup başkan vekiline de bu açıklamayı yapmasını rica ettim, gönderdim ama arkadaşımız, bizim yapacağımız centilmenlik anlaşmasının dışında, bu konuyu başka bir yere çekerek Cumhuriyet Halk Partisinin darbelere karşı dimdik duran tavrına ve tarzına bir çamur atma, bir leke sürme anlayışı içerisinde hareket etmiştir. Öncelikle bunu kınıyorum. Bu, doğru bir davranış değildir. Biz birbirimizi arkamızdan vurmaya çalışmıyoruz, biz birbirimizin eksiklerini tamamlamaya, millet huzurunda da saygın bir anlayışla bu görevi yerine getirmeye çalışıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşımızın kastı çok açık ve netti, YSK darbesinden bahsetmişti.

Bir ikincisi, benim tavrım da açık ve nettir. Bir kere daha Türkiye Büyük Millet Meclisinin huzurunda söylüyorum: Darbecilerin ve darbecilere destek verenlerin peşini asla bırakmayacağız. Genelkurmay Başkanımızı hapse atıp darbeci generalleri getirenlerin millet karşısında, hukuk karşısında yargılanmasını sağlayıp gerekli cezalara çarptırılana kadar mücadelemize devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

22.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, sandık başkanlarının isimlerinin Cumhuriyet Halk Partisiyle nasıl paylaşıldığını ve bir belediye başkanının sandık başkanına mesaj göndererek yönlendirmede bulunup bulunmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tabii, bu Meclis çatısı altında söz ve eylemlerimizle demokrasimizin tekâmülünü gerçekleştiriyoruz. Daha iyi demokrasi ve hukuk devleti istikametinde aldığımız yolu burada yaptığımız müzakerelere borçluyuz. Tabii burada stenograflar söylenen bir ifadenin ruhunu ayrı lafzını ayrı yazmıyorlar, lafzan ne ifade ediliyorsa onu kayıtlara geçiriyorlar ve tarihe düşülen not da burada sözlü olarak ifade edilen beyanlardır. Bakınız, sayın milletvekili konuşmasını yaparken Millet Meclisinin dışında -milletvekili olmayan- pek çok yerden bana mesajlar geldi. Burada açıkça bir darbe çığırtkanlığı olduğunu ifade ettiler. (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Bırak Allah aşkına ya!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Demek ki vatandaşlarımız da burada yapılan müzakereleri net bir şekilde takip ediyor ve bu ifadenin demokrasiyle tevilini makul görmüyorlar. Biz de bu noktada ifadelerimizi kullandık. Evet, Yüksek Seçim Kurulu da bir yargısal makamdır. Biraz önce sayın grup başkan vekili de tarih belirterek sandık başkanlarıyla ilgili itiraz sürecinin de tamamlandığını ifade etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Evet, tamamlanacak. Biliniyor ki bu sandık başkanlarının isimleri o bölgede seçime giren partilerle paylaşılmıyor. Ancak şurada bir mesaj var. Bizimle paylaşılmayan sandık başkanlarının isimleri acaba Cumhuriyet Halk Partisiyle nasıl paylaşılmış? 28 Martta gönderilen bir mesaj var. Sandık başkanına doğrudan Cumhuriyet Halk Partisinin bir ilçe başkanı tarafından gönderiliyor. Ne diyor bakın: “Değerli sandık başkanım, âdeta bir demokrasi şöleni havasında yaşanmasını temenni ettiğimiz 31 Mart seçimlerinde aldığımız görev hepimizin geleceği için son derece önemli. Sağlam bir irade, yüksek adalet bilinci gerektiren bu görevi hakkıyla yerine getireceğinizden en ufak bir şüphem yoktur. Sizlere her zaman olduğu gibi güveniyor, görevinizde başarılar diliyorum.

Saygılarımla.

Mehmet Salih Usta” (CHP sıralarından gürültüler)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Ne var bunda?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakınız, ne diyorlar? “Ne var bunda?” diyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkan, lütfen toparlayın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri ne dedi? “Ne var bu mesajın içinde?” dedi. Yani bir belediye başkanına sandık başkanının isimlerinin gönderildiğini kabul ediyorlar, mesajı da kabul ediyorlar.

ATİLA SERTEL (İzmir) – İstanbul halkı cevabını verecek.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Soruyorum: Acaba bir belediye başkanı sandık başkanının ismini alarak, ona mesaj göndererek gerçekten orada bir yönlendirmede bulunmuş mudur, bulunmamış mıdır? (CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA SERTEL (İzmir) – İstanbul halkı cevabını verecek.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özkan.

Arkadaşlar, müsaade eder misiniz?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bize gelmeyen mesaj, listeler eğer Cumhuriyet Halk Partisine gidiyorsa, burada apaçık, maalesef, sandık başkanlarının farklı bir amaçla dizayn edildiği ve bunların da seçime gölge düşürdüğü açıktır.

ATİLA SERTEL (İzmir) – İstanbul halkı cevabını verecek.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Genel Kurulun dikkatine sunuyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – İstanbul halkı gerekli cevabı verecek.

BAŞKAN – Arkadaşlar, sayın milletvekilleri; bakın, dinleyici sıralarında küçük çocuklarımız var, sizleri izlemeye geldiler.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – İstanbul halkının da çocukları var.

BAŞKAN – Yani, rica ediyorum sizlerden, lütfen bir grup başkan vekili ya da bir milletvekili arkadaşımız konuşurken dinleme sabrını gösterin.

Çocuklar, sizlere de hoş geldiniz diyorum.

Buyurun Sayın Özkoç.

23.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, YSK'nin 139 sayılı Genelgesi'ne ve 6 Mayıs'ta alınan kararın hukuka karşı darbe olduğuna ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, öncelikle teşekkür ediyorum.

Burada Meclisimizi izlemekte olan çocuklarımıza da sevgiler, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – İyi izlenimlerle gitsinler buradan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet.

Sayın Başkanım, çok açık olan ifadeler var. Bakın, Türk Ceza Kanunu'nun 6'ncı maddesinin (c) fıkrasında "Kamu görevlisi deyiminden; kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi"ye kamu görevlisi deniliyor. Bunu belirtecek olan kişi kimdir? Yüksek Seçim Kurulunun o sandıkta görevlendirdiği hâkimdir. Hâkim ne yapar? Hâkim, kamu görevlisi konumunda olan kişiler varsa ilk önce onların görevli sayısının 2 katı kadarını seçer ve çağırır; onların arasından kurayla seçilir, kurayla bu kişiler görevlendirilir. Peki, hâkim... Türkiye Cumhuriyeti'nin hâkimi ve Yüksek Seçim Kuruluna bağlı. Bu hâkim eğer bunu yaptıktan sonra yeterli derecede görevli bulamıyorsa, Yüksek Seçim Kurulunun 139 sayılı Genelgesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Onun da bu konuyla ilgili madde 10'daki paragrafında -buna herkesin dikkat etmesini rica ediyorum- "Üyeliklerin bu şekilde doldurulması mümkün olmazsa, eksiklikler, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, o çevrede bulunan ve sandık kurulunda görev verilmesinde sakınca olmayan kimseler arasından tamamlanır." deniyor yani kamu görevlisi olması da gerekmiyor. Bunu ben söylemiyorum; bunu, işte, bu genelge söylüyor, Yüksek Seçim Kurulunun genelgesi söylüyor. Şimdi,

bunu bilmeyeceksiniz ya da bildiğiniz hâlde üstünü örteceksiniz ve farklı konuşacaksınız. Açık ve net; Yüksek Seçim Kurulu hukuka aykırı bir karar almıştır. Bunun üzerine ne kadar, ne söylerseniz söyleyin, 6 Mayıs'ta Yüksek Seçim Kurulunun aldığı bu kararın hukuka karşı bir darbe olduğu gerçeğini gizleyemeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Bizim şimdi yapmak istediğimiz şu: Arkadaşlar, kimse başka bir şeyden bahsetmiyor; haktan, hukuktan ve adaletten bahsediyoruz. Hepimiz eğer bu 3 şiarın önünde ve arkasında dimdik durursak Türkiye güçlü bir ülke olur.

Onun için, burada milletvekilimizin açık ve net ifadesini çarpıtmaya kalkmak ancak bugüne kadar kendi yaptıklarımızın üstünü örtmek anlamına gelir ki buna da kimseyi inandıramazsınız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

V.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu tarafından, ihracattan geri dönen tarım ürünlerimizin geri gönderilmesinin nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılarak aynı sorunların tekrarlanmaması için gerekli önlemlerin alınması ve iade edilen tarım ürünlerimizin ne yapıldığının kamuoyu ile paylaşılması amacıyla 7/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri

8/5/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/5/2019 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Yavuz Ağırlioğlu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu tarafından ihracattan geri dönen tarım ürünlerimizin geri gönderilmesinin nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılarak aynı sorunların tekrarlanmaması için gerekli önlemlerin alınması ve iade edilen tarım ürünlerimizin ne yapıldığının kamuoyuyla paylaşılması amacıyla 7/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 8/5/2019 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, öncelikle, sözlerime başlamadan evvel yeni göreviniz nedeniyle zatalinizi tebrik ediyor, size başarılı bir çalışma dönemi diliyorum.

Ayrıca, Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceği olan, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bizleri izleyen sevgili çocuklarımızı da saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ihraç ettiğimiz tarım ürünlerinin tekrar ülkemize iade edilmesinin nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılması, sonuç itibarıyla yine aynı sorunlarla karşılaşmamak için alınacak önlemlere ilişkin olarak tedbirlerin alınması amacıyla İYİ PARTİ Grubu adına verilen Meclis araştırması açılması hususunda söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; on yedi yıllık AK PARTİ iktidarında 82 milyon vatandaşımız, özellikle tarım sektöründeki çiftçilerimiz için sürdürülebilir bir millî tarım politikası ortaya konulmadığı için hâlâ ithalata devam etmekteyiz; samanı bile ithal ettik. Çay, patates, soğan, pirinç, pamuk ithal ettik. Müslüman Türk milletinin yemesi için Sırbistan'dan, Bulgaristan'dan, Fransa'dan, Ukrayna'dan ve birçok ülkeden canlı hayvan ve hazır et ithal ettik. Kanada'ya tohumunu sattığımız mercimeği bu ülkeden ithal ettik. Azerbaycan'dan, Suriye'den, İran'dan, Özbekistan'dan, Mısır'dan, Kazakistan'dan, Rusya'dan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden, Bulgaristan'dan ve Irak'tan soğan ithal ettik arkadaşlar, soğan.

Yerli tohumu yasaklayarak güzel ülkemize İsrail'den aldığımız ne idiği belirsiz tohumları sizler ektirmediniz mi? “Buğday ambarı” diye tabir ettiğimiz ülkemizde buğday ithal edecek duruma düştük. “Topraklarımızı koruyoruz ve gıdada GDO'ya geçit yok.” denildi, 2002-2018 yılları arasında 3,4 milyon hektar alan tarım dışı kaldı, ekilmekten vazgeçildi.

Neredeyse tarım sektöründeki her şeyi ithal ederken ihraç ettiğimiz tarım ürünlerimizde, özellikle de meyve, sebze ihracatında hayal kırıklığı yaşamaktayız. Daha yeni, 2019 Martta Ukrayna'ya yaptığımız 38 ton domates ihracatı ülkemize geri iade edilmiş; gerekçesi, Güney Afrika güvesine rastlanmış. Rusya'ya 20,8 ton çilek ihraç etmişiz, ülkemize geri iade edilmiş; gerekçesi hep aynı, hep aynı. Yok çiçek “trips”i, yok domates güvesi, yok “klorpirifos” zehri, kükürtdioksit gibi zararlı kimyasallara rastlandı denilerek ihraç edilen meyve ve sebzeler geri iade ediyor.

Peki, bu ürünler ülkemize iade edildikten sonra neler oluyor? İşte burası çok önemli değerli milletvekilleri. Yurt dışındaki insanların yemeyip insan sağlığına zararlı olduğu için iade edilen meyve ve sebzelerin imha edilmesi ve tutanaklarla bunların tespiti gerekmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığının bunu resmî web sitesinden duyurması gerekiyor. Yoksa iç piyasada satışa çıkarılarak vatandaşlarımıza yediriliyor mu? Bunların çok iyi araştırılması gerekiyor.

Bu nedenle İYİ PARTİ olarak, ihracattan geri dönen tarım ürünlerinin geri gönderilmesinin nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılması ve sorunların tekrarlanmaması için gerekli önlemlerin alınması ve iade edilen ürünlerimizin ne yapıldığının kamuoyuyla paylaşılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; ağırlıklı olarak Çukurova, Harran ve Menderes Ovalarında pamuk üretimi yapılmaktadır. Pamuk eken çiftçilerimiz, bölge ve illere göre dekar başına 600-700 kilogram verim alan yerlerde Bakanlığın tarım teşkilatlarının belirlediği rakamlara göre müstahsil makbuzu keserek dosyasını teslim ediyor ve prim alıyordu. Bu yıl dekar başına 500-550 kilogramdan fazlasına ürün primi verilmeyeceği yönünde karar alındığını, bunun üreticinin yüzde 30 civarında gelir kaybına neden olacağını ve bu konunun ivedi olarak ele alınarak mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğini ifade ediyorum.

Adana ve çevre illerde aşırı yağış ve dolu, sebze ekilen tarlalarda, seralarda, portakal bahçelerinde, buğdayda büyük zararlara neden olmuştur. TARSİM sigortası olmayan çiftçilerimiz mağdur olmuş. Tarım Bakanlığı yetkililerinin hızlı bir şekilde hasar tespiti yaparak çiftçilerimizin mağduriyetlerinin bir an önce giderilmesini arz ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Rıdvan Turan konuşacaktır. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sevgili çocuklar, sizleri de sevgiyle kucaklıyorum, yanaklarınızdan öpüyorum, hoş geldiniz.

Bu tarımsal ihracatın geri, dönmesi meselesi, bizim kadim meselelerimizden bir tanesi. Fi tarihinden beri, özellikle Rusya başta olmak üzere oraya gönderilen tarım ürünleri, içerisindeki toksik kimyasallar sebebiyle geri gönderiliyor. Şimdiye kadar herhâlde hiç kimse şunu söyleyemez: “Ya, falanca gazetede bir haber çıktı, dışarıdan gelen ve tüketilmesi insan sağlığına zararlı olan bu nevi tarım ürünleri Konya Ovası’nda toplandı, ateşe verilip yakıldı.” Arkadaşlar, gerçeği konuşmakta fayda var. Bu tarım ürünleri iç pazarda tüketiliyor. Yani uluslararası alandan çeşitli sebeplerle -başta insan sağlığına zararlı olmak üzere- geri dönmüş olan ve şu anda gündemimiz olan çilek ve domates gibi tarım ürünleri ne yazık ki sessiz sedasız iç pazara sunuluyor ve iç pazarda bunlar tüketiliyor.

Peki, bu tüketim sonucunda nelerle karşı karşıya kalıyoruz? Tarımsal kimyasalların insan vücuduna çok farklı etkileri var. Kimi toksik özellik gösterir, örneğin kanser gibi hastalıklara yol açar, kimi de yetişme çağına olan çocukların hormonlarını taklit eder, hormonları yerine geçer ve bu sayede, örneğin kız çocuklarında çok erken yaşlarda ergenliğe ulaşmak gibi problemler ortaya çıkarır. Dünyanın pek çok yerinde devletler bu sebeple çok ciddi denetim mekanizmaları oluşturmuşlardır ama bizim memlekette, yalnızca dışarıya gönderdiğimiz için söyleyemiyorum, aynı zamanda kendi içimizde de bu denetim mekanizmaları oldukça zayıf.

Bakın, Sağlık Bakanlığının çok iyi yaptığı bir şey vardı geçtiğimiz dönemlerde. Bir araştırma planlandı, bu araştırma içerisinde çok sayıda bilim insanı Türkiye’de tarımsal ürünlerdeki toksik kimyasalları analiz etti. Bunların içerisinde çalışanlardan biri de Sevgili Bülent Şık’tı. Fakat tarım ürünlerinde çok yüksek miktarda toksik madde bulunmuş olmasına rağmen Sağlık Bakanlığı bunları açıklamadı. Kim açıkladı? Bülent Şık açıkladı. Bülent Şık’ın bu açıklaması sonucunda da Sağlık Bakanlığı tarafından “Sen bunu nasıl açıklarsın?” diye on iki yıla kadar hapsini isteyen biçimde ceza isteminde bulunuldu.

Şimdi, Türkiye’de tarım alanında pek çok problem var, bunlar problemlerin satır başları. Bunlar yokmuş gibi yine üstten, yine üreticiyi görmeden, yine temel sorunun örgütlenme sorunu olduğunu görmeden, yine uluslararası tarım tekellerinin Türkiye’deki tarımı kendi ihtiyaçları ve çıkarları doğrultusunda yönlendirdiğini görmeden şimdi de “Tarımda Millî Birlik Projesi” diye bir şey ortaya çıkardılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Arkadaşlar, ne yerli bir tarafı var ne Türkiye tarımını kurtaracak bir tarafı var. Eskiden Bakanlığa bağlı olan tarım, ne yazık ki uluslararası alanla ilişki içerisinde olan üç beş tane tarım tekeli tarafından yönetilecek. Deyim yerindeyse bir çeşit Tarım Bakanlığının şirketleşmesine doğru adım adım gidiyoruz. Bu sebeple bu konuda ivedi adımların, ciddi adımların atılması gerekli. Toksik maddeleri içeren besinlerin yalnızca ihracatı meselesi değil, aynı zamanda iç pazarda da tüketilmesinin artık engellenmesi gerekir.

Son olarak da şunu söyleyeyim, Grup Başkan Vekilimiz Sayın Oluç bahsetti: Cizre ve Silopi başta olmak üzere belediyelerimize yönelik iki günden beri anlam veremediğimiz bir saldırı dalgası var. Gecenin kör saatinde polis, inzibat gelmiş, her tarafı bariyerlerle kapatmış, polisleri dizmiş. Neymiş? Bizi koruyacaklarmış. Bizim kimseden bir koruma talebimiz falan yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RİDVAN TURAN (Devamla) – Eğer belediye faaliyetlerine tasallut etmekse, yeni bir kayyum zihniyetini buraya kaim kılmaksa, bununla kimse uğraşmasın, belediyelerimizi sonuna kadar savunacağımızı buradan ilan etmek istiyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ayhan Barut. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ’nin ihraç edilen tarım ürünlerimizin ilaç kalıntısı, haşere ve çeşitli siyasi sebeplerle iade edilmesi nedeniyle verdiği Meclis araştırması önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Konuma geçmeden önce, İstanbul’da sandığa yansıyan halk iradesine YSK eliyle darbe vurulmasını, demokrasi ve hukukun ayaklar altına alınmasını kınıyoruz. 23 Haziranda halkımız bu hak gaspına tekrar dur diyecektir. İnaniyoruz ki memleketimizde her şey çok güzel olacak.

Ekonomik ve siyasi krizle birlikte tarımsal üretim maliyetleri sürekli yükseliyor ama ne hikmetse çiftçinin ürünü para etmiyor, ürettiğinden kazanamıyor; tüketicilerimiz ise ne yazık ki ucuz ürün bulamıyor. Sorunların çözümü için acilen maliyetlerin düşürülmesi, üretim ve üretenin desteklenmesi gerekiyor.

Üretimin artması ve üreticinin kazanması için en önemli yollardan biri de tarımsal ürünlerde ihracata ağırlık verilmesidir. Ancak, ne yazık ki son yıllarda Rusya, Ukrayna ve Avrupa’nın çeşitli ülkelerine ihraç ettiğimiz domates, narenciye, çilek gibi tarım ürünlerimiz gerek zirai ilaç kalıntısı gerek tarım haşeresi ve gerekse de siyasi sebeplerle geri çevriliyor. Zirai ilaç kullanılırsa “Kalıntı çıktı.” deniliyor, kullanılmadığında da “Yok edemediğiniz tehlikeli tarım haşereleri var.” deniliyor. Geçen

yıl, narenciyede Akdeniz meyve sineği zararlısı, domateste güve, çilekte “trips” gerekçe gösterilerek laboratuvar incelemelerinde ilaç kalıntısı bulunarak ülkemizin siyasi ilişkileriyle bağlantılı siyasal gerekçelerle ürünlerimiz geri gönderildi ama burada olan çiftçimize oluyor ve ihracatçıya oluyor. Çiftçimiz mağdur olurken ülke ekonomisi de büyük zarar görüyor. Avrupa Birliğinin zirai mücadelede yasaklama listesine koyduğu ilaçları hemen yasaklıyoruz. Onların kullandığı ilaçları kullanamıyoruz ya da yerine yenisini, çözüm getirecek öneriyi sunamıyoruz. Örneğin, aynı iklim koşullarına sahip olduğumuz İspanya'nın kullandığı ilaçları kullanamıyoruz. Tarımsal üretimin sürdürülebilirliği ve güvenliği açısından gerek biyolojik gerekse de zirai mücadele yöntemlerinin etkin bir biçimde kullanılması gerekiyor. Her ilaç ve gübre bayisinde mutlak suretle işin ehli olan bir ziraat mühendisinin istihdam edilmesi gerekiyor. Tarım alanlarımızı ve çevreyi koruyup gözetirken diğer yandan da tarımsal üretim ve üreticinin zarar görmemesi ve bu uygulamaların hızla yaşama geçirilmesi gerekiyor. Bu görev Tarım ve Orman Bakanlığına düşüyor. Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü'nün çevre, tarım ve insan sağlığını gözeterek güvenli alternatif çözümler üreterek bütün yeni uygulamalara girişmesi, zirai ilaçların ruhsatlarının ve dozlarının da güncellenmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

AYHAN BARUT (Devamla) – Öte yandan, tarımsal üretimi, çiftçiyi ve ihracatçıyı desteklemek yerine, soğandan patatese, ayçiçeğinden domatese; buğdaydan mısıra, pamuğa, samana; etten süte kadar sıfır gümrük vergileriyle tarımsal ürünler ithalat ediliyor. Türkiye ne yazık ki tarımda net ithalatçı ve ithalat cenneti hâline gelmiştir. Çiftçimiz ve zarar gören ekonomimiz ithal edilen ürünler nedeniyle, ithalata dayalı tarım politikaları nedeniyle mağdurdur. Özellikle geçtiğimiz günlerde Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle 30 Hazirana kadar sıfır gümrükle 100 bin ton ayçiçeği ithalatı yapılabilecektir. Özellikle hasat zamanına denk gelen bu ithalat bizleri düşündürmektedir ve üreticimizi tarımdan uzaklaştırmaktadır. Unutulmasın ki Türkiye ancak üretim odaklı bir ekonomi modeliyle kalkınabilir. İnsanımızın huzur ve refaha erişmesi, üreticimizin yüzünün gülmesi için el birliğiyle çalışmamız gerekir diyorum.

Saygılarımı sunuyor, teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Yunus Kılıç, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUNUS KILIÇ (Kars) – Sayın Başkanım, öncelikle yeni görevinizi tebrik ediyorum, başarılar diliyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, saygıdeğer arkadaşlar; Türkiye yılda 50-60 milyon tonun üzerinde sebze ve meyve üretiyor ve bunun yaklaşık olarak 4 milyon 500 bin tonunu, 5 milyon tonunu da ihraç ediyor ve bu arada da Türkiye’de yine bütün dünyada olduğu gibi yaklaşık 500 etken maddede 2.500’ün üzerinde tarımsal mücadelede kimyasal ilaç kullanılıyor. Dolayısıyla bu kadar büyük bir alanda yurt dışına giden ürünlerimizden de elbette geri dönenler oluyor. Bunların ne kadar olduğuna, hangi oranlarda kabul edilip edilemeyeceğine bakmamız lazım öncelikle. Bu 4,5 milyon ton ihracat içerisinde arkadaşlar, geriye dönen oran sadece dört yüzde 1, dört yüz ellide 1 yani yüzde 0,20’nin

daha altında bir ürün dönüşü oluyor. Konuşmacıların özellikle kaygı duydukları, haklı olarak kaygı duydukları bir alana da cevap vermek lazım: “Dönen ürünler ne oluyor?”

Arkadaşlar, bazen ürünlerde “random” rastgele muayene yöntemleri vardır. Bütün ürünlerde, bütün partilerde denetim yapmak mümkün müdür? Yapılabilir ama maliyetlidir. Her ürünün, her numunenin aşağı yukarı ihracatçı firmaya 700 euroluk bir maliyeti yani bugünkü Türk parasıyla 5 bin liralık bir maliyeti var. Dolayısıyla bazı ürünlerde dünyanın da kabul ettiği ve dünyada da uygulanan şekilde rastgele numune alınır. Yaklaşık olarak bu yüzde 20 civarındadır. Dolayısıyla yüzde 80’ine, dünyanın da kabul ettiği bir sistem içerisinde her zaman bakamayabiliyorsunuz. Siz üreticinizi, ilaç kullananınızı, kimyasal mücadele yapanınızı ne kadar eğiterseniz eğitin, bunların içerisinde bu bilgiye, donanıma, tecrübeye, hatta hassasiyete uymayacak insanlar çıkacaktır, 80 milyonluk bir ülkede yaşıyoruz biz.

Türkiye’de bütün prosedürler yönetmeliklere uygun bir şekilde yapılıyor. Ruhsatlandırmaları Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü yapıyor. İhracattan geri dönen ürünlerin -ülkemize daha girmeden- ihraç edildiği ülkede birtakım analizleri yeniden yapılıyor karantina etmenleri yönünden ve ilaç kalıntıları yönünden. Eğer sıkıntılı bir hâl varsa gümrük anlaşmalarımız itibarıyla oralarda imha ediliyor veyahut da bazı ürünler, dünyada daha yüksek kriterleri kabul eden başka ülkelere ihraç ediliyor.

O yüzden, bizim ülkemizin de kendi kriterleri var ve bu ürünlerden bizim ülkemizdeki kriterlere uygun olmayanlar asla toplumun tüketimine sunulmuyor. Bu konuda bütün milletvekillerinin duyarlılığı önemli ama bilmeleri gereken, bunların tamamı dikkatli bir şekilde yapılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İYİ PARTİ’li bir konuşmacımız “buğday ithalatı” dedi. Arkadaşlar, Türkiye buğday konusunda, özellikle tohum konusunda ithalatçı değil ihracatçı bir ülkedir. Aldığından fazlasını un olarak, irmik olarak ve bisküvi olarak katma değerleri yüksek çeşitli ürünler şeklinde satmaktadır.

Yıl sonunda şuna bakmamız lazım hepimizin: İhracatımız nedir, ithalatımız nedir? Bizim yıllık cari dengeye katkı olsun diye tarım ürünlerinde 5 milyar dolarlık bir fazlamız vardır yani ihracatı ithalatından fazla olan bir ülkeyiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İthalat var mı yok mu, ithalat?

BAŞKAN – Sayın Gürer, lütfen...

YUNUS KILIÇ (Devamla) – O yüzden, sayın milletvekillerinin her çıktıklarında bu gerçeği bilmeden konuşmalarına da bir anlam veremediğimi ifade etmek isterim.

Tohumda da böyledir. Türkiye bugün 1 milyon ton sertifikalı tohum üretmektedir. AK PARTİ’nin hükümet olduğu 2002 yılında bunun toplam miktarı sadece 65 bin tondur arkadaşlar. Bugün 1 milyon ton ve ihracatımızın ithalatı karşılama oranı yüzde 80’lere ulaşmıştır ekonomik açıdan. O yüzden, bu manada da milletvekillerimizin bu bilgiyi tekrar alıp kullanmalarını, doğru olarak kullanmalarını istihdam ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gümrüğü niye sıfırlıyorsunuz, onu anlat.

BAŞKAN – Sayın Gürer, lütfen, konuşacak bir şeyiniz varsa söz isteyin, vermeyeyim ben de (!)

İYİ PARTİ grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, YSK'nin 31 Mart İstanbul seçimlerine dair 6 Mayıs 2019 tarihli iptal kararına gerekçe olan iddiaların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 8/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri

8/5/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/5/2019 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

8 Mayıs 2019 tarihinde Mersin Milletvekili Grup Başkan Vekili Fatma Kurtulan ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen 2281 grup numaralı YSK'nin 31 Mart İstanbul seçimlerine dair 6 Mayıs 2019 tarihli iptal kararına gerekçe olan iddiaların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/5/2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YSK'nin 31 Martta yapılan İstanbul yerel seçimlerini 6 Mayıs tarihindeki iptal gerekçesinin bütün yönleriyle araştırılmasını istiyoruz. Ben bunları biraz detaylandırmaya çalışayım.

En son söyleyeceğimi en baştan söylemek istiyorum: Bu 6 Mayıs'taki YSK kararının aslında 15 Temmuz darbe kalkışmasından bir farkı olmadığını, bu 15 Temmuz darbe kalkışmasının askerî yöntemlerle, askerler tarafından yapıldığını ama 6 Mayıs'taki darbeninse araçsallaştırılmış YSK eliyle yapıldığını ifade etmemiz gerekiyor.

Fakat 6 Mayıs darbesine gelmeden önce yine başka bir darbe yapıldı ki bizce aslında Türkiye kamuoyunun oradaki sessizliği, orada feveran çıkarmaması 6 Mayıs darbesinin de taşlarını döşedi. Neydi o? O da HDP'li seçilmiş belediye başkanlarına, belediye meclis üyelerine, il genel meclis üyelerine KHK'li oldukları için mazbatalarının verilmemesi ve mazbataların seçimi kaybedene -ve bunların hepsi AKP'lidir- verilmesiydi. Evet, bizce bu, seçmen iradesine; sürekli vurgulanan, sürekli bir şemsiye, bir örtü görevi gören millî iradeye kastetmekti, millî iradenin baltalanmasıydı ve bu anlamda da AKP ne yazık ki bütün bu sürecin taşlarını kendisi bizatihi örmüştür. Örneğin ne yapmıştır? AKP'nin adayları YSK'ye, il ve ilçe seçim kurullarına başvurarak bizim adaylarımızın KHK'li olduklarını ve bu nedenle de seçilme ehliyetine sahip olmadıklarını ifade ederek aslında YSK'nin bu kararı almasının önünü açmıştır ve ne yazık ki hukuk tarihine, demokrasi tarihine bir kara leke yine AKP eliyle, YSK aracılığıyla düşürülmüştür değerli arkadaşlar.

Bakın, 31 Mart tarihi ile 6 Mayıs tarihleri arasında yaşadığımız sürecin bütünü hukuksuzluklarla doludur ve bu hukuksuzluklar sadece seçim gününü ve seçim sonrasını değil aslında seçim öncesini de kapsamıştır. Tabii burada, beş dakikalık süre içerisinde bunların hepsini söylemek mümkün değil ama birkaçını hatırlatmak gerekiyor.

YSK üyelerinin görevlerinin uzatılması, özellikle bölge illerinde seçmen taşınması, birleştirilmesi, olmayan hayalî adreslerde seçmenlerin gösterilmesi, KHK'li seçilmişlere pusulada adı yazılmasına rağmen, daha öncesinde “Siz seçme yeterliliğine, seçilme yeterliliğine sahip değilsiniz.” denmemesine rağmen, 24 Haziran kararı YSK'nin kendi kararı olmasına rağmen bunların seçilemeyeceklerine dair kararı, yine YSK'nin 2 üyesinin AKP'nin başvurusuyla KHK'lilerin seçme hakkının dahi olmayacağına dair beyanları, görüşleri; bunların her biri demokrasi tarihine bir kara leke olarak düşmüştür.

Sadece bununla da sınırlı değil değerli arkadaşlar. Bakın, HDP'nin yaptığı hiçbir itiraz kabul edilmemiştir ama AKP'nin neredeyse bütün itirazları kabul edilmiştir. Birkaç istisna kabul edilmeyenleri YSK'nin tarafsızlığının göstergesi olarak da burada kimse sunmasın çünkü öyle gerekçeler sunmuşsunuz ki ne yazık ki sizin bir siyasi aparatınıza, seçim işleri müdürlüğüne dönmüş olan YSK bile bazı taleplerinize cevap olamamıştır ya da onları onaylayamamıştır.

Değerli arkadaşlar, henüz itiraz süreci bitmeden mülki idare amirlerinin AKP'li belediye başkanlarını tebriğe gitmesi ve bunu kendi resmî sitelerinde yani valilik sitelerinde duyurmuş olması yine bir hukuksuzluğun, seçim kurullarının baskı altına alındığının genel göstergesidir.

Tabii bunlar saymakla bitmez. Örneğin Malazgirt'te sadece 3 oy farkla seçimi almanıza rağmen yüzlerce başvurumuzu niye reddettiğinizin tek bir hukuki karşılığı var mıdır? Yoktur. Aynı ilçe seçim kurulu, aynı il seçim kurulu bizim itirazımızı reddederken AKP'nin Kızılağaç beldesine yönelik yaptığı itirazı da kabul etmiştir değerli arkadaşlar.

Şimdi, buradan söyleyelim: Demokrasiye kastedilmiştir. Sürekli atıfta bulunduğunuz kamu vicdanı yarananmamıştır, parçalanmıştır, dağlanmıştır. Ortada bir kamu vicdanı neredeyse yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Devamla) – Ve bu anlamda bütün bu kötülüklerin mimarı olarak, bütün bu hukuksuz sürecin yürütücüleri olarak sizden en azından biraz da olsa utanmanızı ve gerçekten bu ülke adına biraz da olsa hicap duymanızı istiyorum.

Biz, yeni bir 7 Haziran ve 1 Kasım süreci arasına tanıklık etmekteyiz. 7 Haziranda sizi iktidardan, AKP'yi iktidardan düşüren Kürtler ve HDP, o günkü iktidarın hedefydiler. Bugün bu hedef genişlemiştir ve yeni karşıtlıklar oluşmuştur değerli arkadaşlar. Onun için buradan bir kez daha uyarıyoruz: 7 Haziran ile 1 Kasım arasındaki süreçte yaşanan bütün hukuksuzlukların tekrar yenilenmesinin müsebbibi AKP olacaktır. Bu saatten sonra kimin tırnağı taşa değse bunun sorumlusu AKP'dir, olabilecek her türlü toplumsal olayın müsebbibi AKP'dir ve buna karşı da toplumsal muhalefetin, toplumsal güçlerin yan yana gelerek, birlikte mücadele ederek tutum alması gerekiyor. Son olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Bitirin lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Devamla) – Bu anlamda, dünden beri, dün gecedən beri belediyelerimize dönük, yapmaya çalıştığınız provokatif bütün girişimleri kınadığımızı buradan bir kez daha ifade etmeye çalışıyoruz. Hiçbir yetkiniz olmadan sürekli toplumu tahrik eden, Kürt halkının ve HDP'nin iradesini yok saymaya çalışan tutumlardan da geri durmanızı bir kez daha ifade etmemiz gerekiyor.

Sürekli bizim belediyelerin Kandil'e para gönderdiğini söyleyip manipülasyon yapıyordunuz. Kayyum raporları çıktı, görüyoruz ki sabah akşam yemişsiniz de yemişsiniz. Baklava yemişsiniz, yetmemiş; çerez yemişsiniz, yetmemiş; kadayıf yemişsiniz, yemek yemişsiniz. Biz de söylüyoruz: Yiyin efendiler, yiyin; aksırncaya, tıksırncaya kadar yiyin. Halkın ekmeğini yediğiniz her lokması zehir zıkkım olsun. Haksız yere kursağınızdan geçen, o kursaktan geçmeye tanıklık edenlere, yol verenlere zehir zıkkım olsun diyorum.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkan...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, ağır sataşmalarla grubumuza hakaretler yağdırdı, bunlara cevap vermek istemiyorum, tamamını reddediyoruz. Grubumuz adına yapılacak konuşmada sayın milletvekilimiz ifade edecekler ancak ortada demokratik hukuk düzenine ilişkin bir saldırı varsa bunu bir kenara bırakamayız. Zira bugün burada bizi bir arada tutan tek bir değer vardır, o da demokratik hukuk düzenimizdir.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Hangi hukuk?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hangisi?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yüksek Seçim Kurulunun verdiği kararı 15 Temmuz darbesiyle eşleştirmek, apaçık bir hezeyandır ve maalesef, bu ülkenin birliğine, beraberliğine, kardeşliğine hakarettir. Bugün ikincisi oldu, ilkinde hadi dedik ki “Hezeyandır.” Ancak bu üst üste oluyorsa millî iradeye, demokratik hukuk düzenimize ilişkin saldırılarla, 250 vatandaşımızın şehit olduğu darbe teşebbüsüyle eğer eşleştirmeye yelteniliyorsa burada bu, milletin istiklaline ve istikbaline bir müdahaledir, “beka mücadelesi” dediğimiz tam da budur.

Reddettiğimizi ifade ediyor, yeniden Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun, bir şey mi...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – “Hezeyan” demiştir Sayın Grup Başkan Vekili, konuşmacımızın söylediği hakkında. Sataşma vardır, cevap vermek istiyoruz.

BAŞKAN – Bu “hezeyan” bir sataşma değildir.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Çok açık sataşmadır Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sataşma değildir ama grup başkan vekili olarak söyleyecek bir şeyiniz varsa buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Efendim, bakın, bir siyasi tespit yapılmaktadır. Bu siyasi tespiti beğenmeyebilirsiniz, eleştirebilirsiniz fakat...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, eleştiri yok Sayın Başkan.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Müsaade ederseniz açıklayacağım.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ama yok, bakın, burada bir sürü iftira var ya. Yani bir hanımefendiye yakışıyor mu böyle konuşmak ya, bilip bilmeden? Ama yakışmıyor hakikaten, yapmayın böyle. Terbiye sınırlarında kalalım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bir siyasi tespiti yani Yüksek Seçim Kurulunun almış olduğu kararın hukuka ve demokrasiye çok açık bir darbe olduğunu söylemek bir hezeyan değil, bir tespittir. Sadece tespit de değildir, onun ötesinde, partilerin...

BAŞKAN – Sataşma neresinde bunun Sayın Oluç?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bir siyasi tespite “hezeyan” demek sataşmadır Sayın Başkan.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ama hangi siyasi tespit beyefendi? Siz dinlemediniz mi ya?

BAŞKAN – Ama efendim, Sayın Oluç, siz hiç sataşma görmemişsiniz burada.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ama yani bir hezeyan görünmüyor, bir siyasi tespit yapılıyor. Bakın, Türkiye’nin geleceği açısından son derece önemli bir karar veriliyor ve bu, İstanbul; Türkiye’nin bir köyü değil, 16 milyon insanın yaşadığı bir metropolden bahsediyoruz, Türkiye’nin ekonomisinin döndüğü bir yerden bahsediyoruz. Burası hakkında Yüksek Seçim Kurulu böyle bir karar veriyor ve biz bunu hukuka ve demokrasiye yönelik bir siyasi darbe olarak nitelendiriyoruz. Buna “hezeyan” demek doğru bir davranış değildir. Bu bir siyasi tespittir, beğenmeyebilirsiniz.

BAŞKAN – Kayıtlara geçti.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Kayıtlara geçsin diye söyledim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

V.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, YSK'nin 31 Mart İstanbul seçimlerine dair 6 Mayıs 2019 tarihli iptal kararına gerekçe olan iddiaların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 8/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri (Devam)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Hasan Subaşı.

Sayın Subaşı, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Konuşmacıların günlerdir belirttiği gibi, Türkiye'nin gündemine tabii ki bu YSK kararı oturmuştur. Hak vermemek mümkün değil. Gerçekten, adalet, hürriyet, demokrasi yok sayılarak bugüne kadar YSK verdiği kararlarını, yanlış kararlarını, adaletsiz kararlarını neredeyse taçlandırmıştır, tüy dikmiştir ve de bütün Türkiye'de, hatta dünyada bir şok yaratmıştır. Bunu tam kanunsuzluk nedeniyle iptal etmediği şüphesiz. Çünkü tam kanunsuzluk nedeniyle bu kararı vermiş olsa bütün belediyelerin, meclis üyeliklerinin seçimlerini ve muhtar seçimlerini de iptal etmesi gerekirdi. Bunda belli ki, kısa karardan da anladığımız kadarıyla... 27 Mart tarihli YSK'nin genelgesinde “Seçim iş ve işlemlerinde usulsüzlük nedeniyle iptal” hükmü bulunmakta, bu da yedi günlük süre içinde geçerli olmakta. 298 sayılı Kanun'un 130'uncu maddesine göre sandıklardaki usulsüzlüğe de dayandırılarak yedi günlük süre kabul edilmek şartıyla “212 sandıkta usulsüzlük var ve her bir sandığı da 350 seçmen olarak hesap edersek 70 binin üzerinde bir seçmen sayısına ulaşılır, 70 bin de seçimlerin sonucunu etkileyebilir.” denmekte.

Önergeye baktığımız zaman “Sebebine girilsin.” deniyor. Bunun nedeni araştırılsa o 70 bin seçmenin çoğunun zaten AK PARTİ'ye verdiği orta yerededir yani araştırılsa bunlar da ortaya çıkar ama tabii ki araştırılmayacak, sadece karar verilmiştir ve Türkiye'nin adaletine ve seçim sistemine çok büyük bir darbe vurulmuştur. Seçimlerin sorumlusu olan YSK işin kolayını bulmuştur, ilçe seçim kurullarına da “Yanlış yaptınız.” diye suç duyurusuyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız lütfen.

HASAN SUBAŞI (Devamla) - ...ilçe seçim kurulu başkanlarının, çalışanlarının, müdürlerinin de hakkında soruşturma açılmasını sağlayarak kendileri de bu işten kurtulmaya çalışmışlardır. Oysa, bu seçimlerin baş sorumlusu YSK'dir. “Böyle bir usulsüzlük var.” diyorsa da YSK'nin, artık tahammülleri zorladığını da biliyoruz, istifa etmesi en doğru gerçektir. Ben, buradan, kürsüden istifaya davet ediyorum YSK üyelerini.

Saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Özgür Karabat.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Parlamento’yu en içten dileklerle selamlıyorum.

31 Mart seçimlerinde neler yaşandığı hepimizin malumu. Öncesinde, iktidar partisinin yasa, hukuk, ahlak tanımadan kamunun bütün imkânlarını kendi çıkarına kullandığı bir seçim süreci yaşadık. Daha sonra ise bu devam etti. İstanbul seçimleri açıklandığında, sonuçlar ortaya çıktığında büyük bir şok yaşadınız, anlayamadınız bu sonucun neden böyle olduğunu, aynen Türkiye’nin hâlini anlayamadığınız gibi ve sizin hâlinizi gösteren bir sözle cevap verdiniz, dediniz ki: “Hiçbir şey olmasa bile kesinlikle bir şeyler oldu.” “Hiçbir şey olmasa bile kesinlikle bir şeyler oldu.” demek, aslında ne kadar büyük bir akıl tutulması yaşadığımızın göstergesiydi değerli arkadaşlar ve aslında neyin ne olduğunu tüm Türkiye biliyor.

31 Martın bir sonucu var, 31 Martın sonucu: Sayın Ekrem İmamoğlu, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkan’dır. Bunu açık bir şekilde belirtmek gerekir. Peki, siz bu sonucu neden kabullenmiyorsunuz? Ben size Ekrem İmamoğlu’nun sözleriyle cevap vermek istiyorum: “Ben niye kabul görmedim, söyleyeyim size: ‘Ben bir kişiden talimat almayacağım, 16 milyon insandan talimat alacağım.’ dedim. ‘Bana hizmet etmeyin, 16 milyon insana hizmet edeceksiniz.’ dedim. ‘Artık İstanbul Büyükşehirde israf yok.’ dedim, ‘İsrafa izin yok.’ dedim. Onun için beğenmediler. ‘Artık kişilere, gruplara, derneklere, cemaatlara yardım yok.’ dedim. ‘Millet var, millet var!’ dedim.” İşte bu yüzden bunu kabullenmiyorsunuz değerli arkadaşlar. Ve seçimin hemen ertesinde kaybettiğiniz belediyelerin kapılarına asılan borç yazıları aslında “gönül belediyeciliği” dediğiniz şeyin ne olduğunu açık bir şekilde ortaya koyuyor.

Şimdi size bir şey soracağım: Sandık görevlileri sebebiyle bu seçimin iptalini istiyorsunuz. Bu sandık görevlilerini kim yazdı? Çok açık bir şekilde, ilçe seçim kurullarının yazılarında kaymakamlıklar tarafından geldiği belli oluyor. Bir kez daha soruyorum: Bu sandık görevlilerini kim yazdı? Bana dersiniz ki: “CHP’nin sandık görevlilerini kim önerdi?” Hepsini biliyorum. Siz de biliyorsunuz o sandık görevlilerini kim önerdi. Dolayısıyla bunu sormak hakkımızdır değerli arkadaşlar.

Ben şimdi size bir şey daha soracağım, bir şey daha sormak istiyorum. Aslında bu seçimin iptalinin ilk işareti Sayın Cumhurbaşkanı “13-14 bin oyla seçim kazandım diye hava attınız.” dediğinde ortadaydı. Şimdi bize söyleyin, deyin ki: “Şu kadar oyla kazanırsanız kabul edeceğiz.” Biz de ona göre yola çıkalım. Söyleyin bize, YSK’ye ferman gönderin, deyin ki: “Bu kadar oyla seçim kazanılıyor.” Biz ona göre yola çıkalım. (CHP sıralarından alkışlar) Çok net bir şekilde soruyorum: 13-14 bin oyla seçim kazanılmıyorsa, Giresun’da 280 oyla, Bartın’da 179 oyla, Muş’ta 538 oyla, Karabük’te 555 oyla kazanılıyorsa o zaman da kesin bir şeyler olmuştur derim ben size. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Geçen seçimde 600 bin fark...

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Şunu net bir şekilde söylemek isterim ki değerli arkadaşlar, şimdi YSK kararı verdiği göre, araştırılması gereken aynı zamanda YSK üyelerinin kendisidir. Bu YSK üyeleri karar vermeden önce kiminle, ne kadar, hangi telefonlarla görüşmüşlerdir? Bu Meclisin huzurunda bunun açıklanması gerekir değerli arkadaşlar. AKP’li üyeler, heyetler hâlinde YSK’ye nasıl baskı kurmuştur, bunun açıklanması gerekir.

Net bir şekilde söylemek isterim ki YSK eğer bir vicdan arıyorsa, AKP eğer bir vicdan arıyorsa önce, daha önce Cumhurbaşkanı yaptığı kişinin vicdanında aklanmalıdır; önce, daha önceki kendi genel başkanı ve başbakanının vicdanında aklanmalıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Ondan sonra “kamuoyu vicdanı”, ondan sonra “millet iradesi” demelidir. Önce kendi cumhurbaşkanımızın önünde, hatta şimdi görev yapan belediye meclisi üyelerinizin önünde, hatta şimdi seçilmiş ve istifa eden belediye başkanlarınızın vicdanında aklanın, ondan sonra “millet iradesi”, ondan sonra “kamu vicdanı” deyin değerli arkadaşlar.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın İbrahim Yurdunuseven.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP Grubunun Meclis İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddelerine göre vermiş olduğu önerisi üzerinde grubum adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, yeni görevinizde de sizlere başarılar diliyorum.

Sayın milletvekilleri, bildiğiniz üzere, seçim hukuku şekli bir hukuktur. 31 Mart seçimlerinden sonra, kanuni süreç içerisinde, ilçe, il ve Yüksek Seçim Kuruluna yapılan itirazlar neticesinde verilen kesin kararlar sonucunda belediye başkanları görevlerine başlamışlardır. Ancak 6 Mayıs 2019 tarihinde Yüksek Seçim Kurulu, İstanbul için seçimin yenilenmesine karar vermiştir. Verilen bu karara göre, Yüksek Seçim Kurulu, 6.644 sandık kurulu başkanının ve 13.098 sandık görevlisinin kamu görevlisi olmadığını tespit etmiştir.

Mart 2018 tarihli düzenlemeyle 298 sayılı Seçim Kanunu’nun 22’nci maddesine göre sandık kurulu başkan ve üyelerinin kamu görevlisi olması zorunluluğu getirilmiştir. Sandık kurulu başkan ve üyelerinin oluşturulmasında siyasi partilere bilgi verilmediği için o süreçte itiraz edilememiş ve seçim tamamlandıktan sonra belirlenen olağanüstü itiraz sürecinde bu husus dile getirilmiş, gerekli itirazlar sonucu, bağımsız ve tarafsız yargıçlar tarafından Yüksek Seçim Kurulunun verdiği kararlarla bunun sonuca etkili olacağı görülmüş ve 23 Haziranda seçim tekrarlanmak üzere iptal edilmiştir.

İstanbul seçimlerinde sandık kurulunun hazırlamış olduğu 31.280 sandık oy sayım döküm cetveline baktığımızda, 5.388 tanesinin mühürsüz, 694 tanesinin imzasız, 214 tanesinin boş, 498 tanesinin eksik, 919 tanesinde rakam belirtilmemiş, 1.135 tanesinde ise sayı eksikliği olduğu tespit edilmiştir. Bunun sebebi, kanuna aykırı olarak özel okul ve özel banka gibi içerisinde kamu görevlisi bulundurmayan yerlerden sandık kurulu başkan ve üyelerinin atanmış olmasıdır.

İstanbul genelinde sandıkların yüzde 10'unun tekrar sayılmasında fark neredeyse yarı yarıya inmiş olup tamamının sayılmasında farkın ne olacağını milletimizin ve İstanbullu hemşehrilerimizin takdirine bırakıyorum.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Giresun'da da indi.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) - Önce dinleyin Sayın Milletvekili.

Daha önce de söylediğim gibi, Yüksek Seçim Kurulu, kararını verirken tam hukuksuzluk durumuna ve bunun da sonuca etkili olup olmayacağına bakmaktadır. Maltepe ve Büyükçekmece'de yapılan itirazlar sonucu, bu durum tespit edilmiş ancak sonuca etkili olmadığı için itirazlarımız reddedilmiştir.

İstanbul Büyükşehir bakarsak sonuçlarda farkın yüzde 0,16 yani binde 16 olduğunu göreceksiniz. Bu durumda, usulsüz atanan başkan ve üyelerin sonuca etki ettiği de açıktır. Anayasa'nın 79'uncu maddesi gereği seçimlerin yönetim ve denetimi yargı organlarıncı yapılır ve seçimlerin başlangıcından bitimine kadar bir düzen içinde yapılması, sonuçlandırılması, açıklanması ve yapılan itirazların değerlendirilmesi Yüksek Seçim Kuruluna aittir. Yüksek Seçim Kurulu, kanunsuzluğu tespit edip sonuca etkili olacağı kanaatine geldiğinden seçimi iptal etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Saraydan gelen talimatla iptal etti!

BAŞKAN – Tamamlar mısınız lütfen.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) - AK PARTİ olarak, Yüksek Seçim Kurulunun 6 Mayıs'taki seçim yenileme kararından önce de söylediğimiz gibi, Yüksek Seçim Kurulunun kararını her ne olursa olsun kabul edeceğimizi ve yolumuza devam edeceğimizi tekrarlamıştık. AK PARTİ olarak, her zaman ve her platformda hukukun üstünlüğünü savunduk ve savunmaya devam edeceğiz. Ve buradan da söylüyoruz, seçimi şaibesiz, usulüne uygun, bir oy farkla alan kazanacaktır.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şaibeyi siz yaptınız!

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) - Sonuç olarak, Yüksek Seçim Kurulunun yerinde ve adaletilik olarak bu kararı verdiğini düşünüyor, seçimlerin iptalinin doğru olduğunu düşünüyor, HDP Grubunun önerisine karşı oy kullanacağımızı belirtiyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akar, lütfen...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Buyurun Sayın Başkan.

BAŞKAN – Rica ediyorum, lütfen yani... Geldiniz, itiraza başladınız, lütfen...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Konuşmak için sizden izin mi almamız gerekiyor?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, yanlış bir ifadeyi düzeltmek için söz aldım. Konuşmacı “Kamu görevlisi değilse bu, son çıkan yasaya göre yasal bir işlem olmaktan çıkar, hukuka uygun değildir.” diye ifadeye bulundu. Bakan efendim, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığının 139 sayılı Genelge’si, 31 Mart 2019 Pazar günü yapılacak mahalli idareler seçimlerinde il, ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarının görev ve yetkilerini tanımlıyor. Ben burada müsaade ederseniz sadece ilgili paragrafı okuyorum: “Üyeliklerin bu şekilde doldurulması mümkün değilse -yani kamu görevlileriyle de ilgili- eksiklikler, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından...”

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – “Kurul” bile değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kurul değil.

“...o çevrede bulunan ve sandık kurulunda görev verilmesinde sakınca olmayan kimseler tarafından oluşturulur.” diyor. Bunu, sizin ve kamuoyunun dikkatine sunuyorum.

Saygılar.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Koskoca İstanbul’da mı bulamadınız?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Şimdi mi aklınıza geldi?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bu sefer de bulamayacaksınız, bu sefer. Kimse memur olmak istemeyecek.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Kaybedince mi aklınıza geldi? 24 Haziranda niye gelmedi?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

26.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup başkan vekili tarafından 2’nci kez tekrar edildiği için bu konu, bu konuda açıklama yapmak istiyorum.

Bakınız, 2018 yılında yapılan bir yasal düzenlemeyle ilgili, Cumhuriyet Halk Partisi Anayasa Mahkemesi’ne giderek 298 sayılı Seçim Kanunu’nda yer alan sandık başkan ve üyelerinin kamu görevlisi olmasına dair yapılan düzenlemenin iptalini talep etmiştir. Bu davada Anayasa Mahkemesi bir karar vermiştir, o karar net bir şekilde sandık başkan ve üyelerinin kamu görevlisi olma gereğini ifade etmektedir.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bulamazsa?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Bakınız, anılan kararın 16’ncı sayfasında, 47’nci paragrafında Anayasa Mahkemesi ne ifade ediyor, diyor ki: “Sandık kurulu başkanının kamu görevlileri arasından belirlenmesi, sandık kurulu başkanı gelmediği takdirde öncelikle kamu görevlisi olan sandık kurulu üyesinin kurula başkanlık etmesi esasını getirmektedir.” Yine, kamu görevlilerine ilişkin temel düzenlemenin gerekçesini anlatırken de diyor ki Anayasa Mahkemesi: “Bu düzenlemenin gerekçesi, devlet memurlarının tarafsız davranma yükümlülüklerinin bulunduğunu, siyasi düşünce ve benzeri sebeplerle ayırım yapamayacaklarını, görevlerini kanunlara uygun olarak yapacaklarını, aksine davranışlarının anılan kanunun 127’nci maddesi çerçevesinde disiplin cezasını havi olduğunu ifade etmiştir.”

Yani burada, Anayasa Mahkemesinin daha evvel vermiş olduğu bir karar var. Yine, Yüksek Seçim Kurulu, farklı zamanlarda verdiği kararlarda sandık başkan ve üyelerinin kamu görevlisi olmaları

gerektiğini, bunun gerekçesinin de tarafsız davranma yani Anayasa'nın 67'nci maddesinde yer alan seçimlerin hür, serbest, demokratik, adil bir şekilde yapılmasının olmazsa olmaz unsuru olduğunu ifade ederek bu kararı vermiştir.

Genel Kurulun bilgisine arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

27.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, çok açık aslında. Birbirimizle çelişen ifadeler değil ama herhâlde anlayamadığı bir kısım var, orayı açıklayayım: Yüksek Seçim Kurulu, Anayasa'nın bu hükmüne dayalı olarak beyanda bulunduktan sonra bütün il ve ilçelere az önce size gösterdiğim genelgeyi göndermiştir. Cumhuriyet Halk Partisi göndermedi, İYİ PARTİ göndermedi, MHP göndermedi, HDP göndermedi; Yüksek Seçim Kurulu, bu genelgeyi göndermiştir ve bu genelgedeki beyan bize değil, Yüksek Seçim Kuruluna aittir. O yüzden...

BAŞKAN – Anladım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz anlıyorsunuz ama anlamayanlar var, o yüzden anlatıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Yok, ben şunu anladım yani...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben anladığımızı biliyorum.

BAŞKAN – Anayasa Mahkemesinin sizin müracaatınız üzerine vermiş olduğu karara uygun bir davranışta bulunmadığınızı söylüyorsunuz YSK'nin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz anladınız.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yüksek Seçim Kurulu bu genelgeyi verdikten sonra oradaki başkanın yapacağı bir şey yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Anlayışınızdan dolayı bir kere daha teşekkür ediyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Ben size teşekkür ederim, sağ olun.

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, YSK'nin 31 Mart İstanbul seçimlerine dair 6 Mayıs 2019 tarihli iptal kararına gerekçe olan iddiaların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 8/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

3.- *CHP Grubunun, Kayseri milletvekili Çetin Arık ve arkadaşları tarafından, demokrasimizin ve sandık güvenliğinin zarar görmemesi amacıyla 8/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri*

8/5/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu, 8/5/2019 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

CHP Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve arkadaşları tarafından, demokrasimizin ve sandık güvenliğinin zarar görmemesi amacıyla 8/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 904 sıra no.lu Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/5/2019 Çarşamba günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, öneri sahibi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Çetin Arık.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, ramazan ayının tüm insanlık için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, aslında bugün, Meclis Başkanlığına sunduğum, çocuklarımıza yönelik cinsel istismar konusunda bir konuşma yapacaktım çünkü ülkemizde, çocuklarımıza yönelik cinsel istismar vakaları gün geçtikçe hızla artıyor ve son on yılda çocuklarımıza yönelik cinsel istismar vakası yüzde 700 artmış. İşte, Türkiye'de böyle acı bir tabloyla karşı karşıyayız, Sayın Cumhurbaşkanım ise "İçimize sinmedi." diyor.

Peki, Sayın Cumhurbaşkanının içine sinmeyen şey ne? Küçükçekmece'de henüz 4 yaşındaki bir yavrunun cinsel saldırıya maruz kalması mı? Yoksa Karaman'da onlarca çocuğa tecavüz edilmesi mi? Yoksa Aladağ'da diri diri yanan kız çocuklarımız mı? Yoksa Kayseri'de iki çocuğunu yetim bırakıp işsizlik yüzünden canına kıyan ameliyathane teknikeri, 37 yaşındaki Fatih Nergiz kardeşimin ölümü mü? Yoksa atama bekleyen yüz binlerce öğretmen, yüz binlerce sağlıkçı, yüz binlerce veteriner, yüz binlerce üniversite mezunu işsiz kardeşlerim mi? Yoksa her gün gelen şehit haberleri mi? Bunların hiçbirisi değil sayın milletvekilleri. Maalesef ki Sayın Cumhurbaşkanım bunların hepsini içine sindirebildi, üzülerek söylüyorum, bunların hepsini içine sindirebildi.

Peki, içine sinmeyen şey neydi? İstanbul seçimleri. Niçin İstanbul seçimleri içine sinmiyor? Çünkü orada rant var, çünkü orada para var. İstanbul'daki musluklar Bilal oğlana ve Ensar Vakfı gibi vakıflara akıyor. Bakınız değerli milletvekilleri, musluklar kesilince Bilal oğlan ve Ensar Vakfının yöneticileri Kayseri'de. Ne işiniz var Kayseri'de kardeşim? Kayseri'nin parasına mı göz diktiniz?

Sayın Cumhurbaşkanı şunu söylemişti: "İstanbul'u kaybeden Türkiye'yi kaybeder." demişti.

Bakın, sayın milletvekilleri, kaybettiniz, üzülerek söylüyorum ki kaybettiniz ve demokrasiyi içinize sindiremiyorsunuz, içinize sindiremediğiniz şey maalesef ki demokrasi.

Bakınız, sayın milletvekilleri, aynı zarfa atılan 4 oy pusulasından 3'ünü geçerli sayıp 1'ini geçersiz saymanın akla, hukuka, vicdana sığmayacağını sizler de çok iyi biliyorsunuz. Sizlerin de içinde vicdanlarının seslerini dinleyen, bu mübarek ramazan ayında kul hakkıyla oruç açılmayacağını söyleyen arkadaşlarımız var.

Değerli milletvekilleri, ben bir kadın doğum uzmanıyım. YSK'nin bu kararını şuna benzetiyorum: Adamın birinin dördüz çocuğu olmuş, "3'ü bana benziyor, 1'i de bana benzemiyor." diye dördüncü çocuğunu reddediyor, "Bana benzemeyen şaibeli." diyor. İşte tam da bu, kabul etmediğiniz tam da bu.

Sayın Cumhurbaşkanı, çocuklar birbirlerine benzemeyebilirler ama bu ülkenin çocuğu, herkes bu ülkenin çocuğu, bu ülkenin menfaatleri için çalışacak. Sizin kabul etmediğiniz çocuk da bu ülkenin menfaatleri için çalışacak hem de çalışmayacak, çırpımayacak, kul hakkı, yetim hakkı yemeyecek. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu ülkede vicdanı olan, demokrasiye inanan herkes YSK'nin bu kararının demokrasiye vurulan bir darbe olduğunu çok ama çok iyi biliyor. Şu çok iyi bilene ki Türkiye asla ve asla demokrasiden vazgeçmeyecek ve biliyoruz ki bu yolda biz yalnız da değiliz, biliyoruz ki haklıyız, biliyoruz ki kazanacağız.

Bakınız, 11'inci Sayın Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, YSK'nin bu kararı için ne diyor: "Anayasa Mahkemesinin 2007 yılındaki haksız 367 kararı karşısında ne hissettiysem, başka bir yüksek mahkeme olan YSK'nin dün aldığı kararı duyunca da aynı duyguları yaşadım. Yazık! Bir arpa boyu yol alamamışız." Sayın Gül, çok daha gerilere gittik, inanın ki çok daha gerilere gittik.

Sayın milletvekilleri, ne acı tesadüftür ki bu davalardan biri de yine 6 Mayıs'ta, bundan kırk yedi yıl önce idam edilen Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının davası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız lütfen.

ÇETİN ARIK (Devamla) – Deniz Gezmiş kendisine "Niye gülüyorsun?" diyen sözde yargıca "Duvarda 'adalet' yazıyor, ona gülüyorum." demiş. Yüce Meclisin çatısı altında da "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" yazıyor. Egemenlik her zaman kayıtsız şartsız milletin olacak, bir kişinin olmayacak.

Buradan bir kez daha tüm devrim ve demokrasi şehitlerini saygıyla anıyorum.

Fatih Sultan Mehmet diyor ki: "Akıl öldürürsen ahlak da ölür. Akıl ve ahlak öldüğünde millet bölünür. Kadını satın aldığın gün kadını ölür. Adaleti öldürdüğün gün devlet de ölür." Ama yağma yok, demokrasiye de adalete de Türkiye Cumhuriyeti'ne de sonuna kadar sahip çıkacağız. Biz, demokrasiyi savunmaya, bu ülkenin işçilerinin, köylülerinin, emeklilerinin, işsizinin, işvereninin, esnafın, askerinin,

polisin, emeklinin, yaşa takılanın, atanamayan öğretmenin, atanamayan sağlıkçının ve bu ülkenin gül yüzlü çocuklarının haklarını savunmaya devam edeceğiz ve biliyoruz ki her şey çok güzel olacak.

Aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Feridun Bahşi. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Konuşmama başlamadan önce, geçtiğimiz haftalarda şehit olan vatan evlatlarına rahmet, ailelerine sabır, yüce Türk milletine başsağlığı ve gazilerimize de sağlık diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, her zaman olduğu gibi bugün yine hak, hukuk, adalet üzerine konuşacağım. Buna ilaveten, seçim adaleti, YSK, YSK adaleti ve İstanbul seçimlerine ilişkin de birkaç söz edeceğim. Ancak üç dakikalık sürede en kısa şekliyle bile meramımı anlatamayacağımdan birazdan yapılacak uluslararası yasaların kabulü görüşmelerinde de konuşmanın devamını sunacağım.

Hukuk, hepimizin bildiği gibi öngörülebilirliktir. Nedir öngörülebilirlik? İnsanın makul ve olağan durumlarda hangi olaylar karşısında ne gibi sonuçların doğacağını orta bir bilgiyle ve tecrübeyle bilmesi, tahmin edebilmesidir, hukuki bir olay karşısında hukukçunun da o olayı yorumlayıp sonucu tahmin edebilmesidir; normal hukuk düzenlerinde durum budur.

Yine, normal hukuk düzeninde seçimler Anayasa, yasalar ve YSK içtihatları çerçevesinde, saydamlık içerisinde ve bir takvime bağlı olarak yapılır. Süreç seçime girmeden önce kesinleştirilir ve sonrasında seçim yapılır. Nitekim YSK seçim takvimini yayınlamış ve 2 Martta sandık kurullarının kesinleşeceğini belirtmiştir.

Şimdi, bugüne geliştiki sürece kısaca göz atmak istiyorum. 2010 yılında yapılan referandumla birlikte ülkemizde devletin tüm kurumları yargı dâhil önce FETÖ denilen dinci terör örgütüne, 15 Temmuz hain darbe girişiminden sonra da AK PARTİ militanlarına teslim edilince hukukta en önemli ilke olan öngörülebilirlik ilkesi tamamen ortadan kalkmıştır. Bu durum idarenin her alanında böyle olduğu gibi hukukun her alanında da böyledir. Hukuk profesörlerinin bile bilgisinin işe yaramadığı, hiçe indiği bir hukuk düzeni yaşıyoruz. Son 31 Mart seçimlerinden sonra yaşanan süreçte de bilinen seçim hukuku aynı duruma gelmiştir. Hoş, YSK uzun zamandır muktedirlerin talimatıyla muktedirlere bağlı olarak hareket eder hâle zaten gelmişti, son seçimlerde de bunu tüm çıplaklığıyla ortaya koymuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız lütfen.

FERİDUN BAHŞİ (Devamla) – Türkiye'nin demokrasiden uzaklaşıp totaliter bir rejime doğru evrilmeye başlamasının ilk adımı, okyanus ötesinde bulunan teröristbaşı sümüklünün “Ölümlere bile oy kullandırın.” talimatı verdiği 2010 Anayasa referandumuyla başlamıştır.

Devamını sonraki aşamada söyleyeceğim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Kemal Peköz...

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği araştırma önergesi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum.

Konuşmama, değerlendirmelerime geçmeden önce; 4 Mayıs, seksen iki yıl önceki Dersim Tertelesi'nin yıl dönümüdür. 6 Mayıs da, idam cezasını aldıklarında idam sehvasına bile giderken Türkiye'de halkların kardeşliğinden ve tam bağımsız Türkiye'den söz eden Deniz Gezmişlerin idam yıl dönümüdür. Kendilerini saygıyla anıyorum.

Biraz önce arkadaşlarımız anlattı. Dün akşam itibarıyla yaşanan bu kadar sıkıntıdan sonra, bu kadar seçim ihlalden sonra, Silopi, Cizre ve İdil belediyelerimize, kapılarına gece saat on birde x-ray cihazları konmak üzere, emniyet güçleri bir baskın düzenlemişlerdir. Belediye başkanı arkadaşımız “Hukuksuzluk yapıyorsunuz.” dediğinde “Evet, hukuksuzluk yapıyoruz.” diyebilmiştir bir emniyet müdürü; bunun kınanması gereken bir şey olduğunu bir kez daha tekrarlamak istiyorum.

Bugüne kadar seçim ihlalleri -ocak ayı itibarıyla- sürekli tekrarlandı. Biz bunları burada zaman zaman dile getirmeye çalıştık zamanımız olduğu sürece ama doğuya baktıkları zaman gözlerini kapattıkları için buradaki insanlar bunları görmediler ve oradaki ışığın kararmasına sebep olmaya çalıştılar.

Yerel seçimler, küçük oy farklarıyla kazanılabilen ya da kaybedilebilen seçimlerdir. Bu nedenle halkın iradesinin sandığa yansması çok daha fazla dikkat, çok daha fazla özen gerektirmektedir. Usulsüz seçmen kaydırmaları yapıldı, oy farkları kapatılmaya çalışıldı. Örneğin, Ağrı, Bitlis, Hakkâri, Iğdır, Muş, Siirt, Urfa, Şırnak, Dersim, Van illerine 184 adrese 19.700 seçmen kaydırıldı, oysaki 24 Haziran seçimlerinde burada 5.406 seçmen vardı. Sadece bu merkezlere kaydırılan seçmen sayısı 14.294. Bu oy kaydırma işlemlerinde genellikle ya başka illerden kaydırmalar yapıldı ya da köylerde, kasabalarda, değişik yerlerde görev yapan kolluk kuvvetleri kaydırılarak burada küçük oy farklarının kapatılması ve belediyelerin –tabiri caizse- gasbedilmesi sağlanmaya çalışıldı.

Sandıklar taşınarak da ayrımcılıklar yapıldı. Bir tane örnek vermek istiyorum. Karlıova ilçesinde bir köyün sandıkları başka bir köye taşındı, seçmenleri başka bir köye taşındı. Bir gerekçe gösterildi, trajikomik bir gerekçe, deniyor ki: “Köyde at kovalama nedeniyle bir tartışma yaşandı. O nedenle güvenlik zaafi oluşmuştur. Bu sandıkların taşınması gerekir.” Bu kadar da komik şeyler yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız lütfen.

KEMAL PEKÖZ (Devamla) – İstanbul seçimlerine gelince; İstanbul'da Yüksek Seçim Kurulu, neredeyse yandaş seçim kurulu hâline dönüşmüş ve bir seçim darbesi gerçekleşmiştir. Bunu burada ifade etmekte hiçbir mahzur yok çünkü bunu başka darbelerle karıştırmak gibi bir niyetimizin olmadığını da ifade etmek istiyorum. Ancak İstanbul'un kabul edilmemesi... Neden kabul edilmediğini bugün günlerdir insanlar tartışıyorlar ve söylenen şey: Daha çok, İstanbul'da çok ciddi bir ekonomik kaynağın olması, belediyenin buradaki kendi yandaş çevrelerine çok ciddi aktarımlarda bulunması, vakıflar, dernekler, yandaş kuruluşların buralardan besleniyor olmasıdır. Bu nedenle İstanbul seçimleri Türkiye'nin seçimlerinde önemli bir yer tutmaktadır ve şu anda mevcut bulunan iktidar ve ortağı bu nedenle İstanbul'u kaybetmeyi göze alamamakta, hazmedememektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEMAL PEKÖZ (Devamla) - Bugüne kadar Türkiye'nin ekonomik sorunlarının aşılması için yapılan hiçbir şey olmadığı gibi, bu seçim sonucu dolardaki kur artışı nedeniyle de Türkiye, ekonomik olarak da bir kayba uğramış, dışarıda itibarını bir hayli kaybetmiş ve Türkiye ekonomisi çok daha kırılgan bir hâle gelmiştir. Bu nedenle de İstanbul seçimleri, yenilendiğinde çok daha önemli sonuçlara gebe olacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Serkan Bayram...

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SERKAN BAYRAM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum, hepinizin ramazanışerifini tebrik ediyorum.

10 ve 16 Mayıs arası Engelliler Haftamız. Engelli kardeşlerimizin de bu haftasını kutluyorum ve onlara da muhabbetlerimi iletiyorum. Onlara ne kadar hizmet etsek azdır; bugüne kadar güzel hizmetlerimiz oldu, inşallah bundan sonra da daha iyi hizmetler olacaktır.

CHP grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Maalesef, üzülerek izliyorum... 31 Mart seçimleri İstanbul'umuzda ve Türkiye'mizde yapıldı ve suhulet ortamında bitti.

İstanbul seçimlerinde yaptığımız itirazlar sonucunda YSK, 6 Mayıs Pazartesi günü kararını verdi. Kısa kararında, 225 sandık başkanı işsiz, -hiçbir kaydı yok- 3.500 sandık üyesi kamu görevlisi değil.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kim yaptı, kim?

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Ve bunların sonuca etkili olup olmadığı noktasında sandıklardaki değerlendirmeleri yaptı ve akabinde oy çokluğuyla seçimin yenilenmesine karar verdi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Darbeciler!

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Ve olanda hayır var. Mağdurum edebiyatı yapmaya kimsenin hakkı yok, asıl mağdur Binali Yıldırım'dır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bravo! Bravo!

SERKAN BAYRAM (Devamla) - Asıl mağdur Binali Yıldırım'dır. [AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar(!)] Bizler, sayımlar yapılırken geçersiz oylar ve daha sonra bütün oyların tamamı sayılsın derken saydırmayanlar Binali Bey'i mağdur etmiştir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bravo!

SERKAN BAYRAM (Devamla) - Tamamen sayım olmuş olsaydı bugün Binali Bey belediye başkanıydı, hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Olanda hayır var. Er ya da geç bu aziz milletin vereceği kararlar 23 Haziranda Allah'ın izniyle de bu sonuç gerçekleşecek.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Allah'ı karıştırmayın.

SERKAN BAYRAM (Devamla) - Bundan da emin olun, rahat olun. Ne kadar ittifak yaparsanız da yapın, kimlerle iş tutarsanız da tutun nafiye. Allah nurunu tamamlayacaktır, bu kadar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Evet tamamlayacak, tamamlayacak. O yalanlarınız çıkacak ortaya.

SERKAN BAYRAM (Devamla) - Şimdi, bugün CHP bir itiraz yaptı, yapabilir. 6 Mayıs'ta verilen karar kesindir. Arkadaşlar, geç kaldınız. O itirazlarınızı görüşmeler esnasında talep hâlinde yapacağız, talep olmadan YSK resen inceleyemez. Bir kez YSK'nin mevzuatını inceleyin, bir hukukçu olarak söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bayram, toparlayın lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Saraydan gelen talimatı tekrarlar, tekrarlar.

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Başkanım, engellilere 2010 Anayasa referandumuyla pozitif ayrımcılık verdik biliyorsunuz, iki dakika yaparsak sevinirim.

BAŞKAN – Siz başlayın da.

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Bugün başvuru yapıyor, “39 ilçe yenilensin.” diyor. Kardeşim, geçti Bor'un pazarı, onu talebinde yapacaktın. Neymiş? “24 Haziran 2018 seçimlerinde, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de aynı şeyler var, yenilensin.” Bizim Erzincan'da, Anadolu'da bir söz var arkadaşlar: Evli evlendi, güllü güllendi. Bu iş bitmiştir.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bitmedi, bitmedi, bitmeyecek.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Millî iradeyi gasbettiniz.

SERKAN BAYRAM (Devamla) - Cumhurbaşkanımız, Sayın Muharrem Bey'in 11 milyon önünde oy almıştır ve sandıklardaki geçersizleri dahi kabul saysan bile böyle bir rakam çıkmaz. Burada biz binde 1'i konuştuk arkadaşlar, niye zorunuza gidiyor?

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Adalet, adalet!

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Binde 1'i konuştuk, binde 1'i; 10 bin oyu konuştuk ya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Bakın, ben Sancaktepe'de çalıştım seçim döneminde.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 10 bin oy, oy değil mi?

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – 14 bin oyu gasbettiniz!

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Bir saniye, dinleyelim arkadaşlar.

Sancaktepe'de 7.500 oyla aldık, seçime CHP itiraz etti.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bayram, teşekkür ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamamlayın lütfen.

BAŞKAN – Peki, buyurun, tamamlayın lütfen.

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özkoç, centilmenliğinden dolayı teşekkür ederim. Biz teşekkür de ederiz.

Sancaktepe'yi 7.500 oyla AK PARTİ aldı, CHP itiraz etti, sandık başkanı “Sayılsın.” dedi. Biz de “İtiraz edelim Büyükşehirin oylarına.” dedik, “Yok.” dedi, talebimizi reddetti ve sizin oylar sayıldı. Akabinde, bakın arkadaşlar, 7.500 oyda 250 bin oy sayıldı. Ya, 10 bin oyda, bizim 8 milyon oyun sayılmasını talep etmemiz kadar daha doğal bir şey ne olabilir? Doğaldır yani.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Bütün çuvallar açıldı.

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Arkadaşlar, yüzde 10'u sayıldı.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sağdan da saysan, soldan da saysan İmamoğlu kazandı.

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Şimdi, bu seçimlerin yenilenmesi... 23 Haziranda sandık vatandaşımızın önüne gelecek, vatandaşımız kim mağdur, kim değil, kim bu ülkeye hizmet etmiştir, kim etmemiştir, kimin İstanbul'a büyük projeleri vardır, kimin yoktur, İmamoğlu ile Binali Yıldırım'ın yarışması sonucunda kararını verecektir. Karar başımızın üzerinedir.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Millet verdi kararını, millet verdi!

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Biz sandığın güvenliğini sağlayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN BAYRAM (Devamla) – YSK de seçim sürecini yönetecektir ve hayırlı bir neticeyi de alacağız.

Sağ olun, var olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, çok memnunuz Sayın Bayram'ın konuşmasından.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Gerçekten çok memnunuz. Söylediği sözlerde doğru olanlar çoğunlukta. Hatta şöyle ifade etti, dedi ki: “Bir zaman söz konusuysa, hukukun, kanunun verdiği bir zaman söz konusuysa o zamandan sonra yapılan itirazların hükmü yoktur.” Hatta buna bir evlilikle ilgili de bir şeyler söyledi ama orasını ben pek anlamadım.

Şimdi, burada Yüksek Seçim Kurulunun takviminde diyor ki: “Bu itirazlarla ilgili süre 2 Mart 2019'dur.” Yani, kendi dediği eğer doğruysa, bu zamandan sonra yapılan itirazların yapılması hukuken doğru değildir. Bu bir.

İki: Siyaset konuşuyoruz. Her türlü günahı işliyorsunuz, şaibenin arkasından her türlü konuşmalar yapılıyor ama sizden rica ediyorum, yaptığımız bu günahların arkasına Allah'ın adını vererek sığınmayın, bu mübarek ramazan gününde hiç olmazsa bunu yapmayın. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İç Tüzük 60'a göre 4 milletvekilimize söz vereceğim.

Sayın Gökçel... Sayın Gökçel yok.

Sayın Erbay, buyurun.

29.- *Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Muğla Barosuna kayıtlı avukat Sertuğ Sürenoğlu'nun İstanbul ilinde bir düğün için alınan önlemlere tepki göstermesi nedeniyle ev hapsine mahkûm edilmesinin kabul edilebilir olmadığına ve avukatlara yönelik şiddet olaylarını kınadığına ilişkin açıklaması*

BURAK ERBAY (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Muğla Barosuna kayıtlı avukat meslektaşımız Sertuğ Sürenoğlu, İstanbul'da bir düğün için alınan aşırı önlemlere karşı “Bir düğün için bu olur mu!” diyerek tepki göstermesi üzerine Cumhurbaşkanlığı

korumaları tarafından yol ortasında âdeta linç edilmiştir. Ters kelepçe takılarak gözaltına alınan avukat meslektaşımız Çırağan Sarayı'nda bir buçuk saat darbedilmiş, zorla tutanak imzalatılarak karakola götürülmüş ve işkence burada da devam etmiştir. İşkenceye maruz kalan meslektaşımız çıkarıldığı mahkemede trajikomik bir şekilde suçlu bulunmuş ve ev hapsine mahkûm edilmiştir. Bu karar, kabul edilebilir bir karar değildir. Bu olayla birlikte Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na yönelik linç girişimi sonrasında faillerin serbest bırakılması, İstanbul seçimlerinin yenilenmesi kararıyla millet iradesine YSK eliyle yapılan darbeye ülkemizde hukuka olan inanç dibe vurmuştur. Avukat meslektaşına yapılan bu saldırıyı ve son dönemlerde avukatlara yönelik artan şiddet olaylarını kınıyorum. Meslektaşımıza yapılan bu şiddet eylemini gerçekleştiren sorumluların bir an önce bulunması gerekmektedir. Sorumluların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Girgin...

30.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, görevinin kendi otelleri için imar açtırmak ve turizme zarar vermek mi olduğunu, yapılaşmaların önüne geçmeyi düşünüp düşünmediğini, bakanlık gücünü kullanarak kendi şirketlerinin işini takip ettiği iddialarının doğru olup olmadığını Kültür ve Turizm Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Başkan.

Sorum Kültür ve Turizm Bakanına.

Uzmanların mutlaka doğal hâliyle korunması gerektiğini vurguladığı Bodrum Kissebüki Adalyalı Koyu'nda şirketinize ait otel projeniz için bugün gözlerden uzak bir nokta olan Bodrum Mazı Mahallesi'nde ÇED toplantısı yapıldı. Kissebüki ve Adalalyalı Bodrum'un Gökova'ya açılan kapısıdır, mavi yolculuğun başlangıç ve bitiş noktasıdır.

Birinci sorum: Turizm Bakanının görevi ülke turizmini geliştirmek için planlamalar yapmak ve çözümler üretmek yerine kendi otelleri için imar açtırmak ve turizme zarar vermek midir?

İki: Bakan olmadan önce “Çok da içimize sinmiyor bu güzel doğa parçasına yatırım yapmak ama 5 milyon dolar para yatırdık, bakanlık geri verirse vazgeçeriz.” ifadelerini kullandığınız yer almıştır. Şimdi bakanlık görevi konumundaki bir kişi olarak otel yatırımlarından vazgeçmeyi düşünüyor musunuz?

Üç: Bodrumluların sürdürülebilir turizm için ve turizmi gelecek kuşaklara aktarmak için amiyane tabirle “yastık altına koyduğumuz altınlarımız” diye tabir ettikleri koylara ve mavi yolculuğa zarar vermemek için bu tarz yapılaşmaların önüne geçmeyi düşünüyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Dört: Bakanlık gücünü kullanarak kendi şirketlerinizin işini takip ettiğiniz iddiaları doğru mudur?

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

31.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbul'ün, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Aydın ilinde artan intihar vakalarının nedenlerinin araştırılması konusunda Sağlık Bakanlığının çalışma yapıp yapmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, son aylarda Aydın ilinde neredeyse her gün bir intihar vakası yaşanmaktadır. Yapılan araştırmalarda Türkiye ortalamasının üzerinde vakalardır. 15 ile 40 arasında değişen yaşlarda farklı sosyal, ekonomik yapıya sahip kişilerin ekonomik sıkıntılar, aile içi bunalımlar yaşaması nedeniyle son bir ayda intihar ve intihara teşebbüs sayısı 30'a ulaşmıştır. Bu sayılarla ifade edilen bu konunun insan canı olduğu unutulmamalı ve bir kişinin bile intihara teşebbüs etmesi son derece önemli olmalıdır. Bireyleri bu çaresizliğe iten tüm psikososyal, ekonomik ve toplumsal davranışları inceleyerek nedeni ne olursa olsun bu durumdan çıkış yolları mutlaka bulunmalıdır.

Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca'ya sormak istiyorum: Aydın ilinde son aylarda yaşanan intihar vakalarının nedenlerinin araştırılması konusunda Bakanlığın bir çalışması ve eylem planı var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.22

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.29****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

İç Tüzük 60’a göre söz taleplerini karşılıyordum.

Sayın Gökçel, buyurun.

32.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel’in, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Mersin ilinde yaşanan dolu afeti nedeniyle zarar gören çiftçilerin tarım kredi kooperatifleri ile Ziraat Bankasına olan borçlarının faizsiz olarak ertelenmesi, üreticiye ilaç ve gübre yardımıyla birlikte nakit desteğinin sağlanması gerektiğine ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) - Sayın Başkan, yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mersin’de 9 ve 16 Nisanda dolu afeti meydana gelmiştir. İlk belirlemelerimize göre 40 kırsal mahallemizde en az 2.664 çiftçimize ait 19 bin dekar tarımsal arazide 60 milyon lira civarında zarar oluşmuştur. Ürünleri zarar gören çiftçimizin çok az bir kısmının tarım sigortası vardır. Ancak küçük ve henüz intikali gerçekleşmemiş olan arazilerde ürettiği için ÇKS kaydı ve sigortası olmayan çok sayıda üretici de zarar görmüştür. Zarar gören tüm çiftçilerin tarım kredi kooperatifleri ve Ziraat Bankasına olan borçları faizsiz olarak ertelenmeli, çiftçilerimizi üretimde tutmak için ilaç ve gübre yardımıyla birlikte nakit desteği de sağlanmalıdır ki çiftçilerimiz üretime devam etsinler.

Ben bu vesileyle, tekrardan, zarar gören bütün çiftçilerimize -Mersin’de de, ülkemizde de- geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Ünver...

33.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver’in, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’e Meclis başkan vekilliği görevinde başarılar dilediğine, yoğun sağanak yağış nedeniyle Karaman ili Ayrancı ilçesindeki çiftçilerin mağduriyetinin giderilebilmesi için bölgenin afet kapsamına alınmasını, bölgedeki dere ve kanal ıslahı çalışmalarının yapılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Karaman’ın da içinde bulunduğu Konya Ovası’nda kuruyan göllerden birisi olan Akgöl’ü Ayrancı ve Ereğli barajları beslemektedir. Bu yıl bölgede yağışların bol olması nedeniyle Ayrancı Barajı dolmuş ve birçok yılda olduğu gibi su salınmaya başlanmıştır. Ne var ki bu yıl suyun fazla olması ve Akgöl’e su taşıyan kanalların ve derenin yıllardır ıslah edilmemesi sebebiyle başta Ambar ve Kaleköy köylerimiz olmak üzere Ayrancı bölgemizdeki arazileri su basmıştır. Tarım ve Orman

Bakanlığı, DSİ Genel Müdürlüğü ve Karaman Valiliği başta olmak üzere ilgili ve yetkililerden bölge insanımızın uğradığı zararlara duysuz kalınmayarak bölgenin afet kapsamına alınmasını, köylerimizin ve çiftçimizin zararlarının karşılanmasını, ayrıca, bugüne kadar yapılmayan, bölgedeki dere ve kanal ıslahı çalışmalarının programa alınarak yapılmasını ve önümüzdeki yıllarda da aynı şekilde taşkın ve zararların yaşanmasının önüne geçilmesini talep ediyorum.

Sayın Başkan, görevinizde başarılar diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aygün? Yok.

Sayın Bayraktutan, buyurun.

34.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Oturum Başkanı ve TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in Meclis başkan vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, Artvin ili Arhavi ilçesinde ekonomik kriz nedeniyle üretimini durduran Lipton çay fabrikası çalışanlarının yaşadığı mağduriyetin giderilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de göreviniz hayırlı olsun diyorum.

Artvin Arhavi ilçemizdeki Lipton Çay Fabrikası ekonomik sebeplerden ötürü Arhavi'de üretimi durdurmuştur. Arhavi fabrikasının 83 çalışanı endişelidir. Mevsimlik işçiler ise işsizlik maaşı dahi alamayacaklardır. 2019 yılını bu şekilde geçirmeyi hedefleyen fabrika yönetimi, duruma karşılık 2020 yılında da ne olacağını bilememektedir.

Arhavi'de 83 ailenin mağduriyeti toplumsal bir faciaya yol açmıştır. Şimdi fabrika çalışanları Arhavi'de sabahlara kadar nöbet tutmakta, aileler büyük endişe yaşamaktadır. Evine ekmek götürme endişesi yaşayan Arhavi Lipton çalışanlarının mağduriyetlerinin bir an önce giderilmesi, hayatın normale dönmesi gerekmektedir.

Arhavi ilçesinde büyüme olması gerekirken fabrikalar artık kapanma noktasına gelmiştir. İşçi ve işveren yanlış politikalar neticesinde karşı karşıya gelmiştir. Ülkeyi yönetenler şimdi şapkasını önüne alıp yarattıkları mağduriyeti gidermek adına çare bulmalıdırlar.

Ekonomik krizden dolayı üretimi durduran Arhavi Lipton Fabrikasında çalışanların yaşadığı bu mağduriyetin bir an önce giderilmesini talep ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VI.- SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1.- Çevre Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Çevre Komisyonunda boş bulunan ve İYİ PARTİ Grubuna düşen üyelik için seçim yapacağız.

Çevre Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ

1.- *Hayvanların haklarının korunması ile hayvanlara eziyet ve kötü muamelelerin önlenmesi için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla kurulan (10/102, 461, 682, 977, 981, 982) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu'na üye seçimi*

BAŞKAN - Meclis araştırması komisyonları için üye seçimi yapılacaktır.

Komisyon üyelikleri için siyasi parti gruplarınca gösterilen adayların listesini her bir komisyon için de ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Hayvanların Haklarının Korunması ile Hayvanlara Eziyet ve Kötü Muamelelerin Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi (10/102, 461, 682, 977, 981, 982)

Adı Soyadı	Seçim Çevresi
AK PARTİ (6)	
Zeynep Yıldız	Ankara
Jülide İskenderoğlu	Çanakkale
Nevzat Ceylan	Ankara
Serap Yaşar	İstanbul
Yunus Kılıç	Kars
Mustafa Yel	Tekirdağ
CHP (3)	
Gülizar Biçer Karaca	Denizli
Saliha Sera Kadıgil Sütlü	İstanbul
Deniz Yavuzılmaz	Zonguldak
HDP (1)	
Oya Ersoy	İstanbul
MHP (1)	
Hasan Kalyoncu	İzmir
İYİ PARTİ (1)	
Zeki Hakan Sıdali	Mersin

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Müteakip komisyon aday listesini okutuyorum:

2.- *Bilişim teknolojileri bağımlılığının etkilerinin incelenerek olası zararlarını bertaraf etmek ve bu teknolojilerin kontrollü kullanımını sağlamak için yapılması gerekenleri saptamak amacıyla kurulan (10/38, 466, 494, 536, 978, 983, 984) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu'na üye seçimi*

Bilişim Teknolojileri Bağımlılığının Etkilerinin İncelenerek Olası Zararlarının Bertaraf Edilmesi ve Bu Teknolojilerin Kontrollü Kullanımının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Saptanması Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

(10/38, 466, 494, 536, 978, 983, 984)

Adı Soyadı Seçim Çevresi

AK PARTİ (6)

Ahmet Zenbilci Adana

Erol Kavuncu Çorum

Nabi Avcı Eskişehir

Müşerref Pervin Tuba Durgut İstanbul

Ahmet Sorgun Konya

İsmail Kaya Osmaniye

CHP (3)

Aysu Bankoğlu Bartın

Onursal Adıgüzel İstanbul

Kamil Okyay Sındır İzmir

HDP (1)

Ali Kenanoğlu İstanbul

MHP (1)

Arzu Erdem İstanbul

İYİ PARTİ (1)

Muhammet Naci Cinisli Erzurum

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mütekip komisyon aday listesini okutuyorum:

3.- Tıbbi ve aromatik bitki çeşitliliğinin korunmasında, bunların üretiminde ve pazarlanmasında karşılaşılan sorunlar ile alınması gereken tedbirleri belirlenmek amacıyla kurulan (10/361, 405, 406, 407, 410) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu'na üye seçimi

Tıbbi ve Aromatik Bitki Çeşitliliğinin Korunmasında, Bunların Üretiminde ve Pazarlanmasında Karşılaşılan Sorunlar ile Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

(10/361, 405, 406, 407, 410)

Adı Soyadı Seçim Çevresi

AK PARTİ (6)

İbrahim Aydın Antalya

Ertunç Erkan Balta Artvin

Refik Özen Bursa

Recep Şeker Karaman

Ali Cumhur Taşkın Mersin

Zemzem Gülender Açıanal Şanlıurfa

CHP (3)

Servet Ünsal Ankara

Erkan Aydın Bursa

Okan Gaytancıoğlu Edirne

HDP (1)

Rıdvan Turan Mersin

MHP (1)

Nevin Taşlıçay Ankara

İYİ PARTİ (1)

Arslan Kabukcuoğlu Eskişehir

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip komisyon aday listesini okutuyorum:

4- ALS, SMA, DMD, MS hastalıklarında ve kesin tedavisi bilinmeyen diğer hastalıklarda uygulanan tedavi ve bakım yöntemleri ile bu hastalıklara sahip kişiler ve yakınlarının yaşadıkları sorunları ve çözümlerini belirlemek amacıyla kurulan (10/184, 185, 281, 403, 585, 604, 734, 914, 915, 917, 920, 921) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu'na üye seçimi

ALS, SMA, DMD, MS Hastalıklarında ve Kesin Tedavisi Bilinmeyen Diğer Hastalıklarda Uygulanan Tedavi ve Bakım Yöntemleri ile Bu Hastalıklara Sahip Kişiler ve Yakınlarının Yaşadıkları Sorunların ve Çözümlerinin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

(10/184, 185, 281, 403, 585, 604, 734, 914, 915, 917, 920, 921)

Adı Soyadı Seçim Çevresi

AK PARTİ (6)

Arife Polat Düzgün Ankara

Hacı Bayram Türkoğlu Hatay

Ceyda Çetin Erenler Kütahya

Selim Gültekin Niğde

Ahmet Demircan Samsun

İsmail Güneş Uşak

CHP (3)

Gamze Taşcier Ankara

Ali Fazıl Kasap Kütahya

Mustafa Adıgüzel Ordu

HDP (1)

Semra Güzel Diyarbakır

MHP (1)

Ali Muhittin Taşdoğan Gaziantep

İYİ PARTİ (1)

Tuba Vural Çokal Antalya

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mütekip komisyon aday listesini okutuyorum:

5.- Down Sendromu, Otizm ve diğer gelişim bozukluklarının yaygınlığının tespiti ile ilgili bireylerin ve ailelerinin sorunlarının çözümü için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla kurulan (10/242, 349, 392, 394, 397, 401) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu'na üye seçimi

Down Sendromu, Otizm ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti ile İlgili Bireylerin ve Ailelerinin Sorunlarının Çözümü İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

(10/242, 349, 392, 394, 397, 401)

Adı Soyadı Seçim Çevresi

AK PARTİ (6)

Radiye Sezer Katırcıoğlu Kocaeli

Kemal Çelik Antalya

Vildan Yılmaz Gürel Bursa

Hülya Nergis Kayseri

Mehmet Ali Cevheri Şanlıurfa

Bahar Ayvazoğlu Trabzon

CHP (3)

Hüseyin Avni Aksoy Karabük

Çetin Arık Kayseri

Metin İlhan Kırşehir

HDP (1)

Necdet İpekyüz Batman

MHP (1)

Sefer Aycan Kahramanmaraş

İYİ PARTİ (1)

Aylin Cesur Isparta

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) DUYURULAR

1.- Başkanlıkça (10/102, 461, 682, 977, 981, 982; 10/38, 466, 494, 536, 978, 983, 984; 10/361, 405, 406, 407, 410; 10/184, 185, 281, 403, 585, 604, 734, 914, 915, 917, 920, 921 ve 10/242, 349, 392, 394, 397, 401) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonlarının başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmak üzere toplanacakları gün, saat ve yere ilişkin duyuru

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Hayvanların Haklarının Korunması ile Hayvanlara Eziyet ve Kötu Muamelelerin Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin, bugün saat 17.30'da Halka İlişkiler Binası Komisyonlar Bloku alt zemin 1 numaralı toplantı salonunda; Bilişim Teknolojileri

Bağımlılığının Etkilerinin İncelenerek Olası Zararlarının Bertaraf Edilmesi ve Bu Teknolojilerin Kontrollü Kullanımının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Saptanması Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin, bugün saat 17.30'da Halkla İlişkiler Binası Komisyonlar Bloku alt zemin 2 numaralı toplantı salonunda; Tıbbi ve Aromatik Bitki Çeşitliliğinin Korunmasında, Bunların Üretiminde ve Pazarlanmasında Karşılaşılan Sorunlar ile Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin, bugün saat 18.30'da Halkla İlişkiler Binası Komisyonlar Bloku alt zemin 1 numaralı toplantı salonunda; ALS, SMA, DMD, MS Hastalıklarında ve Kesin Tedavisi Bilinmeyen Diğer Hastalıklarda Uygulanan Tedavi ve Bakım Yöntemleri ile Bu Hastalıklara Sahip Kişiler ve Yakınlarının Yaşadıkları Sorunların ve Çözümlerinin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin, bugün saat 18.30'da Halkla İlişkiler Binası Komisyonlar Bloku alt zemin 2 numaralı toplantı salonunda; Down Sendromu, Otizm ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti ile İlgili Bireylerin ve Ailelerinin Sorunlarının Çözümü İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin, 14 Mayıs Salı günü saat 16.00'da Halkla İlişkiler Binası Komisyonlar Bloku alt zemin 1 numaralı toplantı salonunda toplanarak Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçimini yapmalarını rica ediyorum.

Komisyonların toplantı gün ve saatleri ayrıca elektronik ilan panosunda yayınlanmıştır.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan 33 sıra sayılı Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararınının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 33)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan 29 sıra sayılı Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararınının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 29)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan 17 sıra sayılı Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Gürcistan Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1187) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

4'üncü sırada yer alan 19 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

4.- *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 19) (x)*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 19 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde şahsı adına söz isteyen Sayın İbrahim Özden Kaboğlu, İstanbul Milletvekili, buyurunuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli üyeler; evet, teklifin tümü üzerinde söz almış bulunuyorum ama öyle anlaşılıyor ki bugün hep güncel konulardan, özellikle seçimlerden söz etmek hem yerinde hem de gereklidir.

Öncelikle, Sayın Başkan, görevinizi kutluyorum.

Ben siyaset konuşmayacağım. Evet, 31 Mart öncesi, esnası ve sonrasında birçok sorun yaşandı, Anayasa'ya ve hukuka aykırılıklar yaşandı fakat ben Yüksek Seçim Kurulunun 6 Mayıs günü vermiş olduğu kararla sözlerime başlayacağım. Bu karar ne ifade ediyor? Sayın Başkan Sadi Güven 6 Mayıs akşamı “Yargı süreci bitti.” dedi. Bu, doğrudur bir yönüyle çünkü bu bir yargı kararıdır ama yanlışır çünkü bu bitmemiştir. Zira, bu karar gereksiz verilmiştir, oysa yargı kararları Anayasa'mızın amir hükmüne göre gerekçeli olarak verilir ve Anayasa madde 79'a göre seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları kesin olarak karara bağlama görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Dolayısıyla burada Yüksek Seçim Kurulu anayasal çerçevede karar vermek durumundadır.

Yüksek Seçim Kurulunun verdiği karar başlıca olarak iki bölümden oluşmaktadır. Birincisi, bir kısım sandık kurullarının ilçe seçim kurullarınca kanuna aykırı oluşturulması ve bu hususun da seçim sonucuna müessir olması nedeniyle 31 Mart 2019 tarihinde yapılan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptaliyle yenilenmesine 4'e karşı 7 oyla karar verilmiştir ve “Gereğesi bilahare gönderilecek.” kaydı düşülerek şu ikili itirafa bulunulmuştur: Doğrudan itiraf “Kararımı gereksiz verdim.” Örtülü itiraf ise “Kararım Anayasa'ya aykırıdır.” Çünkü yargısal nitelikteki bütün kararlar gerekçeli olarak yazılır ve Anayasa madde 138'e göre hâkimler Anayasa'ya uygun olarak karar verirler, Anayasa'nın emri bu.

(x) 19 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Bu açıdan, birincisi, Yüksek Seçim Kurulu, kanuna aykırı oluşturulan sandık kurullarının kaç tane ve hangileri olduğunu, kanuna aykırı olarak nasıl oluşturulduğunu bu kararında belirtmeliydi.

İkinci olarak, bu hususun seçim sonucuna nasıl müessir olduğunu ortaya koymak durumundaydı. Nihayet, sandık kurullarının oluşum tarzı sonucuna etkiliyse bu etki, aynı zarf içine konulan diğer pusula için de geçerli olduğu ve Yüksek Seçim Kurulu, seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları kesin karara bağlama yetkisine sahip olduğuna göre İstanbul yerel seçimlerini bütünüyle iptal etmeliydi. Bu açıdan, bu karar Anayasa'ya aykırıdır, çünkü gerekçesi bulunmamaktadır.

Üçüncü olarak, mazbatayı iptal etmiştir. Oysa İstanbul Büyükşehir Belediye mazbatasının iptaline karar veren kurul, bunu hangi yasaya göre yaptığını belirtmemiştir. Oysa 2972 sayılı Kanun'un seçimlerin iptalini düzenleyen 25'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre "Bir seçim çevresinde yapılan seçimin, seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği takdirde, o seçim çevresinde yeniden seçim yapılır." Ne bu fıkra ne de başka bir madde veya kanunun başka hükmü, seçim işlemleri nedeniyle iptal kararıyla birlikte seçilen kişinin tutanağının iptal edilebileceğine dair bir düzenleme yapmamaktadır.

Seçim hukukunda, seçilen kişinin tutanağı, ancak seçilme yeterliliğini kaybetmesi durumunda iptal edilir. Seçim işlemleri nedeniyle seçimin iptalinde, seçilen kişinin, yenileme seçimi yapılan kadar cari görevlerini sürdürmesini engelleyen bir düzenleme bulunmamaktadır, bu konuda herhangi bir Yüksek Seçim Kurulu kararı da yoktur. Hatta, 5393 sayılı Belediye Kanunu madde 44, belediye başkanlığında ölüm, istifa dışında boşalma hâllerini belirliyor. Görev terki, seçilme yeterliliğini kaybetme, görevin sürdürülmesine engel sağlık durumu, meclisin feshine neden olan eylem ve işlemlere katılma gibi sınırlı sayıda nedenlerin ortaya çıkması dahi doğrudan etki doğurmamakta, bunlardan birinin meydana gelmesi durumunda İçişleri Bakanlığının başvurusu üzerine Danıştay kararıyla başkanlık sona ermektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesinde bu hâller veya seçilme yeterliliği sorunu bulunmadığına göre, 1 Nisan günü seçilen ve 17 Nisan günü mazbatasını alan İmamoğlu'nun, 23 Haziran seçimlerine kadar görevinde devam etmesinin önünde hukuken bir engel bulunmamakta idi.

İçişleri Bakanlığı tarafından anılan kanunun 46'ncı maddesindeki görevlendirme, sadece herhangi bir boşalmanın gerçekleşmesi ve belediye meclisinin de seçimle yeni bir başkan belirleyememesi durumuna özel olarak getirilmiş bir düzenleme olduğuna göre, 23 Haziran 2019'a kadar valiye bu görevin verilmesi açıkça hukuka aykırı bulunmaktadır. Hâliyle, İstanbul Valisinin kayyum olarak atanmış olması tamamen yerel yönetimlere ve yerel demokrasiye aykırılık teşkil etmektedir. Bu bakımdan, Yüksek Seçim Kurulu kararı -Başkanının da belirttiği üzere- Anayasa'ya aykırıdır.

Bu aykırılıklar aslında birinci partinin 1 Nisandan itibaren yapmış olduğu itirazlar zinciriyle ortaya çıkmıştır. Şöyle ki: 1 Nisan günü verilen birleştirme tutanağına göre İmamoğlu, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçilmiştir. Olağan itirazlar tüketilmiştir, dolayısıyla olağanüstü itiraz için süre 8 Nisanda dolmuştur. Eğer ikinci birleştirme tutanağı dikkate alınırsa 18 Nisanda başlayacaktı ama birinci parti başvurusunu 16 Nisanda yapmıştır. "Hayır, süre dolmuştur." biçimindeki itirazlar üzerine, 20 ve 22 Nisan'da yeniden başvurularda bulunmuştur. Oysa süre açıktır, süre hak düşürücüdür ve kanunda açıkça belirtilmiştir. Peki, nasıl olmuştur bu? Tıpkı önce "Kısıtlı seçmenler vardır." gerekçesiyle yapılan başvurular... "40 bin akıl hastası vardır." dendi İstanbul'da ve toplu hakaret edildi İstanbul

seçmenlerine fakat bunlar kanıtlanmayınca “Kanun hükmünde kararnamelerin ek listelerinde adları yer alan kişiler seçmen olamazlar.” dendi. Ve hangi kanun hükmünde kararnameler? Sayın adayın “Kurunun yanında yaş da yanıyor olabilir, biz de o listelerden basın yoluyla haberdar oluyoruz.” dediği kanun hükmünde kararnameler ve sayın yardımcısının da “Onlar bizim tarafımızdan hazırlanmıyor, MİT tarafından hazırlanan belgelerdir.” dediği bu kararnameler. Ve burada Yüksek Seçim Kurulu bunu reddettiği hâlde, kabul etmediği hâlde birinci parti yeniden “Kanun hükmünde kararnamede adları yer alan kişiler seçmen olamazlar.” biçiminde başvuruda bulunmuştur. Dolayısıyla burada, yüce dediğimiz “Bu Mecliste bulunan 10 vekil de seçme hakkını kullanamazlar.” demişlerdir, demiş bulunuyorsunuz, sol tarafım demiş bulunuyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Onlar solcu değil.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Benim sol tarafımda yer alanlar bunu söylemiş bulunuyor.

Ve tabii ki bununla yurttaşlık tanımının nasıl değiştirilmek istendiği ortaya konmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, yurttaşlık tanımını yeniden yapma eşiğine gelmiş bulunuyoruz. Dolayısıyla o kararnamelerde, OHAL ortam ve koşullarında, gece yarılarında acımasız bir biçimde “toplü katliam”, “toplü hukuk katliamı” olarak ifade edilebilecek o kararnamelerde adları yer alan kişiler için o denli uzun yasaklar listesi getirilmiştir ki hukuken “Burada yer almayan, sayılmayan yasaklar serbesttir.” sonucuna bizi götürdüğü hâlde -ki vekiller bu şekilde seçildi aday listesinde- kesinleşen listelerde adları yer alan meclis üyeleri ve belediye başkanları “Hayır, seçilemez.” denmiştir. Onlarla yetinilmedi “Seçmen bile olamazsınız.” denmiştir ve bir tür seçim sonrası kayyum mekanizması işletilmiştir. İşte bu kayyum mekanizması aslında yasal bir dayanağı olmadığı hâlde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, tamamlayayım izninizle.

BAŞKAN – Bir dakika daha mı süre talebiniz var?

Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bu mekanizma anayasal çerçeveye sahip olmadığı hâlde, biraz önce belirttiğim üzere, gerekçesiz karar hukuken geçerli değildir. Eğer gerçekten iptal nedeni varsa Yüksek Seçim Kurulu birkaç gün daha bekleyemez miydi? Yoksa Yüksek Seçim Kurulu şunu mu yapacak: Birinci partinin yaptığı gibi, bir neden öne sürdü olmadı, ikincisini sürdü olmadı, sonuçta bu nedenlerden vazgeçti, “Ben, sandık kurulları geçersiz olduğundan iptalini istiyorum.” dedi, yoksa Yüksek Seçim Kurulu da tıpkı birinci partinin bir ay süreyle aradığı gerekçeleri önümüzdeki günlerde, mayıs ayında arayıp 23 Hazirandan sonra mı açıklayacak? İşte ben Yüksek Seçim Kurulunun verdiği bu karardan bir hukukçu olarak utanç duyuyorum, utanç duyuyorum ve bu kararın hukuken yok hükmünde olduğu görüşümü sizlerle paylaşıyorum.

Saygılarımla. (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA SUÇLULARIN İADESİ ANDLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1-(1) 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent'te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Gruplar adına ilk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kerestecioğlu...

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yeni görevinizde başarılar dilerim.

Değerli milletvekilleri, ülke belirsizlik ve seçim sarmalı içinde çözülmeyi bekleyen onlarca sorunla yüz yüze. Evet, bekliyoruz, gerçek bir beklemedeyiz. Örneğin Rabia Naz'ın ailesi kurulacak Meclis araştırma komisyonunu bekliyor. Küçükçekmece Kanarya'da cinsel saldırıya uğrayan çocuk ve binlercesi, çocuk hakları daimi komisyonunun kurulmasını bekliyor. Ücretleri kuşa dönen yurttaşlar emeklerinin karşılığını bekliyorlar. Mahpus yakınları cezaevleri önlerinde açlık grevlerindeki çocuklarının çağrısının duyulmasını bekliyor. Kadınlar ayrımcılığa, şiddete karşı alınacak önlemleri, gençler gelecek umudunu taşıyabilecekleri bir demokratik ülkeyi bekliyor . Yani dağlar taşlar hep birlikte bekliyoruz. O yüzden benden Özbekistan'la ilgili konuşmamı beklemeyin siz de.

Değerli arkadaşlar, sıkıyönetim mahkemelerinin son döneminde başladığım avukatlık mesleği bana her duruşmada ayrı bir heyecanı yaşatmıştı ama ayrı bir hakkaniyet duygusu zedelenmesi, ayrı bir çaresizlik ve kızgınlık da hep o mücadelenin ve heyecanın beraberinde yaşanıyordu. Çünkü Türkiye'de benim gibi birçok nesil olağan mahkemeleri, tabii hâkim ilkesine uyan yargılamaları, hukukun özgürlüklerden yana yorumlanmasını hiçbir zaman yaşayamadı diyebilirim. Hayatımız bir türlü normalleşmeyen özel durumların özel yetkili mahkemelerinin yargılamalarıyla geçti. Türkiye'de her şey özeldi, her zaman iç ve dış tehlikelerle çevriliydik. Çünkü aslında bir ülkeyi böyle yönetmek kolaydı. Çoğulcu, demokratik, evrensel hukuk ilkelerine uyan ve yurttaşları böyle olan bir ülkeyi yönetmekse çok zor. İşte yargı da ne yazık ki bu kıskacın araçlarından birisi olarak görevini her daim başarıyla icra etti. Yine de o dönemlerde eğer bir ayak aksıyorsa doğru giden bir başka taraf da olabilirdi, örneğin Danıştay, idare mahkemeleri gibi; hatta hâkimlerin ayrı örgütlenmeleri ve lal olmamış dilleriyle söyleyecek sözleri olanları da vardı. Bugün ise YSK hâkimleri koca bir ülkenin insanlarını hiçe sayarak düğmelerini ilikledi, ülkede kalan son demokrasi kırıntısı olan seçme ve seçilme hakkını, 31 Mart seçimlerindeki tüm haksız uygulamalarıyla -Muş'la, Varto'yla, Silvan'la, İstanbul'la- elimizden almak istedi. Biz buna razı değiliz arkadaşlar. Çünkü her ülkenin olduğu gibi bu ülkenin de bir demokrasi tarihi var ve bu haksızlıkların üstesinden gelebilecek güce bizler sahibiz.

Değerli arkadaşlar, egemen olan ya da bir savaş hâlinde güçlü olan uluslar aynı zamanda hep bir faillikle yüz yüze yaşarlar. Faillikle yüz yüze yaşamaktan kolayına kurtuluş yoktur. Almanya hâlâ Yahudilerin, Romanların, komünistlerin, eş cinsellerin faili olarak yaşar ve ırkçılık tamamen silinmedikçe de yaşamaya devam edecektir. Peki, Almanya bunu yapmış, böyle yaşarken sonra “nakba”ya yani İsrail’in kuruluşu, Filistinlilerin sürgün edilmesine baktığımızda ne görürüz? Acı ve yıllardır süren bir ağıt. Şöyle diyor İsraili muhalif akademisyen Ariella: “Mülteci olmak Filistinlilerin felaketi idi ancak fail olmak ya da faillerin mirasçısı olmak İsraili bir Yahudi olarak benim, bizim felaketimiz oldu.” Tarih tamamlanmadan kaldığı sürece her birimiz evrensel bir hak olan fail olmama hakkını talep etmeyi sürdürebiliriz. Evet, “fail olmama hakkı” diye bir hak var.

Fail olan uluslar saymakla bitmez dünyada arkadaşlar. Örneğin Amerika Kızılderililerin, Vietnamlıların ve daha nicelerinin failidir.

Peki, biz, bizler masum muyuz? Bakın, Batman Vekilimiz Ayşe Acar’ın babası, 90’lı yıllarda, Batman’da şehir meydanında, bir Ramazan Bayramı’nda, sokak ortasında herkesin gözü önünde öldürülmüşken, Pero Vekilimizin bir esnaf olan babası aynı şekilde dükkânında öldürülmüşken acaba kimdi failler ve ne beklendi onlardan mesela?

Pervin Başkan çocuğunu doğururken eşi öldürüldüğünde devlet ona ne söyledi acaba, ona ve onun gibi haftalarca nöbet tutan Cumartesi Annelerine, cumartesi insanlarına? Failleri mi buldu, yoksa sokakları, oturdukları meydanları onlara dar mı etti?

Ya da üç gün önce askerî bölgeden gelen ateşle genç bir çoban öldürüldü mesela ve babası sordu: “Bir çoban ölmüş kimin umurunda?” O çobanın adı Sertip Şen imiş. Sertip Hakkâriliymiş, kimin umurunda?

34 yurttaşımızı kaybettiğimiz Roboski katliamından sonra, katledilen onca “Encü” soyadlı genç insandan sonra Ferhat Vekilimiz buraya geldi, seçildi ve geldi buraya. Hiç unutmam, bir konuşmasına bile katlanılamadı burada, bu salonda. Şimdi hapiste, kimin umurunda?

Ben, babaannesi Yunanistan’ın Meis Adası’ndan bir sandala binerek gece vakti göçmek zorunda kalmış bir ailenin çocuğuyum, tıpkı “Dedemin İnsanları” filmindeki gibi. Peki, Yunanistan’ın ırkçılarının umurunda mı bu ya da 6-7 Eylül kırımından sonra göç etmek zorunda kalan Rumlar Türkiyeli ırkçıların umurunda mı?

Küçük bir çocuk cinsel saldırıya uğradığında ya da ekonomi kötüye gittiğinde, hemen, derhâl suçlu olarak isimleri ortaya atılan, muktedirlerin savaşı yüzünden göç etmiş, doğru dürüst hiçbir hakkı hukuku olmayan Suriyeliler kimin umurunda? Onların faili kim diye sorarsak biz masum çıkar mıyız sadece misafir ediyoruz onları diye?

İşte ben bu ülkede yaşayan ve aslında kimliklere hiç de takılmak istemeyen bir Türkiyeli olarak sadece ve sadece fail olmama hakkımı kullanmak istiyorum, barışmak istiyorum. Kürt anneleri yerlerde sürüklenmesin istiyorum, Hakkâri’de de askerler ölmesin istiyorum. Kürt anneleri de bunu istiyor. Onlar çocukları cezaevlerinde ölmesin isterken bir yandan da yıllardır “barış, barış” diyorlar. Bu sözün sadece kendi çocuklarının hayatı için olmadığını da çok iyi biliyorlar.

Evet, değerli arkadaşlar, fail olmama hakkımızı kullanalım, kimsenin faili olmayalım. Her şeyden önemlisi, fail bir ulus olmayalım. Tarih tamamlanacaksa da böyle tamamlansın.

İşte, dün cezaevine uğurladığımız barış akademisyenlerinden siyaset bilimci Değerli Hocamız Füsün Üstel ve diğer barış akademisyenleri de aslında bu ülke yurttaşlarının fail olmama hakkı için söz söylediler; söz söylediler arkadaşlar, sadece söz söylediler. Ateş etmediler, kimseyi öldürmediler. Artık sözleri kurşunlamaktan vazgeçin; söz söyleyen insanları cezaevlerine atmaktan, yeni cezaevleri inşa etmekten vazgeçin. Tarihi rövanşlarla, intikamlarla, savaşlarla yazmaktan, fail olmaktan vazgeçin ve umut edin arkadaşlar, umut edin. Turgut Uyar'ın dediği gibi:

“...çünkü umut kaçınılmaz gelecektir

bütün gümbürtüsüyle

umut kaçınılmaz gerçektir çünkü

biri Asya'da biterken sözgelisi, Şili'de öbürkü başlar.”

Biz de ekleyelim: Belki bir umut Sudan'da başlar, bir gün de Türkiye'de başlar.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına ikinci konuşmacı İYİ PARTİ Grubu adına Feridun Bahşi, buyurun...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Levent Bey, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in 19 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, hatibin konuşmasını dinledik. Hatip konuşmasında, son derece alçak bir ses tonuyla, çok büyük bir rahatlıkla, tırnak içinde, fail olmama hakkını ifade ederken, Türkiye Cumhuriyeti devletini İsrail gibi katliamı kendine meşru gören, Nazi Almanyası gibi soykırımı kendine meşru gören ve dünyada buna benzer ülkelerle bir tutmaya çalıştığına şahit olduk. Bunu bu memleketin bir evladı olarak, Milliyetçi Hareket Partili bir Meclis üyesi olarak ve grubumuz adına kabul etmemiz kesinlikle ve kesinlikle mümkün değildir. Buna vicdan sahibi hiçbir Türk evladı asla ve asla rıza gösteremez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Burada benim olduğum gibi, Milliyetçi Hareket Partili bir Meclis grup başkan vekilinin olduğu gibi diğer bütün grupların aynı şekilde tepki göstermesi gerekir. Siz devleti katil ve soykırım yapan diğer devletlerle, bu konuda müseccel, tescil edilmiş devletlerle bir tutmak yerine, bu iftirayı atmak yerine, bu devlete silah çeken, masum canlara kıyan, bebeklerin canına, kanına giren PKK'yla beraber fail olmama hakkını kullanın da hayatınızda bir sefer kendi adınıza da doğru bir şey yapmış olun.

Saygılar sunarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bahşi, buyurun...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, görüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Bahşi konuşsun ondan sonra size söz vereyim, Sayın Özkan’a da.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Neden ama yani?

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ama öyle olmaz ki Başkan, şu an bu konuşmaya cevap vermek istedi.

BAŞKAN – Ama hatibi çağırdım kürsüye. Yani sisteme girmenizi rica ediyorum, yoksa göremiyorum.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ama diğer gruplara yaptığınızda hatibi durduruyordunuz, bize de bunu yapmanız gerekir.

BAŞKAN – Sayın Kurtulan, benim sürekli takip etme şansım yok. Söz talebiniz olduğunda lütfen sisteme girin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ben sisteme girmiştım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşmada sisteme girilmiyor Başkan.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Sataşmada sistem yok ki, öyle bir şey yok.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN

DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

4.- *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 19) (Devam)*

BAŞKAN – Sayın Bahşi, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce CHP Grubu önerisi üzerine yapmış olduğum konuşmama kaldığım yerden devam ediyorum. O konuşmamda 2010 Anayasa referandum sürecinden bahsetmiş ve son olarak Türkiye’nin demokrasiden uzaklaşıp totaliter bir rejime doğru evrilmeye başlamasının ilk adımı okyanus ötesinde bulunan teröristbaşı sümüklünün “Ölülere bile oy kullandırın.” talimatı verdiği 2010 Anayasa referandumunu idi demiştim. Bu süreçte tüm gücümüzle, gelen tehlikeyi, o zamanki adıyla cemaatin ülkeyi ele geçirip demokrasiyi, hukuku ve en önemlisi cumhuriyet rejimini ortadan kaldıracığını anlatmaya çalışsak da başarılı olamamış, AK PARTİ iktidarının tam teslim ve desteğiyle örgüt Anayasa referandumunda oylamada yaptığı hilelerle “evet” oyu çıkarmış, yargı dâhil tüm devlet kurumlarını teslim almıştı. 2014 yılına kadar tüm devletin kurumlarında atama dâhil her türlü tasarrufu keyfince yapmış, istemediği insanı kurduğu kumpaslarla cezaevine atmış, kendi tebaası olan istediği kişiyi de istediği kurumun başına getirmişti. FETÖ’nün istemediği hiçbir kimse hak etse dahi hiçbir kurumun başına gelmemişti, hatta AK PARTİ istese bile gelememişti. Sadi Güven de işte bu süreçte, örgütün muktedirliğinin zirvede olduğu bir dönemde yani Ocak 2013 tarihinde YSK’nin teamüllerine aykırı olarak YSK’ye seçilip Başkan olmuştu. Normalde YSK Başkanlığına Başkanlık boşaldıysa kuruldaki

en kıdemli üye başkan seçilirken FETÖ en kıdemli üyeye güvenmemiş, onu istifa ettirerek Yargıtaya döndürmüş ve en kıdemsiz üye olan Sadi Güven'i YSK Başkanlığına seçmişti. Sadi Güven, işte o günden bu yana YSK Başkanlığını yürütmektedir. Başkanlık görevini sürdürdüğü dönemde birçok hukuksuz, kanunsuz karara imza atmıştır. Daha önce verdiği içtihat niteliğindeki birçok kararın tam aksi kararlar vermiştir, hatta aynı seçim dönemi içinde, daha bir ay geçmeden, birbirine zıt, tam tersi kararlara imza atabilmiştir.

Bugün Küçükçekmece itirazlarıyla ilgili inceleme yapılırken 1/7/2014 gün ve 3119 sayılı Karar'da "İtiraza konu sandık seçmen listelerinin itiraz üzerine yeniden ele alınması ve incelenmesi mümkün değildir. Kesinleşmiş seçmen kütüklerindeki yolsuzluklara dayanarak mazbatanın veya seçimin iptali istenemez. Dilekçede belirtilen kişi, kişisel haklara ilişkin olan tam kanunsuzluk hallerinden değildir. Bu nedenle Kurulumuzca doğrudan el konulması olanağı bulunmamaktadır. Ceza Kanunu'nun ilgili maddelerinden yolsuzluk yapan şahıslar aleyhine ilgili mercilerce tahkikat yapılması, dava açılması, suçların takibi yönünde doğal bir olay olup bu bağlamda yürütülen ceza davaları ile verilen ceza mahkûmiyetleri, seçimin iptalini gerektirmeyeceği gibi, geriye doğru bir değerlendirme yapma olanağı da sağlamadığından istemin reddine karar vermek gerekmiştir." diyebilmiştir.

Yine, 26 Nisan 2017 referandumunda yasanın açık hükmüne aykırı olarak mühürsüz zarf ve pusulaların geçerli olmasını sağlamıştır.

Tüm bu hukuksuz ve AK PARTİ yanlısı kararlardan sonra, YSK'nin Başkanı dâhil, 6 üyesinin görev süresinin 2019 Ocak ayında dolacak olmasından dolayı TBMM'de Aralık 2018 tarihinde kabul edilen 7159 sayılı Yasa'yla 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri Hakkında Yasa'da değişiklik yapılarak görev süreleri bir yıl uzatılmıştır.

Arkadaşlar, burası çok önemli, diyorlar ya "Burası çok önemli." gerçekten burası çok önemli: Yapılan görev süresi uzatımı, 298 sayılı Seçim Kanunu'nda değişiklik suretiyle yapılmıştır. Anayasa'nın son maddesi açıkça "Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz." hükmünü içermektedir. Yerlerine herhangi bir seçim de yapılmadığından dolayı, başkan dâhil 6 üyenin görev süresi 2019 Ocak ayı itibarıyla düştüğünden YSK toplantı ve karar yeter sayısını yitirmiştir. YSK'nin 31 Mart seçimleri çerçevesinde vermiş olduğu tüm kararlar keenlemeyekündür yani yok hükmündedir. Bu çerçevede İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinin iptali kararı da yok hükmündedir.

Değerli milletvekilleri, YSK 20 Nisan günü İYİ PARTİ'nin verdiği Bursa Mustafakemalpaşa'daki sandık kurullarının belediye çalışanlarından oluştuğu, bunun tam kanunsuzluk hâli oluşturduğuna ilişkin başvuru, oturuma katılan 10 üyenin tamamının oyuyla reddetmiştir. Bu kararında "Sandık kurullarına ilişkin itirazların YSK'nin 13/12/2018 tarih ve 2018/1105 Kararı'yla kabul edilen seçim takvimine göre 2 Mart 2019 tarihinde kesin olarak karara bağlanması nedeniyle tam kanunsuzluk iddiasına ilişkin talebin reddine" diyebilmiştir yani demiştir ki: "Bir aksilik görüyorsan 2 Mart 2019 tarihine kadar sandık kurullarına itiraz edebilirsin. 2 Mart 2019 tarihinde yaptığın her türlü itiraz geçersizdir." Aynı kurul, on altı gün önce aldığı kararını İstanbul için tersine döndürmüş ve 7 üye, sandık kurullarına 2 Mart 2019'a kadar başvurunun yapılması gerektiğine ilişkin kararı tanımayarak

“Bir kısım sandık kurullarının ilçe seçim kurullarınca kanuna aykırı olarak oluşturulması ve bu hususun da seçim sonucuna müessir olması nedeniyle, 31 Mart 2019 tarihinde yapılan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptaliyle yenilenmesine” diye karar verebilmiştir. Madem 2 Mart tarihine kadar başvuruda bulunulması gerekiyordu, o zaman, İstanbul itirazını niye kabul ediyorsun? Yok, gerekmiyordu, Mustafakemalpaşa itirazını niye reddediyorsun?

Ayrıca, YSK'nin iptal gerekçesi olan, kamu görevlisi olmayan sandık kurulu başkanlarının olması durumu Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 23'üncü maddesinde açıklanmıştır. Bu madde “Sandık kurulları için yeterli sayıda kamu görevlisi bulunmadığı takdirde ilçe seçim kurulu başkanı olan hâkim, o çevrede bulunan ve sandık kurulunda görev verilmesinde sakınca olmayan kimseleri görevlendirir.” demektedir. YSK burada da taraflı davranmış, hukuku katletmiş, muktedirlerin talimatıyla onların lehine karar vermiştir.

Biraz önce bir hatip burada söz etmişti, ben yeniden söz edeceğim. Fatih Sultan Mehmet'in dediği gibi “Akıllı öldürürsen ahlak da ölür. Akıl ve ahlak öldüğünde millet bölünür. Kadıyı satın aldığı gün adalet ölür, adaleti öldürdüğü gün devlet de ölür.” Ey Yüksek Seçim Kurulu, sen aldığı talimatla bu ülkede adaleti öldürdün, adaleti yani devleti öldürdün.

Değerli milletvekilleri, birinci parti üyelerine sesleniyorum: Aylardır Meclis çalışmıyor, Türkiye Büyük Millet Meclisini neden çalıştırmıyorsunuz? Meclisi etkisiz hâle getirmeye, atıl vaziyete sokmaya mı çalışıyorsunuz? Aylardır Meclis toplanamıyor, toplandığında da esasa ilişkin, önemli hiçbir görüşme yapılmıyor, milletlerarası anlaşmaları onaylıyoruz. Bu arada, milletin her kesiminin acil sorunları çözüm beklemektedir. Emeklilikte yaşa takılanlar, sigortalılık öncesi doğum ve hamilelik sürelerinin sigortalı sayılması, 3600 ek gösterge, tek tip askerlik ve 21 günlük bedelli kanunu, sözde kadroya geçirdiğiniz belediye taşeron işçilerinin sorunları, icra kanalıyla haczedilen çocuklar konusu; hepsi çözüm bekliyor. Vatandaşlar sorunlarının ne zaman çözüleceğini merak ediyor ve bu konuda çözüm bekliyor. TBMM'yi aç kapa yapmayı bırakıp aktif hâle getirelim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, bir dakika, lütfen... Söz vereceğim, dinleyeceğim sizi.

Sayın Özkan, buyurun, söz talebiniz vardı.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, milletimizi zalim ülkelerle bir arada gösterme gayretlerini kabul etmediklerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tabii, bireylerin genleri olduğu gibi milletlerin de genleri vardır. Aziz milletimiz tarih boyunca dünyada adaletin, barışın ve güvenin teminatı olmuştur. Düşünün, gönül coğrafyamızda, Balkanlarda, Orta Doğu'da, Afrika'da beş yüz yıl boyunca hiçbir masumun burnunun kanı dahi akmamış, kimseye zulmedilmemiş, adalet ve barış içerisinde bütün farklılıklar bir arada yaşayabilmiştir. Demek oluyor ki bu milletin genlerinde adalet, barış, güven var, huzur var, farklılıklara saygı var.

İşte, ülkemizin içerisinde, dünden bugüne, maalesef, Trablus'tan Orta Doğu'ya, Balkanlara kadar coğrafyamızı paramparça edenler bugün içimizde de fitne tohumlarını ekmeye devam ediyorlar.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayenizde.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Acılarımız var mı? Elbette olabilir, vardır ancak biz bize yeteriz. Bu acıları kullanarak duygusallık bağlamında maalesef şanlı ecdadımızın bize bıraktığı bu kutlu mirası yok sayarak, ülkemizi, tarih boyunca...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...dünyada zulüm dağıtan bütün o zalim ülkelere Türkiye'yi örnek göstermek asla kabul edilebilir bir durum değildir. 1492'de İspanya dağıldığında mazlum Yahudilere yine bu millet kucak açmıştır. 18'inci ve 19'uncu yüzyılda Kırım Kafkas Türkmenleri yine bir sığınacak liman ararken bu millete sığınmıştır. Bugün yine gönül coğrafyamızda yanan ateş...

AYHAN EREL (Aksaray) – Bu millet hangisi?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Suriyeli vatandaşların sığınacağı liman da yine Türkiye olmuştur. Biz bu milletin genlerinde olan değerlere inanıyoruz. Bu milleti farklı kasıt ve gayretle zalim ülkelerle bir arada gösterme gayretlerini de kabul etmediğimizi ifade ediyor, biz bize yeter olduğumuzu yeniden deklare ediyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – “Birtakım katillerle bir arada olup fail olmama hakkını siz kullanın.” diyerek şiddet yanlısı olduğum gibi bir sataşmada bulunmuştur.

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – “Şiddet” değil terör, daha net ifade edeyim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kavramları isterseniz herkes istediği gibi kullansın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tabii tabii, ben terör olarak kullandım.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şimdi, değerli arkadaşlar, gerçekten hani üstünüze hiçbir şey almamak, hani biz her şeyin en mükemmeliyiz demek kolay bir şey yani bunu başka ülkelerde de yapıyorlar yani zannetmeyin sadece Türkiye'de oluyor. Ben mesela Yunanistan'dan göçen ailemden -göçmek zorunda olan- bahsettim ve Yunanistan'a katil, katliamcı falan demedim, Türkiye için de böyle bir şey kullanmadım. 6-7 Eylül olayları ama Türkiye'de oldu aynı zamanda, 1915'de Türkiye'de oldu. Struma gemisi -bir yandan Yahudilere kucak açarken- İstanbul'un açıklarında sesleri duyulmayarak, batarak yüzlerce Yahudi orada öldü. Şimdi, bunları şeffaf olarak açarsınız, şeffaf olarak tartışırız, konuşuruz. Ben felsefi bir tartışma açmak istedim, bunun anlaşılmasını illa beklemedim ama halkımıza da seslendim ve onu anlayanlar anlamıştır diye düşünüyorum.

Ayrıca ben alçak sesle konuşurum; yüksek sesle, bağıra bağıra, avaz avaz ya da şiddet içeren bir şekilde konuştuğumda doğru olduğunu düşünmem sözlerimin. O yüzden sözlerimi alçak sesle söyledim, en sinirli olduğum zamanda da alçak sesle söylerim, size de bunu tavsiye ederim çünkü halkın bu Meclisten beklediği zaten bu.

MURAT EMİR (Ankara) – İnsanın kendisi alçak olmasın yeter.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Alçak sesle sadece düşüncelerini düzgün bir şekilde ifade etmek ve karşılıklı diyalog kurabilmek... Diyalog yüksek kurulmaz, yüksek sesle ancak bağımlıdır, kavga edilir, benim tarzım da bu değil.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN

DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 19) (Devam)

BAŞKAN – Evet, gruplar adına son söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Yaşar Karadağ'ın.

Sayın Yaşar Bey, sizin şahsınız adına da sözünüz olduğu için toplam on beş dakika süre veriyorum. Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA YAŞAR KARADAĞ (İğdir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uluslararası anlaşmalar kapsamında, 19 sıra sayılı Kanun Teklifi hakkında parti grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Ayrıca, Sayın Başkanım, yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bildiğimiz gibi, Özbekistan Orta Asya coğrafyasının tam ortasında yer almaktadır; Orta Asya devletlerini oluşturan Kırgızistan, Kazakistan, Türkmenistan ve Tacikistan'la sınırı olan ve onların tam ortasında önemli bir coğrafyayı kapsayan konuma sahiptir. Orta Asya'nın en kalabalık ülkesi olan Özbekistan'ın Orta Asya'da tüm ülkelerle ortak sınırı bulunmasının yanı sıra bu ülkelerde de Özbek uyruklu vatandaşların yaşaması bölgede Özbekistan'ın etkili olmasını sağlıyor. Özbekistan, Orta Asya'nın kalbinde, kuzeyden Rusya, güneyden İslam dünyası, doğudan Çin, batıdan ise Avrupa'nın keşiştiği noktada bulunmasından dolayı önemli jeopolitik ve jeostratejik konuma sahiptir. Yüzyıllar boyu, Orta Asya'da kurulan Timurlular, Harzemşahlar, Şeybaniler, Babürlüler devletleri ile 19'uncu yüzyılda Çar Rusya'sı tarafından devrilen Buhara Emirliği, Kokand ve Hive Hanlıklarına ev sahipliği yapan Özbekistan, Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla 31 Ağustos 1991'de bağımsızlığını ilan etti. Orta Asya Türk devletleri çeşitli coğrafi, ekonomik, kültürel ve tarihî kalkınmışlıklarının yanı sıra yer altı kaynakları ve dinsel özelliklerinden dolayı birbirleriyle ve dünyayla olan münasebetlerinde farklılıklar göstermektedir. Bu bağlamda Özbekistan'ın özelliklerine bakacak olursak, Özbekistan Orta Asya'nın kalbinde, kuzeyden Rusya, güneyden İslam dünyası, doğuda Çin, batıda ise Avrupa'nın keşiştiği noktada bulunmasından dolayı önemli bir jeopolitiğe sahiptir. Ülkenin doğrudan doğruya açık denizlerle sınırlı bulunmamasından dolayı bu ülkenin de diğer Orta Asya devletleri gibi yalnızca güney komşuları aracılığıyla açık denizlere açılma şansı bulunmaktadır. Özbekistan'da önemli miktarda gaz ve petrol, altın ve taş kömürü madenleri bulunmaktadır. Ayrıca ülke toprakları en kaliteli pamuğun yetişmesine, yine diğer tarım ürünlerinin yetişmesine müsaittir. Ülke toprakları su ve iklim bakımından

her türlü tarım ürününün yetişmesine elverişlidir. Özbekistan, dünyanın 3'üncü en önemli pamuk üreticisi ve yine 7'nci en önemli altın üreticisidir. Bütün bu nedenlerden dolayı Özbekistan'ın önemi ortaya çıkmaktadır. Genç iş gücüne ve zengin doğal kaynaklara sahip Özbekistan'ın son on yılda yüzde 7 büyümesi dikkat çeken bir durumdur.

Türkiye, 16 Aralık 1991 tarihinde Özbekistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülke olmuştur. 4 Mart 1992 tarihinde ise iki ülke arasında diplomatik ilişkiler tesis edilmiştir. Bu tarihten sonra da iki ülke arasındaki ilişkiler hızla gelişmiştir. Özbekistan'da hâlihazırda başta tekstil, gıda, otelcilik, inşaat malzemeleri, plastik, ilaç ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren 100'ü temsilcilik olmak üzere toplam 500 kadar Türk sermayeli firma bulunmaktadır. Özbekistan'a gönderilen Türkiye yatırımlarının hacmi 1 milyar doların üzerindedir. İki ülkenin ortak özellikleri tarih, kültür, sanat, Türk boylarından olmaları ve dillerindeki benzerliklerden kaynaklanmaktadır.

22-24 Aralık 1991 tarihleri arasında Özbekistan'ın ilk Cumhurbaşkanı İslam Kerimov Türkiye'yi ziyaret ettiğinde yaptığı açıklamalarında Özbekistan'ın izleyeceği yol hakkında bazı açıklamalarda bulunurken "Eğer Türkiye bize destek olursa Özbekleri bundan sonra kimse boyunduruk altına alamaz." demişti. Bu, çeşitli alanlarda ikili ilişkilerin geliştirilmesine yönelik söylemdir.

İki ülke arasında yapılan anlaşmalar çerçevesinde Türkiye ve Özbekistan arasında sadece ticari ve ekonomik ilişkilerden başka aynı zamanda kültürel ve sanatsal ilişkiler de gelişmektedir. Türkiye'nin de ortak kültürü olan Özbekistan'ın Mamun Akademisinin 1'inci yılı, Semerkant'ın 2750'nci, Margilan'ın 2000'inci kuruluş yıl dönümleri, İmam Maturidî, Emir Timur, Ali Şir Nevaî gibi Türk ve İslam büyükleri Türkiye'de çeşitli etkinliklerle anılmış, özellikle Özbekistan'ın bağımsızlığından sonra Türkiye'de yüzlerce Özbekistan konulu etkinliklere ev sahipliği yapılmıştır.

Kültürel, sanat ve insani alanda karşılıklı yarar sağlayan ikili ilişkilerin, özellikle ticari, ekonomik, kültürel ve insani yardım ilişkilerinin geliştirilmesi için tüm çabaları göstermek gerekmektedir. İlişkilerin daha da sıcak bir şekilde gelişmesini sağlayacak iki ülke de gereken kaynaklara ve büyük potansiyele sahip ülkelerdir. Tarihsel bağımız olarak toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan maddi ve manevi değerler ile sonraki nesillere iletimde bağımsızlığın ve egemenliğin ölçüsünü gösteren bu soyut araçların bütünü olan kültür ve sanat ilişkilerimiz ülkelerimiz arasında bir köprü olmaya devam edecektir.

Türkiye, kardeş Özbekistan'la arasındaki iş birliğinin her alanda gelişmesine büyük önem vermektedir ve Türk ve Özbek vatandaşları arasındaki yakın bağlardan güç alan ilişkilerin ilerletilmesi yönünde adımları kararlılıkla atacaktır. Bu kapsamda, ilişkilerin hukuki temelini oluşturmak amacıyla bu iki ülke arasında 2017 yılına kadar 90'ın üzerinde ikili anlaşma ve protokol imzalanmıştır, karşılıklı çok sayıda üst düzey ziyaret gerçekleşmiştir. Söz konusu anlaşmayla Özbekistan'ın kendi iç tehditleriyle mücadele edebilmesi ve Jandarma Teşkilatının, Özbekistan Muhafızlar Komutanlığının eğitilmesi ve ülkemizdekine benzer bir jandarma teşkilatı oluşturulmasına yardımcı olması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, çıkacak bu yasayı grubumuz adına desteklemekteyiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, Özbekistan'ı konuşurken ayrıca bir de 19 Nisan 2019 Cuma Berat Kandili günü Hakkâri Çukurca'da şehit olan 4 askerimiz ve yaralanan 6 kahraman askerimizle ilgili

bir konuşma yapmak istiyorum. Nitekim bu kahramanlarımızdan şehit piyade sözleşmeli er Erhan Çiyapul'un -İğdırlı olması hasebiyle benim de hemşehrimdir- sosyal medyadaki bir paylaşımını okumak istiyorum. "Yıllarca doğuda ömür tüketiyorsun, sonunda tayinin batıya çıkıyor, sonra birlik kaydırması ya da geçici görevle kendini yine başladığın yerde buluyorsun. Aileni sadece birkaç kez görerek geçen yıllar. Bazen de yeni doğan bebeğini daha göremeden şehadete yürüyorsun. Çatışmada, operasyonda ön safta olmana rağmen bir kadron bile yok. Adın sözleşmeli. Bir şey olduğunda ilk gözden çıkarılan adam oluyorsun, yine de vatan sağ olsun, millet sağ olsun diyorsun. Herkes oturduğu yerden ahkâm keserken sen olayın içinde olmana rağmen susuyorsun çünkü uzaktan davulun sesi hoş gelenlere laf anlatmaktan bıkiyorsun. Hâlimden, hatırından çok, maaşını, tazminatını merak edenlere vatan savunmasını, kelle koltukta hainlere karşı yapılan mücadeleyi anlatamazsın, anlayamazlar. Sadece yaşayanlar bilir, yaşayıp da kara toprağa giren, bayrağa rengini verenler bilir."

Saygıdeğer milletvekilleri, 20 Nisan günü sabah saat dokuz civarı memleketimizde, evimizde uyurken bir haber aldık, Berat Kandili gecesi hain bir terör saldırısı. Bunlar tesadüf değil. Kudüs'e saldırdıklarında da kutsal günlerimizde saldırıyorlar, Irak bombalandığında da öyle yapıyordu. Bu hain terörün kökünün, zihniyetinin nereden geldiği belli, kime uşaklık ettiği de belli ve nitekim Berat Kandili günü şehit edilen o 4 şehidimizin ateşinin 1'isi Giresun'a, 1'isi Kırıkale'ye, 1'isi Ankara'ya ve 1'isi de İğdır'daki Ahmet Çiyapul'un ocağına düştü. Haberi aldıktan sonra direkt şehit ailesinin evine, taziye çadırına gittiğimizde, bir Kürt kökenli vatandaşımız olan Ahmet Çiyapul -yirmi yıl koruculuk yapmış bir korucu emeklisi- ilk gördüğümde, elini tuttuğumda, elini öpmeye çalıştığım da, "Vatan sağ olsun Sayın Vekilim, ben yirmi yıl mücadele ettim, bu şehitlik bana nasip olmadı ama çok şükür ki oğluma nasip oldu." dedi. İşte, bu ruhtur, bu şehitlik ruhu, bu memleketi ayakta tutan da budur. Emin olun, şehidin cenazesinin defnedileceği saate gelene kadar üç dört saat boyunca şehit babasının elinden tuttuğumuzda tir tir titriyordu; bir insanın bu kadar uzun süre titreyip ayakta kalabilmesi imkânsız gibi bir şey. Ve anlattı, şehit babası Ahmet Çiyapul diyordu ki: "Ben gece oğlumla konuştuktan sonra uyuyamadım, sabaha kadar uyuyamadım, içim daralıyordu. Ve nitekim, sabah namazını kıldıktan sonra da koltukta oturup üstüm elbiseli bir şekilde bekledim ve sabah haber geldiğinde, zil çaldığında ben oğlumun şehit olacağını biliyordum." İşte, bu ruhtur; Kürt'üyle, Türk'üyle, Laz'ıyla, Çerkez'ıyla Çanakkale'deki ruhtur; o Güneydoğu'da yapılan mücadele ruhu da odur. Bunu başka boyutlara çekip başka başka adlandıranlar, emin olun, hezimet içerisinde ve zaman içerisinde bu şanlı tarihimiz, bu milletin, bu devletin şanlı tarihi bu hezimetin sonunu er ya da geç bu yanlış içerisindedir. Bizim anmamız gereken bu şehitlerimizdir, bizim değer vermemiz gereken bu şehitlerimizdir çünkü bunlar bu Gazi Meclisin de ruhudur, bunlar bu Türkiye Cumhuriyeti devletinin de tapusudur.

Ben buradan İğdırlı aziz şehidimi ve bu ülke için, bu vatan için, bu millet için canını siper edip kanını döken tüm şehitlerimizi minnetle anıyor ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Madde üzerinde son konuşmacı, şahsı adına Sayın Veli Ağbaba...

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Başkana da hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii, değerli arkadaşlar, malum, gündemimiz yerel seçimler. Tarihimizin en uzun seçimleri 31 Martta başladı, 6 Mayıs'ta sona erdi. Sözümün başında söyleyeyim: Bu bir darbedir, bu darbenin ismi de 6 Mayıs darbesidir. Bu darbenin Türkiye’de yaşadığımız diğer darbelerden de hiçbir farkı yoktur, sadece darbe yapılırken kullanılan araçlar farklıdır. Bu ülkede 12 Eylül darbesi faşist generallerle, postallarla, tanklarla yapıldı. 12 Mart darbesi muhtırayla yapıldı. 15 Temmuz darbesi de silahlarla, uçaklarla yapıldı. 6 Mayıs darbesi ise önce kurulan kumpaslarla ve YSK eliyle yapıldı. 12 Eylül-15 Temmuz darbecileri silahlarını kullanarak seçilmiş kurumlara darbe yaptı. 6 Mayıs'ta saray ve yandaşları YSK eliyle seçilen Ekrem İmamoğlu’na açık bir darbe yaptı. 12 Eylül darbesi sonuçları ile 6 Mayıs darbesi sonuçları arasında hiçbir fark yoktur, her ikisinde de seçilmişlere darbe yapılmıştır. Bu darbe bildirisine imza atanları, bu darbeyle ilgili destek verenleri tarih asla unutmayacak. Kenan Evren’in ve darbecilerin isimlerinin yanında, tarihin kara sayfalarında yerlerini alacaklardır. 6 Mayıs 1972’de Deniz Gezmişleri asanlar ile 6 Mayıs 2019’da adaleti katledenler arasında hiçbir fark yoktur.

Değerli arkadaşlar, diğer hiçbir dönemde olmadığı kadar bu dönemde, AKP döneminde darbeler olmuştur. Hatırlayınız, önünde ayağa kalktığımız, alkışladığımız, yüzde 49 ve 317 milletvekiliyle seçilen Ahmet Davutoğlu’na 5 Mayıs’ta darbe yaptığımız. Yine, 2014’te halkın oylarıyla seçilen kendi belediye başkanlarınıza darbe yaptınız. 16 Nisanda saat beşte mühürsüz oyları kullanarak millî iradeye âdeta hırsızlık yapıldı. 6 Mayıs’ta ise kurulan kumpasla milletin iradesine, İstanbulluların iradesine darbe yapıldı. “Kumpas”ı bilerek söylüyorum çünkü siz geçmişte tecrübelisiniz kumpas kurmakta.

Bakın, 15 Temmuz alçak darbe girişimine nasıl geldik, kısaca hatırlayalım: Orada da buradaki gibi kumpaslar kuruldu. O zaman işveren AKP idi, taşeron Fetullah Gülen’di. Balyoz, Ergenekon, Oda TV, askerî casusluk kumpaslarıyla ordudaki yurtsever subaylar Silivri’ye, Mamak’a atıldı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurtsever subayları, başta Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ olmak üzere cezaevlerine atıldı ve tarihimizde ilk kez Türk Silahlı Kuvvetleri sizin tarafınızdan terör örgütü, onun başı da terör örgütü lideri olarak cezalandırıldı.

“Kumpas” diyoruz, sizin yaptığınız bu dönemki kumpasları hatırlayalım. 31 Mart gecesi demokrasiye ihanet edenler, utanmadan -hâlâ yüzleri kızarmıyor- 3.800 oyla “Biz kazandık.” diye açıklama yaptılar. 31 Mart gecesi Anadolu Ajansı’yla -ki o da ayrı bir tartışma konusu olacak- sonuçları manipüle etmeye kalktınız, beceremediniz; “Geçersiz oylar sayılsın.” dediniz, olmadı; “Taşıma seçmen sayılsın.” dediniz, olmadı; “41.132 kısıtlı seçmen var.” dediniz, yine olmadı; “Büyükçekmece, Maltepe sayılsın.” dediniz, yine olmadı; utanmadan “Kanun hükmünde kararnameyle ihraç edilenler oy kullanamaz.” dediniz, yine olmadı; “Kanun hükmünde kararnameyle ihraç edilenler, FETÖ örgütüne yakın sandık görevlileri vardır.” dediniz, olmadı. Burada bir parantez açalım, eğer FETÖ’yle ilişkili bir araştırma yapılırsa AKP diye bir parti kalmaz, sizin grubunuzda kimse kalmaz; bunu da belirtelim. (CHP sıralarından alkışlar) Bu arada değerli arkadaşlar, içimizde kalmasın, içimizde de kalmasın, FETÖ’cülük ve FETÖ’cülerin beslenmesinin tek sorumlusu da sizsiniz.

“Hiçbir şey olmasa da bir şeyler oldu.” diyecek kadar komik duruma düştünüz. “Sandık”, “sandık” dediniz, “millî irade” dediniz ama bunların hiçbirine inanmadınız. 6 Mayıs, 6 Mayıs darbesinde kumpas kuranlar darbecidir ve bundan sonra bu kumpası kuranlar, bu darbeyi yapanlar da darbeci diye anılacaktır. Bunu bir kez daha söylüyorum, AKP’nin tarihi darbecilerin tarihidir. Keşke bizim tarihimizi biraz okumuş olsaydınız.

Değerli arkadaşlar, unutmayın ki insanlık tarihi aynı zamanda iyiler ile kötülerin, zalimler ile mazlumların tarihidir. Tarih, darbecilerin ve diktatörlerin karşısında demokrasi için direnenleri hiçbir zaman unutmadı, unutmayacak. Hatırlayın, Şili’de Pinochet’in karşısında direnen Salvador Allende, Franco’ya boyun eğmeyen büyük şair Garcia Lorca, Hitler’e karşı sesini yükselten Bertolt Brecht, 12 Eylülde Kenan Evren’e sesini yükselten Tarık Akan ve hiç kuşkusuz Şili’de 1973 darbesinde stadyumda “Venceremos”u okurken önce elleri kırılan sonra da askerler tarafından kurşuna dizilen Victor Jara.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Victor Jara o şarkıda diyordu ki:

“Kazanacağız

Fırtına yırtıyor sessizliği

Ufuktan bir güneş doğuyor

Gecekondulardan geliyor halk

Tüm Şili şarkılar söylüyor.”

23 Haziranda bütün İstanbullular güzel şarkılar söyleyecek, her şey güzel olacak. Baskıya, korkuya, zulme karşı İstanbullular ayakta, teslim olmayacak. Sevgiyle, gülerек, kucaklaşarak bütün 16 milyon İstanbul’u yöneteceğiz. Siz her türlü baskıyı, her türlü kumpası da kurmanıza rağmen bu kumpaslar da sizin elinizde patlayacak, bu darbeyle 23 Haziran günü hesaplaşacağız. Bu ülkeyi sizlere, sizlerin karanlığına teslim etmeyeceğiz diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım, sadece tutanaklara geçmesi için ifade ediyorum. Bugüne kadar AK PARTİ on yedi yıldan beri sadece milletin oylarıyla, milletimize hizmetkâr olma mücadelesi vermektedir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Davutoğlu nasıl gitti?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - AK PARTİ’yi, bugüne kadar bu ülkeye acı bedeller ödeten darbelerle özdeşleştirmeyi asla kabul etmediğimizi ifade etmek istiyorum. 12 Eylül darbesinde 650 bin kişi gözaltına alınmış, 1 milyon 650 bin kişi fişlenmiş ve 185 kişi cezaevlerinde hayatını kaybetmiş, 50 kişi de idam edilmiştir. Şimdi, böyle bir süreci milletin seçmiş olduğu sessiz yığınların çıığı olan AK PARTİ’yle özdeşleştirmek apaçık hezeyandır, kabul etmediğimizi ifade ediyorum ve diğer, Yüksek Seçim Kuruluyla ilgili ifadeleri de daha önce açıklamıştık, reddediyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Darbecisiniz darbeci.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç'a aittir. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de sözlerime 1972'de idam edilen Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan, Yusuf Aslan'ı saygıyla ve minnetle anarak başlamak istiyorum.

Onlar emperyalizme karşı işçinin, emekçinin, köylünün ve bütün ezilenlerin haklarını savundular. Onlar Türkiye'ye, bölgeye ve bütün dünyaya sosyalizmin en insancıl çözüm olduğunu ifade ettiler ve bunun için darağacından da korkmadılar, burada emperyalizmle iş birliği kuran ve Mecliste bu kararı onaylayanlara rağmen, kalemi kıranlara rağmen ve darağaçlarına rağmen onlar cesurca bu mücadeleyi verdiler. Onların önünde saygıyla eğiliyorum, ruhları şâd olsun diyorum.

Değerli arkadaşlar, elbette, söz alan her hatibin ifade ettiği gibi, seçimlerden ben de bahsetmek istiyorum. Evet, bu seçimde hem İstanbul'da yapılan hem de HDP'nin kazandığı belediyelerde KHK'li oldukları iddiasıyla başkanlara mazbatalarının verilmemesi ve hukukta yeri olmadığı hâlde ikinciye yani AKP'ye, AKP'nin adaylarına mazbataların verilmesi asla kabul edilebilir bir şey değildir. Bunlar modern dönemin sözümlerine ona siyaset eliyle gerçekleşen darbenin ta kendisidir. Nitelik olarak 1980 darbesinden farkı yoktur, gerçekleşen, gerçekleştiren araçlar farklıdır. Buradan şunu ifade etmemiz gerekir ki: Sizler ayağımıza kurşun sıktınız çünkü AKP iktidara geldiği günden bugüne bütün hukuksuzluğunu bir zemine dayandırdı, seçime ama seçimleri de kendi ellerinizle ortadan kaldırdınız. Bu sizler için de ciddi bir tartışmadır. Tartıştığımızı da bununla ilgili yürüyen tartışmaları da kulis bilgilerinden alıyoruz.

Değerli arkadaşlar, yine açlık grevlerinden kısaca bahsetmek istiyorum. Türkiye'de hâlâ devam etmekte olan açlık grevi var ama yine iktidar sağır, kulağını çevirmiş, yüzünü dönmüyor bu tarafa. Bakın, annelerimiz, analarımız beyaz tülbentleriyle çıkıp “barış” diye haykırırken kolluk kuvvetleri tarafından yerlerde sürükleniyor.

Özdemir Asaf şiirinde şöyle demişti: “Bütün renkler aynı hızla kirleniyor ama önceliği beyaza verdiler kirlenme konusunda.” Evet, beyaz barışın simgesidir. Analarımız bütün bu şiddete rağmen, çocuklarının an an eriyen bedenlerine rağmen beyaz tülbentleriyle sokağa çıkıp “barış” diyorlar, “yaşam hakkı” diyorlar, “Çocuklarımız hayata tutunsun.” diyorlar. Bu sese kulak verilmelidir.

Değerli arkadaşlar, sözlerime dış siyasetle ilgili devam edeceğim. Dış siyasette yine bu iktidar kahramanlık öyküleriyle çıktı karşımıza. Parmak sallayarak siyaset yapmalar, “Ey Amerika!”, “Ey Avrupa!”, “Ey o ülke, ey bu ülke!” diye kahramanlık yapanların geliştirdikleri dış siyasetteki yanlışların bedelini şimdi bugün Türkiye'deki bütün halklar, işçiler, emekçiler, kadınlar, gençler, hep beraber bizler ödüyoruz.

Bunlardan, sadece bu son süreçte karşımıza çıkan sıkışmışlıklardan, birkaç başlıktan bahsetmek istiyorum. Birincisi, S400 füzeleriyle ilgili yaşanan problem. S400 ve F35 arasında yani aslında NATO

ve Avrasya Paktı arasında gidip gelen bu iktidar kararsız kaldığı için, bu iktidar özgün bir siyaset üretmediği için şu an bu sıkışmışlığın faturasını hepimize ödetiyor.

Bakın, ABD demişti ki: “2 Mayıs itibarıyla İran’a uygulanan ambargoyu 8 ülke için de -Türkiye dâhildir- uygulayacak.” Önce Türkiye yetkililerinin yaptığı, Hükümet yetkililerinin yaptığı açıklamaya baktığımızda, buna karşı, “Biz ABD’yi dinlemeyiz.” dediler. Fakat şu an çıkan karar nedir? TÜPRAŞ İran’dan petrol alımını durdurmuş durumda. Ve şunu da iyi biliyoruz ki İran’dan petrol daha uygun bir fiyata temin ediliyor ve aynı zamanda TÜPRAŞ rafinerisinin teknik özelliklerine uygundur. Şimdi biz daha pahalı petrol almaya muhtaç bir ülke konumundayız ve bu konuda ne yazık ki kararlı durulamadı.

Aynı şekilde S400’ler... “Her şeye rağmen alınacak.” denildi, şimdi almamanın ya da ara formül bulmanın yollarına gitmektedir bu iktidar fakat ABD sert bir dille asla hiçbir ara formülü kabul etmeyeceğini ifade etti ve bununla ilgili değişik yaptırımların devreye girdiğini biliyoruz. Bakın, burada biz şunu açıkça eleştiriyoruz: S400’lere, F35’lere yaptığımız yatırımlara, kullanılıp kullanılmayacağı bile belli olmayan bu askerî yatırımlara başından beri bizler karşıydık, halkın parasını S400’lere yatırmanıza baştan beri karşıydık; şimdi alınıp alınmayacağı bile belli değil.

Bunun karşısında, bu ülkenin gerçekten yüz karası olarak niteleyebileceğimiz Rıza Zarrab ve şürekâsının... Şimdi o kart masaya gelebilir ve Halk Bankasıyla ilgili çıkacak zimmetler karşımıza gelebilir. Yine bunların faturasını bu ülkenin işçisinden, emekçisinden, yoksulundan yani bu ülkenin en yoksul kesiminin hakkı olanı alıp oralara ödemek durumunda kalacaksınız, yanlış politikalar nedeniyle.

“Sıfır sorun politikası” denildi ama Körfez ülkeleri dâhil, barışık olduğumuz bir ülke dahi kalmadı, herkesle kavgalı durumdayız. Bakın, şimdi kapıda bir Kıbrıs sorununuz var. Kıbrıs sorunu bu ülkenin en yakıcı problemlerinden biri hâline gelmektedir hızlıca çünkü, Doğu Akdeniz’de özellikle bu hidrokarbon aramasıyla ilgili bütün ülkelerin iştahının kabardığı bir yer. Evet, yine Türkiye burada doğru bir siyaset ne yazık ki izleyemiyor. Burada, ABD, AB, Güney Kıbrıs Rum Kesimi ve Yunanistan’ın yaptığı açıklamalara baktığımızda Türkiye’ye dair bazı ithamlar mevcuttur. Bizler burada şunu ifade etmek isteriz ki doğal kaynaklar sınıfı toplumlarda her daim şiddet ve savaş üretmiştir ama biz şuna inanıyoruz ki doğa ve insan merkezli yeni bir dünya düzeni kurulabilir. Biz böyle bir şeyi eksenimize koysaydık, böyle bir yaklaşımı merkezimize koysaydık bugün ne bu ülkede ne bu bölgede bu kadar ciddi sorunlar yaşanmazdı.

Aynı şekilde Filistin’den bahsetmek istiyorum. Filistin’de bugün Gazze ateş altında, bugün İsrail füzelerle saldırmaktadır ve bugün İsrail’in zulmü karşısında Filistinli tutsaklar cezaevlerinde açlık grevi yürütmektedir. Evet, bizler Müslüman Filistin halkını yalnız bırakıyoruz ülke olarak. Sözlü bir biçimde desteklemek yetmez. İsrail’e hiçbir şekilde resmî bir mesaj, İsrail’le yürütülmekte olan ne askerî ne ticari anlaşmalara hiçbir şekilde değmeyen bir yerden konacak bir tavrın bir önemi yoktur. Müslüman Filistin halkı bir dayanışma beklemektedir. Bunu unutmayalım.

Evet, değerli arkadaşlar, Suriye’de bir siyasal geçiş süreci yaşanmak üzere, bir süredir bu konu tartışılıyor bu şekilde ama yine Türkiye’nin takındığı tutuma baktığımızda “Tel Rıfat’ta, Cerablus’ta ve başka merkezlerde nasıl konumlanabilirim?”in hâlâ hesabını yapıyor. Oysa biz defaatle bu kürsüden şunu ifade ettik: Suriye halkları kendi kaderini tayin edebilecek yeterlilikte ve bilinçte. Bugün İŞİD

başta olmak üzere, Suriye'deki bütün gerici örgütlenmelere ve terör örgütlerine karşı halklar ortak bir biçimde mücadele ettiler. Kürtler, Araplar, Ezidiler, Süryaniler, Müslümanlar, Hristiyanlar, Alevi'si Sünni'si fark etmez, hepsi ortak bir şekilde mücadele etti. O zaman bu ortak mücadeleyi yürütmeye yeteneği gösteren halklar elbette ki demokratik bir anayasanın birlikte yazılması yeteneğini de gösterebilir, yeter ki buna müdahale edilmesin dış ülkeler tarafından.

Değerli arkadaşlar, Deniz Gezmişlerin dediği gibi, bizler tam bağımsız ve gerçek demokratik bir Türkiye için mücadele etmeye devam edeceğiz. Orta Doğu'da dengelerin her an değiştiğini bilerek, kartların her an yeniden karıldığını bilerek buna devam edeceğiz. Dengeler ne olursa olsun, kartlar nasıl karılırsa karılsın bu coğrafyanın kaderini değiştirecek bir tek güç vardır, o da halkların kendi kaderini tayin etme gücüdür, iradesidir ve örgütlülüğüdür.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Hayrettin Nuhoğlu, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; selamlarımı sunarak sözlerime başlıyorum.

Konuşacağım konu, bir yıl önce Giresun Eynesil'de meydana gelen bir olayda hayatını kaybeden minik yavrumuz Rabia Naz Vatan'la ilgilidir. Adalette ilgili bir konu olduğu için elbette ki YSK ve İstanbul seçimlerine değinmeden geçmek olmaz.

Değerli milletvekilleri, ben İstanbul milletvekiliyim ve çocuk yaşlardan beri siyasetin içerisindeyim. İstanbul'da nelerin olup bittiğini en incesine kadar çok iyi bilmekteyim.

Şimdi, sizlere 28 Ocak 2019 günü saat 22.43'te bir ilçemizin mahallesindeki AKP başkanı, mahalle başkanının WhatsApp'tan gönderdiği bir mesajı okumak istiyorum; demiş ki: "Arkadaşlar, 'Seçmen burada oturuyor mu?' diye soran olursa 'Burada oturuyor.' desinler. Polis gelir, bir sorun olursa, bizi arasinlar." Tekrar okumama gerek yok değil mi?

Ben çok açık iddia ediyorum: Bavullarla YSK'ye götürdükleri ne kadar usulsüzlük, yolsuzluk varsa, tamamını AKP örgütleri yapmıştır. Bu kadar kesin konuşmamın sebebi o teşkilatların içerisinde, örgütlerde görev yapan tanıdığım AKP'lilerden aldığım bilgilerdir. İsimler mevcuttur bende. Mahallesi, ilçesi, isimleri mevcuttur bende.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İsimlerini ver...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) - Suç duyurusunda bulunun o zaman.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Ve değerli arkadaşlar, Adalet ve Kalkınma Partisinin Sayın Genel Başkanı dün dedi ki: "Millî irade hırsızlarından hesap sormazsak millet bizden hesap sormazsak millet bizden hesap sorar." Çok doğru, yerinde bir laf ama, işte, o millî irade hırsızları kim? Bu hırsızların tespit edilmesi önemli. Bu hırsızlar... Bildiğim için söylüyorum, hayatım boyunca asla yalan söylemedim, isimler mevcuttur gene söylerim. Doğrudan doğruya seçmen kaydırılmışsa, yer söyleyerek bunu belirteyim, Maltepe'den Ataşehir'e, Üsküdar'a, Adalar'a seçmen kaydırılmışsa kim kaydirdi? Maltepe'den niye vazgeçtiler? Biz, Üsküdar'da tespit ettiğimiz bütün bu seçmen listelerini itirazla bildirdik, kimse dikkate almadı. Bunun Türkiye'nin genelinde birçok örneği var. Ama ne

yazık ki Yüksek Seçim Kurulu adil zaten davranmazdı, hukuk zaten yoktu, emir vardı, talimat vardı. Bu doğrultuda karar verilmiştir. İstanbul seçmeni buna tepkisini gösterecektir, hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Değerli arkadaşlar, gelelim minik yavrumuza. Aslında bu olay, son günlerde yeniden çok konuşmaya başlandı ama 11 yaşındaki Rabia Naz'ın 12 Nisan 2018'de evinin önünde yaralı olarak bulunması ve kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetmesiyle ilgilidir. Birçok iddia ortaya atıldı ve bu iddiaların vicdanlarımızı yaralaması, sızlatması sonucu iki aya yakındır bu olayla yakından ilgilenmekteyim. Eynesil'de, Giresun'da ve İstanbul'da bu konuyla ilgili bildiğim bütün herkesle konuştum, bilgileri almaya çalıştım. Çocuğun intihar etmediği, bir trafik kazasında yaralandıktan sonra evinin önüne getirilerek intihar süsü verildiği iddiası babası ve bazı yakınları tarafından ileri sürülmektedir. Anayasa'mızın ilgili maddeleri, ceza kanunlarımızdaki çocuklarımızın korunmasına yönelik hükümler, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun kabul ettiği Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin ortaya koyduğu hükümlerin hepsi yetişkinlere çocukları koruma görevi yüklemektedir. Ama bütün bu görevleri ve hükümleri anlamak ve yerine getirmek bir yana, her gün çocuk istismarları, çocuklara tecavüzler, kaybolan veya kaçırılan çocukların haberleri içimizi sızlatmaya devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, bizim amacımız birilerinin suçlanması değildir, bir babanın mücadelesinin ve ona yapılan uygulamaların haklı olup olmadığının anlaşılmasıdır, sonunda şüpheli ve karanlık hiçbir nokta kalmayacağına dair beklentilerin karşılanmasıdır. Olay meydana geldiğinde işin içine hatırı sayılır kişilerin girdiği doğru mudur? Olay yeri inceleme polislerinin, hastane doktorlarının, Adli Tıp kurumlarının, savcılığın ve siyasetçilerin bu olayda rolü var mıdır? Bu soruların cevapları mutlaka verilmelidir. Olayda adı geçen eski bakanın yargıya başvurarak soruşturmanın her yönüyle araştırılmasını istemesi, eğer doğruysa bunu memnuniyetle karşılarız. Ayrıca Meclis araştırma önergesi verildiği iddia edildi, bu da doğruysa bunu da yerinde buluruz. Önergenin görüşülerek kabul edilmesi ve komisyonun kurularak çalışmaların kısa sürede bitirilmesi elbette çok önemli olacaktır. Böyle bir ortamda gerçeklerin aydınlatılması siyasetçileri de siyaset kurumunu da rahatlatacaktır. Temennimiz ve en büyük arzumuz, işin içinde gerçekten siyasetçilerin, adı geçen o siyasetçinin olmadığını anlaşılmasıdır.

Değerli milletvekilleri, olayla ilgili bütün şüphelerin ortadan kalkması şarttır. Toplumda zedelenecek adalet duygusunun hiç olmazsa bu konuda yeniden tesis edilmesi için, kamuoyunun beklentileri doğrultusunda şu soruların cevaplarını en kısa zamanda almak istiyoruz.

1) Adı geçen siyah Doblo'nun olayda rolü var mıdır? Olay günü oto yıkamacısında neler olmuştur?

2) Çocuğun üzerinde bulunan talaşların yer aldığı metruk bina neden yıkılmıştır? Savcılığın bu binayla ilgili kararı var mıdır?

3) Trafik kazasını yaptığı iddia edilen kişi ya da kişilerin o günkü belediye başkanının yakınları olduğuna ilişkin, baba Şaban Vatan suç duyurusunda bulunduğu hâlde haklarında soruşturma açılmadığı doğru mudur?

4) Şaban Vatan, adı geçen bakanın korumaları tarafından taciz edildiğini iddia etmektedir, bu durum araştırıldı mı?

5) Çocuğun babası hakkında, öz kardeşi tarafından “Akli dengesi yerinde değil.” denmesi gibi önemli bir iddianın arkasında maddi bir çıkarın olup olmadığı araştırılmış mıdır?

6) İlçedeki kamera kayıtlarının incelenmesinin sonucu nedir? Olaydan hemen sonra yerinden sökülen kameralar var mıdır?

7) Çocuk hastaneye götürüldüğü anda ilk gören doktorun muayene bilgileri kayıt altına alınmış mıdır, saklanmakta mıdır ve tıbben bu kayıtlar ne söylemektedir?

8) Binanın çatısından koşarak atıldığı iddia edilen Rabia'nın 4.30 metre genişliğinde olan sundurmayı aşarak ayakları üzerine düşmesi fiziken mümkün müdür? Şayet düşmüş ise kafasından darbe almaması nasıl izah edilebilir?

9) İstanbul Adli Tıp Kurumu İhtisas Kurulunun mezarı açtırmadan, cumhuriyet savcılığının talebi üzerine evrakları inceleyerek mütalaa verdiği anlaşılmaktadır. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Ana Bilim Dalı ve Karadeniz Teknik Üniversitesi fizik profesörlerinden birisinin trafik kazası olduğu sonucuna vardıklarını açıklayan, raporlarla ortaya çıkan bu çelişkinin giderilmesi gerekmektedir mu?

Ülkemin bütün çocuklarına güvenli, huzurlu ve mutlu bir gelecek temennisiyle yüce Meclise saygılar sunarım. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Efendim, açık bir sataşma söz konusuydu. Ben, müsaadenizle, kürsüden...

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'nun 19 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; millî iradenin üzerinde her türlü şüpheli, hegemonyayı kaldırmak Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak hepimizin üzerinde vazifedir. Hiç kimsenin bu ülkede yapılan seçimlere gölge düşürme gayreti içerisine girmesini ister sandık üzerinden ister vesayet odakları üzerinden ister dâhilî ve haricî güç odakları üzerinden... Bu noktada, grubumuza yöneltilen ağır sataşma ve itham hakkında cevap vermek için kürsüye gelmiş bulunmaktayım.

Bakınız, bu ülkede seçimler dün, bugün değil yüz kırk beş yıldan beri var olagelen mevzuatımız çerçevesinde yerine getirilmektedir. Evet, sistemimiz iyi bir sistemdir, ileridir ancak doğru işletilirse.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 14'üncü maddesine göre Yüksek Seçim Kurulu hem seçimlerden önce hem de seçimlerden sonra aşama aşama gerçekleştirilen seçim usulsüzlükleriyle ilgili itiraz müessesesi öngörülmüştür. Bu müessese seçimden önce sürece ilişkin, seçimden sonra da yine seçimin usulüne uygun olarak yerine getirilip getirilmediğine ilişkin itirazları değerlendirir ve bu çerçevede karar verir.

TUFAN KÖSE (Çorum) – 119’uncu madde ne diyor, 119’uncu madde?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Eğer, biraz önce hatibin ifade ettiği gibi, bir usulsüzlük vardı da bunu sizler gerekli kurumlara bildirmemişseniz o zaman sizler bu Parlamentoda neyin görevini yerine getiriyorsunuz?

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Bildirdik, bildirdik hepsini, hepsinin itirazını yaptık.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bu ülkede bizler ister sandık içerisinde, sandıkta ister sandık öncesinde ve sonrasında, nerede bir usulsüzlük varsa bunun araştırılmasının mücadelesini veriyoruz.

Bakınız, vesayet kurumları, dün, 367 kararı veren vesayetçi yargı anlayışı milletin ve milletin seçtiği vekillerin önünden sandığı alıp kaçırmak vesayet kurumları üzerinden Cumhurbaşkanı seçilmesi usulünü hayata geçirmeye çalışırken, bugün, demokratikleşen yargımız sayesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Devamla) - ... sandığı milletin huzuruna getiren Yüksek Seçim Kurulunun aldığı karara saygı duymak zorundayız.

Demokratik hukuk düzeninde sadece sandıkta değil, o sandıkta kullanılan oyların hukuk düzenine uygun olarak yerine getirilip getirilmediğini de araştırmak icap eder.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Nuhoglu, sıranızı bekleyin lütfen.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'a en güzel cevabı Abdullah Gül'ün verdiği, kamu vicdanını yaralayan Rabia Naz olayının açığa kavuşturulabilmesi için araştırma önergesi verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın grup başkan vekiline en güzel cevabı önceki Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül vermiştir, başka cevap vermeye gerek yok.

Sizden bir ricam var efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Az önce İYİ PARTİ’li sayın hatibin bahsettiği Rabia Naz’la ilgili olay gerçekten kamu vicdanını yaralayan bir olaydır. Bir evladımızın orada nedeni belli olmadan evinin bahçesinin önünde ölüme terk edilişi hukuk tarafından yeteri kadar sorgulanmamıştır. Bir baba feryat etmiştir. Feryat eden baba “Delidir.” diye akıl hastanesine yatırılmıştır. Anne feryat etmektedir.

Bir konuda, hiç olmazsa rahmetli Rabia Naz’ın anısına Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan bütün siyasi partiler... Adalet ve Kalkınma Partisi de daha önceden bu konuda beyanlar verdi, onlar da eğer bu konuda araştırma önergesi verirlerse hep beraber bu konuyu araştıralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Verdik, verdik.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Verildiğini biliyorum.

Araştıralım ve bu konuda vicdanen ortak bir karar alınsın ve bu gerçekten ortaya çıksın.

Size arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – Gruplarla, grup başkan vekillerimizle birlikte değerlendirelim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Efendim, kayıtlara geçmesi açısından ifade ediyorum.

Tabii, bu olay hepimizi derinden üzmüştür ve bunun araştırılması da insanlık olarak, Parlamento olarak bizim vazifemizdir. Bu hususta İstanbul Milletvekilimiz Nurettin Canikli ve 43 milletvekili arkadaşımızın vermiş olduğu bir araştırma önergesi var, bu hususun araştırılmasını bizler de istiyoruz; inşallah, diğer başkan vekilleriyle, gruplarla oturarak bu hususta Mecliste bir araştırma önergesinin önünü açmak isteriz.

İyi günler diliyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kurtulan, buyurun.

38.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Rabia Naz'la ilgili komisyonun bir an önce kurularak kamu vicdanının rahatlatılması gerektiğine ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de bu konuya değinmek istiyordum. Hatibe teşekkür ediyoruz aslında tekrar bu konuyu Meclisin gündemine taşıdığı için. Konuşmasının dört beş dakikasını Rabia Naz olayına ayırdı, çok sağ olsun.

AKP Grup Başkan Vekili sataşmadan söz alırken keşke seçim derdine düşme yerine biraz da bu konuda... Kadın ölümleri, cinayetleri ve çocuk ölümleri olunca genellikle ötelenir, görmez olunur. Burada bunu yapmayalım, birçok grubun -diğer bazı grupları bilmiyorum ama- AKP'nin, CHP'nin, bizim de var, hazır herkes bu konuda araştırma önergesi vermişken bir an önce bu komisyonun kurulması, bunun araştırılması, kamu vicdanının rahatlaması ihtiyacı vardır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Nuhoğlu, buyurun, bir şey söyleyeceksiniz galiba.

39.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, grup başkan vekilinin ifade ettiği gibi, benim bir gruba karşı öyle bir saldırım, iftiram, hakaretim söz konusu değildir. Biz zamanında bütün itirazları yaptık, elimizde belgeler, bilgiler var. İYİ PARTİ grup önerisi olarak dün de Meclis araştırması talebinde bulunduk. Bütün isimleri, tespitlerimizi zamanında, yerinde araştırmaya da hazırız.

İstanbul seçimleriyle ilgili söylediğim her şeyin arkasındayım ben, hiçbiri iftira değildir; eğer öyle bir araştırma -biz yeniden gündeme de getirebiliriz- verilirse yeriyle, ismiyle bunların hepsini orada değerlendirebiliriz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN**DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 19) (Devam)

BAŞKAN – Madde üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Arzu Erdem.

Şahsı adına da süreniz vardı, birleştirdik; süreniz on beş dakikadır.

Buyurun Sayın Erdem. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, uluslararası sözleşmeler kapsamında Türkiye ve Özbekistan arasında akdedilen sözleşmeye ilişkin Milliyetçi Hareket Partisi Grubum ve şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

Öncelikle Özbekistan'la yapılan sözleşmeye değinip ardından da Kırgızistan konusundaki kanun teklifine geçmek istiyorum.

Özbekistan, 30 milyona yaklaşan nüfusu, jeostratejik konumu, köklü tarihi, zengin kültürel değerleri ve ekonomik potansiyeliyle bölgesel barış ve istikrar için önemli bir konumda bulunmaktadır. Özbekistan bağımsızlığını kazandıktan sonra Türkiye'yle sıkı diplomatik ilişkilere girmiştir. İki ülke arasında ekonomi, ticaret, kredi, turizm ve kültür anlaşmaları imzalanmıştır. Türkiye, kardeş Özbekistan'la arasındaki iş birliğinin her alanda gelişmesine büyük önem vermekte ve Türkler ile Özbekler arasındaki yakın bağlardan güç alan ilişkilerin ilerletilmesi yönündeki iradesini korumaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'yle ilgili yine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumun ve şahsımın görüşlerini paylaşmak istiyorum sizlerle.

Değerli milletvekilleri, yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşmalarının amacı, sermaye yatırımlarının artırılmasının yanı sıra, ileri teknolojinin ülkemize girmesine, uluslararası pazarlara giriş imkânı sağlanmasına ve dünya ekonomisi içerisinde etkin bir şekilde yer almasına sebep olması şeklinde belirtilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi, ekonomik iş birliği için uygun koşulların sağlanması, iki ülke arasında yabancı yatırımların kamulaştırılması, çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarının tespit edilmesi ve sahip olunan haklara açıklık getirilmesi hususlarına önemle açıklık getirmektedir.

Kırgızistan Cumhuriyeti günümüzde bağımsız 7 Türk devletinden bir tanesidir. Kırgızistan, atalarımızın toprakları, Orta Asya'nın kalbidir. İki devlet, iki millet dost ve kardeşdir. Manas Destanı'nın doğduğu, güler yüzlü insanların yaşadığı, Tanrı Dağları'nın nefes verdiği ülke, dağlık bölgeleri

ve gölleri sayesinde turistlere, doğa sporlarına imkân sunmaktadır. Nüfusu 6 milyon civarında olan Kırgızistan ekonomisi genellikle hayvancılık ve tarıma dayanmaktadır.

16 Aralık 1991 tarihinde Kırgız Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını tanıyan ilk ülke bizim ülkemiz olmuştur. İki ülke arasında 29 Ocak 1992 tarihinde diplomatik ilişkiler tesis edilmiş, 1992 yılı içerisinde karşılıklı olarak Bişkek ve Ankara'da büyükelçilikler açılmıştır. Kırgız Cumhuriyeti'nin Türkiye'yle tarihî, etnik ve kültürel bağlarının bulunması ilişkilerde kolaylık sağlamaktadır. İki ülke arasında ticari ilişkiler büyük önem taşımaktadır. Türk şirketleri Kırgızistan topraklarında önemli yatırımlara girişmişlerdir. Ülkede çeşitli sektörlerde 300 civarında Türk sermayeli firmanın olmasının net bir açıklığı da oraya olan ilgiyi göstermektedir. Bugün Türk firmalarının yatırımları 350 milyon doları bulmaktadır. Yine aynı şekilde, toplam yabancı yatırımların yaklaşık yüzde 30'unu oluşturmaktadır. Kırgızistan'la ikili ticaret hacmimizin geçtiğimiz sene 500 milyon dolar düzeyinde olduğunu belirtmek gerekir. Söz konusu anlaşmayla bu oranın gerçek potansiyeli yansıtacağı ve daha da yükseleceği öngörülmektedir.

Türkiye-Kırgızistan ilişkilerimizin mihenk taşlarından bir tanesi de Kırgızistan'da yaşayan Ahıska Türklerimizdir. Bunlar kardeşlerimizdir. Kırgızistan'ın refahına, güvenliğine, birliğine, yükselmesine, kanlarını, canlarını, ruhlarını katan kardeşlerimiz Ahıska Türklerini destekleyerek yapmış olduğumuz anlaşma da net bir şekilde bu desteği ortaya koymaktadır.

Ülkemiz, Orta Asya coğrafyasında demokratik dönüşümünü gerçekleştirmekte olan Kırgızistan'ın istikrarını, kalkınmasını devam ettirmesi yönünde önem atfetmektedir.

Söz konusu anlaşmayla her iki ülkenin yatırımcılarına da eşit hakların tanınması, kamulaştırma durumunda yatırımcıya etkin bir şekilde tazminat ödenmesi, kâr ve diğer gelirlerin transferlerinin serbestçe yapılabilmesi ve ev sahibi devlet ve yatırımcı arasında bir uyumsuzluk durumunda yatırımcıların uluslararası tahkime başvurmaları hakkının garanti altına alınması amaçlanmakta ve böylelikle ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Türkiye, Türk Cumhuriyetleriyle ilişki kurmak isteyen diğer ülkelere göre ortak değerlerden dolayı ileridedir. Bütün Türk devlet ve topluluklarının buldukları coğrafyada hür, bağımsız, gelişmiş ve mutlu olarak yaşamalarını sağlayacak dayanışma ve iş birliğini tesis etmemiz gerekmektedir. Bu, aziz Türk milletimizin hem tarihi hem kardeşliği hem menfaati gereği son derece önemlidir. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün sözleri bu konuda yol gösterici olmuştur. "Bizim dili bir, inancı bir, özü bir kardeşlerimiz vardır. Onlara sahip çıkmaya hazır olmalıyız. Hazır olmak, yalnız o günü susup beklemek değildir, hazırlanmak lazımdır. Milletler buna nasıl hazırlanır? Manevi köprülerini sağlam tutarak hazırlanırlar. Dil bir köprüdür, inanç bir köprüdür, tarih bir köprüdür. Köklerimize inmeli ve olayların böldüğü tarihimizin içinde bütünleşmeliyiz. Dış Türklerin bize yaklaşmasını bekleyemeyiz, bizim onlara yaklaşmamız gerekli."

Bu sebeple, Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın ne kadar önemli olduğunu hepimiz eminim ki biliyoruz ve bu hususta gerekli destekleri de vereceğiz.

Değerli milletvekilleri, 12 Mayıs Pazar günü Anneler Günü. Anneler Günü hepimiz için çok büyük önem arz ediyor. Hepimizin bir anası var ve evlatlarımız var, onların anneleri var. Sabrın, merhametin,

adaletin, sevginin vücut bulmuş hâli annelerimizdir. Bizi biz yapan değerlerimizin hayat bulması ve yaşatılması şüphesiz ki annelerimizle mevcuttur ve en çok burada annelerimizin payı vardır; vatana ve millete hayırlı evlat yetiştirmede. Ülkemizde ve dünyada başarıyı yakalamış pek çok insan bulunduğu konumu kıymetli annelerinin emekleri ve duaları sayesinde yakalamışlardır. En büyük derdi evlatlarının geleceği olan kıymetli annelerimizi mutlu etmek, yüreklerini sevgiyle doyurmak, onların şefkatine ve ilgisine layık olmaya çalışmak hepimizin bir gün değil, her gün görevi durumundadır.

Anneler Günü vesilesiyle evlatlarını vatan uğruna şehit veren, acılarını yüreктen paylaştığımız annelerimize bir kez daha minnet ve şükranlarımızı sunarken cennetle müjdelenen annelerimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Sadece anne olan değil, yüreği annelik hisleriyle dolu olan tüm kadınlarımızın Anneler Günü'nü kutluyorum.

Değerli milletvekilleri, bir anne için çocuk dünyadır, dünyanın devamıdır, annenin dünyasının ta kendisidir. Evlatlarımız korunmaya muhtaçtır, fiziksel, ruhsal, duygusal ve cinsel anlamda korumamız gerekir. Ve ne yazık ki şiddet ve çocuklarımıza karşı işlenen suçlar gün geçtikçe artmaktadır. Evde, okulda, sokakta, televizyonda, internet gibi kitle iletişim araçlarında çocuklarımızın şiddete maruz kaldığına hemen her gün şahit olmaktadır. Bunu önlemek için bir milletvekili olarak, bir kadın olarak, bir anne olarak her şeyden önce caydırıcı cezaların uygulanması gerektiğini buradan tekrar vurgulamak istiyorum ve bu hususta Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında bulunan her bir milletvekili arkadaşımızla el ele vererek mutlak ve mutlak bu konuya bir çözüm getirilmesi noktasında uzlaşma dili içerisinde bir çözüm üretileceğine inanıyorum.

Ne yazık ki kadına yönelik şiddeti de durdurmak noktasında, çocuklara yönelmiş saldırıları engellemek için yapılmış yasal düzenlemeler, hepimizin de bildiği gibi yeterli değildir. Şiddet devam etmektedir, istismar ve tecavüz vakaları devam etmektedir. Bu durumun önüne hep birlikte geçeceğiz; bu, hepimizin vebali. Makamlarda oturduğumuz vakit bizler sadece bizlere oy verenlerin değil, herkesin vebalinden sorumluyuz. İstismarın bahanesi olmaz, yapılan her bir istismar, iyi hâl indirimi gibi herhangi bir bahaneye sığınmadan mutlak ve mutlak cezalandırılmalı.

Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin de dediği gibi, çocuğa sahip çıkamazsak medeniyetimizle övünmeye hakkımız, insanlığımızla gururlanmaya yüzümüz kalmayacaktır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler bu hususta yapılacak her tür hukuki ve yasal düzenlemeye sonuna kadar destek verdik ve vermeye devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, 3 yaşında da olsa, 13 yaşında da olsa, 23 yaşında da olsa çocuklarımıza, kızlarımıza, erkek evlatlarımıza, kadınlarımıza sahip çıkmamız gerekmektedir. Vatana ve millete ihanetin affı olmaz, çocuğa ve kadına istismarın yine affı olmaz, vahşice işlenen cinayetlerin de affı olmaz. Yasal düzenlemelerin yanı sıra, çocuklarımıza ve kadınlarımıza bu hususlarda eğitimler verilmeli. Özellikle aile içerisinde kadınlara yönelik, erkeklere yönelik mutlak ve mutlak ayrı ayrı eğitimler verilmeli ve aile eğitimleri verilmeli. Bu aile eğitimlerinde okul öncesinde çocuğumuza neler yapması gerektiğini, tehlikeyi hissettiği an nasıl tepki vermesi gerektiğini mutlaka hep birlikte değerlendirmemiz gerekiyor. Buna da en fazla aslında emek veren yine annelerimiz. Hafta sonu Anneler Günü'nü hep birlikte anacağız tekrar ve hepimiz annelerimizin ellerini öpeceğiz. Annelerimizin ellerini

öperken de hepimiz yine şu duaları edeceğiz: Evet, sizler bizleri hayırlı birer evlat olarak yetiştirdiniz, bizlere de Rabb'im evlatlarımızı hayırlı evlat olarak yetiştirmeyi nasip etsin. Bu yüzden annelerimiz toplumun temel yapı taşıdır ve bu yüzden neslimizin temin ve taliminin kaynağı annelerimizdir ve bu yüzden cennet annelerimizin ayağının altındadır.

Yine aynı şekilde -hani "Engelliler Haftası" deniyor ya, aslında "Engelliler Haftası" demememiz gerekiyor- bizler burada dezavantajlı, bedensel olarak dezavantajlı olan bir gruptan bahsederken aslında bizim için çok kıymetli olan, yüreği belki hepimizden çok daha büyük olan insanlardan bahsediyoruz. Evet, 10-16 Mayıs arası Dünya Engelliler Haftası olarak kabul edilmektedir. Bugün tüm dünyada engelli haklarına dikkat çekilmektedir ve çok anlamlı günlerdir. Nüfusumuzun önemli bir kısmı, 10 milyonun üzerinde... Aslında bedensel az engelden tutun çok engele, zihinsel engele kadar, hakikaten toplum hayatına katılımı bizim için çok önemli olan birçok birey -bunlar bizim akrabalarımızda da var tabii ki- 10 milyonun üzerinde engellimiz bulunmaktadır. Bu hususta da özellikle birçok düzenleme yapılması gerekiyor. Engellilerimizin neden sokaklarda olmadığını ya da toplum hayatında yeteri kadar olmadığını değerlendirdiğimizde de aslında birçok engellimizin toplumda yine eğitimlerinin yapılması gerektiğini aslında buradan anlıyoruz. Özellikle insanların engelli bir insana karşı tutum ve davranışları noktasında mutlak ve mutlak yönlendirilmeye ihtiyacı var. Bu anlamda da engelli vatandaşlarımızın önünde, varsa engellerin mutlaka kaldırılması gerekmektedir.

Engelli kardeşlerimizin en büyük sorunu aslında işsizlik. Bu hususta bir öncelik tanınmalı, istihdamla ilgili yapılması gereken çalışmalar engelli kardeşlerimize uygun hâle getirilmeli ve engelli kardeşlerimizin topluma kazandırılması için de gerekli çalışmalar yapılmalı. Meslek sahibi engellilerimize atamalarda mutlak ve mutlak öncelik verilmeli, atamalar yeterli oranda yapılmalıdır. Engelli olmak sorun değildir aslında, bunu hepimiz söylüyoruz; engel, aslında kendimizde.

Genel anlamda baktığımızda, toplumumuzda hem kadınlarımız hem annelerimiz hem çocuklarımız hem engellilerimizle ilgili aslında çok manidar bir hafta önümüzde ve ramazan ayını idrak ettiğimiz şu günlerde, her birimizin maneviyatla, belki de daha fazla maneviyatla bütünleştiği şu günlerde hepimizin kalbini tekrar yoklayıp bu alanda yapılabilecek çalışmalara özel olarak, hakikaten bir kafa yormamız gerekiyor.

Kurulmuş olan bir komisyonumuz var, biliyorsunuz, bilişimle alakalı, bilişimin zararlarıyla alakalı. Orada, bugün başkanlık seçimi yapıldı ama yapılacak olan çalışmalarla ilgili ben özellikle şuna dikkat çekmek istiyorum: Çok güzel bir komisyon kuruldu ve bilişim çağında, özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nin bugün dünyayı sanal dünyayla yönetmeye çalıştığı bir ortamda, bizim evimizden içeri sokmadığımız insanlar o sanal medya üzerinden çocuğumuzun ruhuna kadar sızıyor. İşte buna dikkat etmemiz gerekiyor. Biz kapımızdan bir tacizciyi alır mıyız? Asla almayız ama o sanal ortamda o tacizci o çocuğun gönlüne kadar girebiliyor. Biz kapımızdan bir çeteyi, bir uyuşturucu çetesini alır mıyız? Asla almayız ama biz evimizin içerisinde, çocuğumuz odasındayken, bilgisayardayken o uyuşturucu çetesi maalesef o çocuğu ele geçirebiliyor.

Yine, oyunlar vardı, bunlara da dikkat çekmiştik. Bunlarla ilgili de üzerimize düşen çalışmalarını eminim ki önümüzdeki dönemde huzur ve refah içerisinde, özellikle vatanımızın ve milletimizin

geleceği için, vatanımızı ve milletimizi emanet edeceğimiz toplumun yarısından fazlasının genç olduğu, dörtte birinin çocuk olduğu bir ülkede yaşadığımızı varsayarak özellikle bu alanda yeteri kadar hassasiyet gösterip hep birlikte yapalım.

Ben hepimizi Milliyetçi Hareket Partisi Grubum ve şahsım adına tekrar saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına Sayın Serkan Topal.

Buyurun lütfen.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu yüce Mecliste kalın puntolarla bir ilke var “Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir.” ilkesi. Şimdi, ben burada özellikle, bu ilkeyi sürekli dillendiren, millî iradeden bahseden Milliyetçi Hareket Partisi ve AK PARTİ milletvekili arkadaşlarımın vicdanlarına sesleniyorum. 31 Mart seçimleri... Neydi sorun? Arkadaşlar, sorun neydi? 300 bin geçersiz oy. Birlikte saydık arkadaşlar, orada biz birlikteydik, milletvekili arkadaşlarınız vardı orada ve baktık, sonuç değişmedi.

SALİH CORA (Trabzon) – Fark kapandı.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Arkadaşlar, vicdanlarınıza sesleniyorum.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Oyların yüzde 10'u sayıldı.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Gelin, bu kürsüden az sonra cevap verirsiniz değerli arkadaşım.

Sonuç değişmedi arkadaşlar.

SALİH CORA (Trabzon) – Tamamı sayılıydı değişirdi.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Tamamı sayılıydı 100 bin fark olurdu.

BAŞKAN – Sayın Demirbağ, Sayın Cora, lütfen...

SERKAN TOPAL (Devamla) – Sonra “22 ilçede 57 sandık sondaj yöntemiyle açılınsın.” dediniz, o da oldu, sonuç yine değişmedi. Sonra dediniz ki “ölü seçmenler” yine değişmedi, “kısıtlı seçmenler” yine değişmedi, Büyükcükmece... Yahu, zaten o senaryoyu yazan maalesef, maalesef YSK! Başka yok arkadaşlar. Ben vicdanlarınıza sesleniyorum.

Bakın, oradan laf atmayın, gelip bu kürsüden cevap verebilirsiniz, az sonra çıkıp verebilirsiniz. Size herhâlde satışmadan dolayı orada görev verilmiş değerli milletvekili arkadaşım.

Maltepe olayı... KHK, KHK'lilerden bahsediyorum. Ne oldu? Ya, arkadaşlar, siz bir insanın seçme hakkını nasıl elinden alabilirsiniz?

En son sandık görevlileri... Arkadaşınız zaten kanunu çok iyi biliyor. Değerli grup başkan vekili az önce bahsetti. 5237 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasının (c) bendinde zaten kamu görevlisinin nasıl tanımlandığını hepimiz çok iyi biliyoruz. Kaldı ki en son YSK buna karar veriyor. Sizler de adımız gibi biliyorsunuz.

Sayın Grup Başkan Vekili, çıkıp az sonra burada -elinizi vicdanınıza koyun- bütün bildiğiniz kanun maddelerine göre -gerçekten elinizi vicdanınıza koyun- “Evet, bu böyledir.” diyebilir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Topal, lütfen Genel Kurula hitaben konuşun.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Yok, ben soru soruyorum Sayın Başkanım, ben soru soruyorum, vicdanlarına soruyorum ben.

BAŞKAN – Genel Kurula hitaben, lütfen...

SERKAN TOPAL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, gerçekten millî iradeyi hâkim kılmak mı istiyorsunuz; hakkı, hukuku, adaleti gerçekten teslim etmek mi istiyorsunuz; o zaman haksızlığın karşısında siz de sesinizi çıkaracaksınız.

SALİH CORA (Trabzon) – Sandık...

SERKAN TOPAL (Devamla) – Sandık... Biz sandıktan korkmuyoruz zaten. Biz sandıkta da -iddia ediyorum- yine de en az 100 bin, 200 bin oy farkla alacağız. Bunu da bilmenizi istiyoruz. Göreceğiz, Sayın Ekrem İmamoğlu yine kazanacak. Sorun, o değil; sorun, adaleti öldürmenizdir; sorun, devleti öldürmenizdir. Az önce birileri bahsetti zaten Fatih Sultan Mehmet'in o cümlesinden.

Değerli arkadaşlar, bakın, üç hukuksuzluktan bahsetmek istiyorum. Birincisi: Sayın Genel Başkanımıza, biri çıkıyor, yumruk atıyor. Ya, bu nasıl bir vicdan, bu nasıl bir vicdan? Yumruk atan dışarıda, “Çocuklar ölmesin.” diyen içeride. “Bu evi yakın.” diyen dışarıda ama maalesef, devlet eliyle, bakan eliyle, Başbakan eliyle kurulan bankaya para yatıran vatandaş içeride. Bu nasıl bir hukuk sistemi arkadaşlar, bu nasıl bir vicdan? Gece eve gittiğimizde biz bunu düşünmüyor muyuz?

EROL KAVUNCU (Çorum) – FETÖ'nün avukatlığını yapıyorsunuz ya!

SERKAN TOPAL (Devamla) – Arkadaşlar, ikinci hukuksuzluk, Eren Erdem; 25'inci, 26'ncı Dönem milletvekili arkadaşımız, Parti Meclisi üyemiz Eren Erdem. Gizli tanık çıkıyor “İftira attım.” diyor arkadaşlar, gizli tanık “İftira attım.” diyor. Ondan sonra, bakıyoruz, mahkeme serbest bırakıyor, üst mahkeme tutuklanmasına karar veriyor. Bu nasıl trajikomik bir hukuk sistemi arkadaşlar, bu nasıl bir vicdansızlık? Gün gelecek, o hukuk, o adalet size de lazım olacak. Değerli arkadaşım, laf atan, gelin burada konuşun.

Üçüncü hukuksuzluk -arkadaşlar, gerçekten çok üzülüyorum, bir eğitimci olarak utanç duyuyorum- Ayşe öğretmen, Ayşe Çelik, canlı yayınlanan bir programa katıldı ve programda “Çocuklar ölmesin.” dedi -o ses tonunu hepimiz çok iyi biliyoruz- orada olan bütün insanlar alkışladı. Ne dedi? “Çocuklar ölmesin.” dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım lütfen.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

SALİH CORA (Trabzon) – Necmettin Öğretmeni kim katletti Sayın Topal?

BAŞKAN – Sayın Cora, lütfen...

SERKAN TOPAL (Devamla) – Ertesi gün onun hakkında soruşturma açılıyor ve terörizmle bağdaştırılıyor. O zaman, değerli arkadaşlar, orada alkış tutan bütün seyircileri içeri alacak mısınız? Böyle bir hukuk sistemi var mı?

Bakın, orada, geçen ziyaret ettiğimde şunu söylüyor: “Çocuklar ölmesin demeye devam edeceğim! Nazım Hikmet'in dediği gibi: “Eğer hak haksızlıktan yüce, sevgi nefretten üstün, aydınlık karanlıktan güçlüyse / Çaresi yok usta / Biz kazanacağız.” Biz kazanacağız, “Çocuklar ölmesin.” diyenler kazanacak.” Biz de buradan sesleniyoruz, söylüyoruz: “Çocuklar ölmesin.” diyoruz arkadaşlar.

Bakın, adalet güneşe benzer, güneşe sırtını dayayanlar sadece gölgelerinin görür, gölgelerin uzadığını görenler de yanılır.

SALİH CORA (Trabzon) Necmettin Öğretmeni kim öldürdü, Necmettin Öğretmeni kim öldürdü Serkan Bey?

SERKAN TOPAL (Devamla) – Ben size şunu söylüyorum, laf atan arkadaşlara sesleniyorum, hepinize sesleniyorum: Bakın, yüzünüzü güneşe dönün, kandırıldığınızı göreceksiniz, gerçekliği göreceksiniz, gerçekliği göreceksiniz arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN TOPAL (Devamla) – Hukuk sistemi diye bir şey yok, adalet yok.

BAŞKAN – Evet, Sayın Topal, teşekkür ediyorum...

SERKAN TOPAL (Devamla) – Gelin birlikte adaleti tesis edelim, gelin bütün dünyada güçlü Türkiye'yi birlikte kuralım.

Hepinize teşekkür ediyorum, Sayın Başkanım, size de teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Topal, teşekkür ediyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Meral Daniş Beşta'ın.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, 12 Mayıs Anneler Günü, ilk başta onu kutlamak istiyorum. Bir anne olarak tüm annelerin – ayırmsız- Anneler Günü'nü kutlamak istiyorum ve anneler arasında ayırım yapan zihniyeti de burada kınıyorum, en basit deyimle kınıyorum.

Belki görmüşsünüzdür, Gebze'de anneler, evlatları açık grevinde diye, yaşamlarını yitirmesin diye ses vermek istediler ama onur kırıcı, insanlık dışı bir uygulamayla orada sürüklendiler. Ne oldu? Göstermelik bir şekilde, Kocaeli Valiliği soruşturma başlatıldığını söyledi. Araştırdık, soruşturma neymiş biliyor musunuz? Kocaeli'nin merkezinden başka bir ilçeye görev vermişler, haklarında başka bir işlem yok. O polisler hâlâ görevdeler. Annelere onur kırıcı, insanlık dışı davranışta bulunanlar, annelere bunu yapanlar görevdeler.

Evet, o görüntüler Filistin'de olabilirdi, her yerde olduğu gibi karşı çıkardık, Filistin'de olsa iktidar grubu başta olmak üzere hepimiz kıyameti koparırdık, yer yerinden oynardı ama mesele Kürt anneleri olunca, mesele HDP'ye yakın olan insanlar olunca ayrımcılık diz boyu, vicdanlar ölü ve ses vermiyorlar. Aslında fotoğraf vardı, getirmedim çünkü gösteremeyeceğim kadar korkunç bir fotoğraf. Onun resmi çizilmiş, lütfen hepiniz o resme bakın ve utanacağımıza söz veriyorum ama neden utanacaksınız biliyor musunuz? İnsanlığınızdan, annenizden. Onlar annelerini bile sevmiyorlar.

Evet değerli arkadaşlar, İstanbul seçimine ilişkin önergeler konuşuldu. Şu anda uluslararası sözleşme konuşuyoruz ama gündem tabii ki iki aydır yaşananlar, bunun başında seçim var. Size birkaç fotoğraf göstereceğim vekili olduğum ilden. Çünkü sahte seçmenlerin olduğunu söyledim onlarca yerde, burada reddedildi ama sahte seçmenleri ispatladık biliyor musunuz. Bu fotoğrafları ben çektim, seçim günü Siirt'te dolaştım. Üstünde ne yazıyor biliyor musunuz? Kırıkkale ve Kırşehir grubu. Başka bir fotoğraf göstereyim: Şu, Şırnak'tan. Askerî araçlarla seçim günü gelip oy kullandılar ve "Şırnak'ı kazandık." diyorlar; kazanmadınız. Bunlar otobüsler, sadece birer fotoğraf; en az 100 otobüsü ben tespit ettim, Siirt'e giriş yapan ve camilerde kalan seçmenler... Köylere gittim biliyor musunuz -köyler bende- dışarıdan, batıdan, bütün illerden taşınan seçmenler gelip oy kullandılar. Bir de AKP grup başkan vekili diyor ki: "Seçimlere gölge düşürmeyin." Ya, seçim mi var, ortada bir seçim mi var gerçekten? Bunlar benim saat yediye beş kala Siirt'te sandık başında çektiğim fotoğraflar. Yüzlerce insan sıradaydı ve tanıyorum kendi ilimi, küçük bir il, hiçbiri Siirtli değildi. "Hoş geldiniz, ya nerelerden geldiniz? Günaydın." dedim hani biraz ironiyle, hepsi arkasını döndü.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sen Adana'dan gitmedin mi Siirt'e? Sen Siirt nüfusuna mı kayıtlısın?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Ve seçmen listelerinde Siirt nüfusuna kayıtlı tek bir kişi yoktu. İşte siz Şırnak'ı, "Kazandık." dediğiniz diğer illeri böyle sahtecilikle kazandınız. Şimdi "Efendim, İstanbul seçimlerine gölge düşürmeyelim, halk iradesine sahip çıkmak zorundayız." diyorsunuz. Ya, buna kargalar güler, gerçekten buna inanmamızı beklemeyin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Senin ne işin vardı Siirt'te?

SALİH CORA (Trabzon) – Sandık başında resim çekilmez.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Diğer mesele, bizim 6 belediyemize el konuldu, AKP el koydu, 2'nciye mazbata verdi; Bağlar, Tuşba, Edremit, Çaldıran, Dağpınar ve Diğer.

Size 298 sayılı Kanun'un iki maddesini sadece hatırlatıyorum. Adaylık kesinleştikten sonra hangi hâllerde değişir, ne olur? Yani bu, yeni birine verilme değil, iptali anlamında. "Adayın Türk olmaması, yaşının küçük olması, okuryazar olmaması, seçilme yeterliliğini ortadan kaldıran bir mahkûmiyet kararı olması hâlinde buna itiraz edilebilir." Bu, kanun maddesi; ben söylemiyorum.

Diğeri 16'ncı madde: "Adaylık kesinleştikten sonra, 20 gün önce ilan eder..." Onu geçiyorum. "Adayların ilanından sonra, adaylıktan istifa, seçim sonuna kadar nazarı itibara alınmaz. Ancak, bu gibiler seçilmiş bulunurlarsa, istifaları hüküm ifade eder ve –sonrakini söylüyor- ikinciye verilir."

Bizim adaylarımız istifa etmedi, bizim adaylarımız kazandı, yüzde 70'le kazandı, yüzde 60'la kazandı ve YSK kesinleştirdi adaylıklarını, biz değil. Bize, partimize yazı yazılabildi "Sizin adaylık koşullarınız yoktur, çekin adayınızı." denilebilirdi, biz onların yerine yeni adaylar gösterirdik. Tabii, bu, engel olduğu anlamına gelmesin, kabul edilmesin.

Şimdi, ben bir çağrı yapmak istiyorum. Dün MHP grup başkan vekili değer verdiğimiz bir şey söyledi, dedi ki: "Biz, 2'nciye mazbata verilmesini doğru bulmuyoruz." Yani biz, parti ayrımı yapmadan, kim hukuktan yana bir şey söylerse altını imzalarız. Biz, ilke olarak söylüyoruz. Biz de şu çağrıyla yapıyoruz: Yol yakinken ve telafisi mümkünken yüz binlerce insanın iradesinin gasbına son verelim. Yüzde 20'yle, yüzde 30'la seçilmeyen belediye başkanlarının başları önlerine eğik olmasın; başkan

gibi davranamazlar. Bağlar Belediye Başkanı yüzde 20 oyla Bağlar'a başkanlık yapamaz çünkü halk onu tanımaz, halk ona oy vermedi. Bu bir gasptır ve bunun yolu Seçim Kanunu'nda açıktır. Mevcut 2'nciler istifa etsinler. Hani İstanbul'da diyorsunuz ya "Halka gidelim." Gelin, tekrar halka gidelim. 6 belediye basit değil arkadaşlar, rakam çok ciddidir. Bağlar onlarca ilden daha büyüktür, 1 milyon 700 bini aşkın nüfusu olan Diyarbakır'ın en büyük ilçesidir ve şu anda yüzde 20'yle o koltukta oturuyor, belediye meclisinin yüzde 90'ı bizde, o belediyeye ya da halka hizmet edemez. Gelin, bu hukuksuzluğu birlikte giderelim. Gelin, doğru yolu bulalım. Eğer "Gölge düşmedi." diyorsanız, işte en büyük gölge. En büyük gölgelerden birini, bu resimlere rağmen, bütün gaspa rağmen gelin ortadan kaldıralım.

Değerli arkadaşlar, diğer bir mesele şu: Dünden beri bazı il ve ilçelerimizde belediyelerimiz abluka altına alındı. Garip değil mi? Türkiye'nin herhangi bir ilinde değil, İzmir'de, Yozgat'ta, Kırıkkale'de, Tekirdağ'da, Ankara'da değil; Cizre'de, Silopi'de, İdil'de, Mardin'de ve Diyarbakır'da "Sizi zorla koruyacağız." diyorlar. Böyle bir şey duydunuz mu? Zorla koruma veriyorlar. Koruma dediğiniz şu: Belediyenin etrafı zırhlı araçlarla donatılmış ve halkın belediyeye girişi engelleniyor. Yani lütfen, merak ediyorsanız resimlere bakın. Belediye başkanımız, eş başkanlarımızdan biri "Kanuna aykırı davranıyorsunuz." diyor, orada Emniyet yetkilisi "Evet, kanuna aykırı davranıyorum." diyor. Böyle bir hak görüyor kendinde. Ee, balık baştan kokar. Yani İstanbul seçimlerini iptal ettirdikten sonra, 2'nciye mazbata verdikten sonra, orada da hukuk hak getire, hiç kimse bunu dinlemiyor.

Şimdi, bu konuda ilgili mevzuat elimde ama zamanım yok açamıyorum. Mevzuata göre, vali, seçilmiş belediye başkanına sormadan, ortaklaşmadan, birlikte karar vermeden asla böyle bir yönetime başvuramaz. Hem de sadece bizim belediyelerden bir kısmına bu uygulamayı yapmaları kabul edilemez. Kayyum dönemlerinde belediyeler yoktu; güzel banyolara, fındık fıstıkları ve kadayıfları yemek için karakollara dönüşmüştü. Belediye başkanlarımız ve meclisimiz ilk elden o karakolları kaldırdı ve halkın belediyeye girişini sağladı. Şimdi bununla engellemeye çalışıyorlar, bunu durdurun. Orası halkın evidir, orası belediye başkanlarının, meclis üyelerinin ve herkesin özgürce girip çıkabileceği bir yerdir. Gerçekten yol yakınken... Belediyelerin karakollara dönüşmesine izin vermeyeceğimizi ve o belediyelerin halkın büyük bedellerle elde ettiği kendi evleri olduğunu bir an olsun aklınızdan çıkarmayın.

Son olarak şunu da söylemek istiyorum; evet, seçimlere ilişkin çok şey söylendi ama şunu söyleyeyim: Bu seçimler asla bir seçim değildi. Bu seçimler iktidar partisinin "Ben, o sandıktan çıkmak için her şeyi yaparım." dediği bir seçimdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Tam tersine!

BAŞKAN – Sayın Beştaş, tamamlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Üç ay öncesinden başladı, seçmen kütüklerinden başlayarak bugüne kadar geldik. YSK zaten iktidar partisinin bir kurulu olarak çalışıyor, birlikte çalışıyorlar.

SALİH CORA (Trabzon) – Diyarbakır'da nasıl kazandı HDP?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bunun yasayla, hukukla bir alakası yok. Burada bir değer görmüyoruz. İktidarın bir değeri yok ya, bir davası yok. İnsanın bir davası olur. Bu inanç olur, bu din

olur, bu bir solculuk olur, sağcılık olur, bir değer olur. Bir davanız yok. Her şeyi yapabiliyorsunuz. Haramdır bu, haram! İstanbul Belediyesi seçimlerinin iptal kararı da, Bağlar Belediyesi seçimlerinin iptal kararı da haram yemektir. Haram yemek günahdır. En basitinden günahdır demek istiyorum ve bu konuda Hayyam'ın, biliyorsunuz, çok güzel şiirleri var, oradan bir dörtlük okumak istiyorum:

“Kim demiş haram nedir bilmez Hayyam,

Ben helali, haramı karıştırmam,

Sensiz içtiğim su bile haram.

Adil davranmadıktan sonra,

Hacı, hoca olmuşsun kaç para?

Hırka, tesbih, post, seccade güzel ama;

Tanrı kanar mı bunlara?”

Kanmaz değerli arkadaşlar, kanmaz! (HDP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Diyarbakır’da nasıl kazandınız o zaman?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kayıtlara geçmesi için efendim sadece bir hususu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tekrar, seçimlerin milletin önünde, demokratik hukuk düzeninde ve Yüksek Seçim Kurulunun denetiminde yapıldığını ifade etmek istiyorum. Belediyeleri birileri kazanırsa eyvallah; ancak, üzerinde usulsüzlüklerin olduğu iddiasıyla Yüksek Seçim Kurulu denetim yapar, bir karar verirse, buna hayır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bağlar’ı kazanmadınız ki siz! Siz kazanmadınız ki 6 yerde. Kazanmışsınız gibi konuşmayın. Gasbettiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kazanmadınız!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakınız, Halkların Demokratik Partisi 3 büyük şehirde, 5 ilde ve 30 ilçede, 11 beldede belediye başkanlığını kazanmış.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şunlara bakın ya! Siz mi kazandınız?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şimdi buna baktığımız zaman, demek ki Yüksek Seçim Kurulu...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tuşba’yı gasbettiniz! Bağlar’ı gasbettiniz!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – O fotoğraflardan biz size akşama bir dünya getirelim, nereden istiyorsanız. O fotoğraflar neyi ispat eder?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben çektim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Mahkemede verilmiş kararı yok sayıyorsunuz; bizim, çekilmiş, herhangi bir yerdeki, herhangi bir saatteki fotoğrafa inanarak kanaat sahibi olmamızı istiyorsunuz. Biz bunları kabul etmiyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Size karar getirelim, karar, YSK'nin kararı. YSK 760 kişinin bir evde oluşuna "Evet." dedi, siz burada ikrar ettiniz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Ne kadar itiraz etseniz de, ne kadar Türkiye'yi çukur terörü üzerinden yapılan kaos girişimlerine sokmaya çalışsanız da buna müsaade edilmeyecek, demokratik hukuk devleti emin ve kararlı adımlarla yoluna devam edecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ettim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Hangi demokrasi "Bağlar'ı almamız gerek." diyor, hangi demokrasi ya? Bağlar'ı gasbettiniz, demokrasi mi bu? Tuşba'yı gasbettiniz. Tuşba'yı nasıl aldınız? Tuşba'yı nasıl aldınız? Gasbettiniz ya! Ne zamandan beri gasbetmek demokrasi oldu? Ayıp ya!

BAŞKAN - Sayın Akçay, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın 19 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Cumhuriyeti'nin askeri, polisi nerede görev yapıyorsa ve ikametgâhı da neresiyse, nereye kayıtlıysa görev yaptığı yer itibarıyla, oyu da orada kullanır; bu, Edirne'den Kars'a kadar da değişmez.

Şimdi, Sayın Beştaş'ın dünkü konuşmama atfen ifade ettiği hususu tekrar edecek olursak, Kozan'da bizim adayımızın kazandığı seçimi, bu yeterlilik şartlarını taşımadığı gerekçesiyle, bizim itirazlarımızı da reddetmek suretiyle, sonraki gelen, 2'nci adaya verdi. Demek ki YSK Milliyetçi Hareket Partisinin de, AK PARTİ'nin de, CHP'nin de, İYİ PARTİ'nin de, HDP'nin de taleplerini reddedebiliyor, kabul edebiliyor.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Bugün seçim olsa aynı adam yeniden kazanacak.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Ayrıca, işte "AKP-MHP-YSK seçim iş birliği" ifadeleri kullanılıyor, hatta "suç örgütü" gibi ifadeler de kullanıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, tamamlayabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani, bu, akıllara zarar bir ifadedir. Bütün partiler bütün seçim sonuçları itibarıyla değişik yerlerde kendilerince uygun gördükleri itirazları gerçekleştirmişlerdir. Olumlu sonuçlananlar vardır, olumsuz sonuçlananlar vardır. Mesela Kars ve Iğdır'da Milliyetçi Hareket Partisinin itirazları oldu. Kars ve Iğdır'da HDP adayları mazbatalarını aldılar, şimdi belediye başkanlığı yapıyorlar; Milliyetçi Hareket Partisinin itirazlarını YSK reddetti. Aynı mantıkla şöyle mi demem lazım benim: Yani HDP-YSK iş birliği mi demem lazım?

MENSUR IŞIK (Muş) – Saydınız Başkan, saydınız. Saydırdınız onları, saydırdınız. Yanlış bilgi vermeyin Başkan. Saydırdınız onları Başkan, yanlış bilgi vermeyin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Lütfen müdahale etmeyin arkadaşlar.

MENSUR IŞIK (Muş) – Niye?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Dinle, dinle.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Dinleyin, orada cevap verirsiniz.

BAŞKAN – Sayın Akçay, siz devam edin lütfen, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani belli bir mantık çerçevesinde bu değerlendirmeleri, tartışmaları yapmamız gerekir.

Şunu söylemek istiyorum: Dünden beri yapılan tartışmalar itibarıyla söylüyorum yani sadece Sayın Beştaş'ın konuşmasına atfen ifade etmiyorum, genel olarak ifade ediyorum. Bu seçim tartışmalarını ve YSK kararlarını mugalatadan kurtarmak lazım. Mugalata, kafa karıştırmak için laf kalabalığı yapmaktır. Artık bundan kurtaralım ve 23 Haziran itibarıyla İstanbul'daki seçimlerin yenilenmesine odaklansın, çalışmalarını yapsın herkes. Şaibesiz, şüphesiz, tereddütsüz, herkesin rıza gösterebileceği, gölgeden arınmış bir seçimi gerçekleştireceğiz. Hedefimiz bu olmalı, buna odaklanalım. Kurumları yıpratmakla demokrasiye de hukuka da zarar veriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kurumları yıpratmak hukuka ve demokrasiye zarar verir ve halkın da yanlış kanaatler edinmesine neden olur. Hiçbir milletvekilinin de buna hakkı yoktur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ağralıoğlu...

41.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağralıoğlu'nun, devletin kurumlarının saygınlığının devletin saygınlığı olduğuna ilişkin açıklaması

YAVUZ AĞRALIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, konuyla alakalı birkaç şeyi ilave etmem lazım.

Biz, seçim sathında, seçimin finaline doğru artan zehirli bir siyasal dilin mağduru olmuş bir partiyiz. İçişleri Bakanları, Adalet Bakanları, Ulaştırma Bakanları eskiden, sürecin nezaretine, hassasiyetine uyarak bağımsız bakanlardan teşekkür ederdi. Süreç içerisinde ittifakların birbirlerini karalama yarışında Hükümet kimyasal kullandı, dün bunu da söyledim, “İYİ PARTİ listelerinde 29 PKK'lı.” falan gibi bir haber. İçişleri Bakanı avazı çıktığı kadar bağırdı. Bu, yandaş medyada haberleştirildi benim ve hanımefendinin, Meral Hanım'ın ismi ve resmiyle, arkada Kandil'deki PKK'lı alçakların resimleri, “Devleti, milleti, bayrağı Kandil'e peşeş çekeceklerini pişkince inkâr ettiler.” başlıklarını bizim isimlerimizle birleştirerek haber yaptılar. O zaman da söyledim, şimdi de tekrarlıyorum: Devlet, bürokrasisiyle varlığını hissas ettirir, gösterir; yani devletin gürleyen, görünen ihtişamını bürokrasi oluşturur. Devletin kurumlarının saygınlığını sağlayan şey, kurumların verdiği kararların, vesikaların, belgelerin, izinlerin muteber olmasıdır.

Birkaç sefer üstüne basa basa söyledim, seçim sathında avazım çıktığı kadar söyledim ama avazımız duyulmadı çünkü sesimizin duyulabilme imkânı pek yoktu. Yüksek Seçim Kurulunun adaylarımızla ilgili vermiş olduğu “Aday olabilirler.” iznini, muvafakatinin sonradan “Listelerinde PKK'lılar var.” propagandasına dönüştürülüyor olmasını devlet ciddiyetiyle bir araya getiremedik. Denilebilirdi ki

“Biz iyi hâl kâğıdı verdik, adaylıklarında bir mahzur yoktur iznini verdik.” Mutabıkız bu mevzuda ama yine şifâhen, devlet terbiyemiz bize bu tonlamada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Tamamlayacağım Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) - ...devlet terbiyemiz bize hassasiyet izhar edecek bir tonlamada “Adaylarınızla ilgili, belli başlı şu şu isimlerle ilgili sakınca var.” haberini ciddiye almamızı gerektirecek düzeydedir. Yani 29 adayımızın PKK’lı olduğu propagandasına maalesef şöyle cevap vermek zorunda kaldım: Seçim sathında izinli 29 kişiye, “Aday olmalarında mahzur yoktur.” iznini devletin kurumlarından almış 29 kişiye video çektirip, tek tek “tweet” atıp onların hepsini vicdanen müsterih olabilecekleri bir siyasal iklime taşımaya çalıştım. Bunların içerisinde devletin, milletin hizmetini gören adamlar da vardı; güvenlik bürokrasisi bilir bunu, İçişleri Bakanımızın da biliyor olması lazımdı. İsmi “PKK’lı” diye deşifre edilen bu insanların içerisinde devlet hizmetini görenler de vardı.

Bunu şunun için söylüyorum: Kurumların itibarını sarsmamak lazım. Verdirse devlet “Aday olmasında mahzur yoktur.” iznini, sonra “Biz size bu izni yanlışlıkla verdik.” gibi bir hezeyanı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ağırlioğlu, toparlayalım lütfen.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) - ... “Biz size bu izni yanlışlıkla verdik.” kabilinden, böyle anlaşılacak bir hezeyanı devlet iradesiyle buluşturmamak lazımdır, ayıptır. Devletin kurumlarının saygınlığı devletin saygınlığıdır. İş baştan doğru yapmak lazım. “Aday olmanız mahzurludur.” dersiniz, başka adaylar bulunabilir. Aday olmuş, “Adaylığında mahzur yoktur.” iradesini gösterdiğiniz adamları sonra “PKK’lı” diye seçim malzemesi yapamazsınız. Bizim partimizden aday olmuş bir sürü insanı, bizi bu ithamlarla seçim sathında karşı karşıya bıraktınız. Dolayısıyla, devleti yönetirken devlete ait bir ciddiyet dili vardır, bu ciddiyet dilini bu seçimde AK PARTİ Hükûmeti kaybetti. Biz bunun mağduruyuz.

Kayıtlara geçsin diye söylüyorum, resmi yanımda getirmedim -arkadaşlarımızın bazılarına göndermişim onu Sayın Başkan- AK PARTİ’den gönderdiğim arkadaşlarımızın hiçbirisi o resmi, bunu meşru, makbul bulmadılar ama biz o ithamlar altında seçime girdik ve çıktık.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN

DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçhuların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 19) (Devam)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Aydın Adnan Sezgin.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında konumuz uluslararası anlaşmalar. Anlaşma kavramı, akittir, taahhüttür, güven demektir, öngörülebilirlik demektir. Güven ve istikrarı yansıttığımız ve yaydığımız ölçüde uluslararası planda saygın olursunuz, taahhütlerinize uyduğunuz nispette itibarınız olur. Öngörülebilirliğiniz sizin dengeli, ciddi ülke olma referansınızdır. Maalesef Türkiye'nin dış âlemde, bu vasıfları, bu iktidarla aşınmaktadır. Cumhuriyeti Dönemi boyunca biriktirdiği ve büyüklüğüne yakışır şekilde inşa ettiği saygınlık ve itibara gölge düşmektedir. Bu sadece iktidarın dış ilişkilerimizdeki -dış politika ifadesini kullanmıyorum çünkü yok- hatalarından, sakarlıklarından, hoyratlıklarından, acemiliklerinden, diklenip dik duramama alışkanlığından gerçekleştiremeyeceği, gerçekleştirmeyeceği iddiaları öne sürme yanlışlığından kaynaklanmıyor; demokrasiden, hukuktan uzaklaşmamız, tek adam iktidarını perçinlemek için tutarsız hamleler bizi itibarlı ülkeler âleminin dışına çıkarmıştır. Çıkıyoruz demiyorum, çıkarmıştır diyorum. İstanbul yerel seçimleriyle ilgili olarak iktidarın açık dayatmasıyla alınan karar -buna “karar” demeye aslında dilim varmıyor, aleni millî irade gasbı- bu itibar kaybına maalesef daha güçlü bir ivme vermektedir. Artık, Yüksek Seçim Kurulunun ne yüksekliği ne de mahkemeliği kalmıştır, aldığı kararın hukukiliğine kimse inanmamaktadır; kararı savunmak, savrulmaktır.

Değerli arkadaşlar, yaklaşık iki yüz yıllık süreç içinde millî iradeyi ve demokrasiyi yaşayan, yaşatan, biriktiren, geliştiren büyük bir tecrübemiz oluşmuştur. Demokrasi ve hukukun üstünlüğü, iktidar istese de istemese de ulusal kültürümüzün ve siyasal birikimimizin bir parçası hâline gelmiştir. Türkiye 1949 yılında Avrupa'nın hukuk ve demokrasi normlarının belirleyicisi ve bekçisi olan Avrupa Konseyinin kurucu üyesi olmuş, bu siyasal iradeyi şekillendirmiş ve uygulamıştır. Biz bugün samimi ve sevdalı demokratlar olarak, Avrupa Konseyi normlarını, iktidarın ihlal ettiği kıstasları güçlü şekilde vurgulamayı sürdüreceğiz.

Dünkü konuşmamda da dikkat çektiğim gibi, Çin diktatörü Xi Jinping 4 Mayıs günü yaptığı konuşmada vatanseverliğin erdemlerinden söz ederken vatanseverliğin Çin Komünist Partisi aşkından bağımsız olamayacağını ifade etmiştir. Bu, iktidara mutlak itaatin şart koşulması demektir. Türkiye’de de iktidar, farklı düşüneni, farklı hissedeni, kendisini eleştireni “hain” “taklitçi” “illet” “zillet” ilan etmektedir. Bu suçlamalara rağmen, biz vatanseverliği ve demokratlığı bir arada yaşamaya ve yaşatmaya devam edeceğiz. Millî siyaset tecrübemizin, ulusal demokrasi ahlakımızın bir uzantısı, bir manzumesi olan Avrupa Konseyi değerlerine ve kıstaslarına bağlılığımızı da Türkiye'nin egemenlik normlarına sadakat içinde sürdüreceğiz. İktidarın hatalarıyla mücadele edeceğiz.

Sayın milletvekilleri, Avrupa Birliğine yanlışları için yüklenelim ama Kopenhag Kriterlerinin çok ama çok gerisine düştüğümüzü de unutmayalım. Evet, Avrupa Birliği Türkiye’ye karşı hata yapmıştır, kendi içinde de yanlışları çoktur; bunları ifade edelim, birlikte söyleyelim ama kendi durumumuza da bakalım. Ne oldu Ankara sürecine? Bunu dürüstçe soralım, iktidarı sorgulayalım.

Sayın Millî Savunma Bakanı Plan ve Bütçe Komisyonu toplantıları sırasında sorduğum bir suale cevaben, NATO'nun Türkiye'nin uluslararası kimliğinin bir parçası olduğunu bildirmişti, Dışişleri Bakanı da Dışişleri Komisyonunda sorduğum suale cevaben bu hususu teyit etmişti.

Türkiye'nin NATO'ya ve NATO operasyonlarına katkısını biliyoruz. Peki, nasıl oluyor da birkaç yıldan beri, kendi uluslararası kimliğinin bir parçasıyla bu denli didişme içinde olabiliyor ülkemiz? Genel Sekreter Stoltenberg'in son ziyareti sırasında dile getirilen kadife formülleri bir tarafa bırakalım. S400 öncesi de vardı bu içten içe didişme, S400 olayıyla da sürüyor. Bu, acaba iktidarın kendi içinde yaşıyor olabileceği kimlik sarsıntılarından mı kaynaklanıyor? Kurucusu olduğumuz Avrupa Konseyinde denetim altındayız. Sayın Dışişleri Bakanı yakın zamanda yeniden, bir defa daha, Avrupa Birliğinin bir cumhuriyet projesi olduğunu, stratejik hedef olduğunu söylemişti. Yarın, Avrupa Günü vesilesiyle eminim, içi boş, büyük laflar edilecektir ama gerçek odur ki iktidar, ülkemizin, cumhuriyetimizin hedefleri, dokusu, taşıyıcı sütunları hakkında sürekli kararsızlıklar ve git geller yaşamaktadır. Bunlar uluslararası ilişkilerimize de yansımaktadır. Acaba bu kimlik buhranı, millî çıkarlardan bizi uzaklaştıran İhvan, Müslüman Kardeşler politikası ile NATO üyeliğini, Avrupa kurumlarındaki mevcudiyetimizi bağdaştırmaktaki güçlüklerden mi neşet ediyor?

Geçtiğimiz aralık ayında bu kürsüden yaptığım bir konuşmada S400'lerle ilgili sorunlara değinmiş, bu sistemin satın alınıp atıl tutulma ihtimalinden söz etmişim; soruna bir an önce diplomatik, siyasi çözüm bulma gereğini belirtmişim. S400 olayının Türkiye üzerindeki maliyeti her geçen gün artmaktadır. Bu proje, kamuoyumuzda da başından itibaren iyi hesaplanmamış, gerektiği gibi planlanmamış, her yönüyle öngörülememiş bir proje olarak algılanmaktadır. Rusya, en iyi ilişkilere sahip olmamız gereken ve saygıyı hak eden bir ülkedir. Evet, ikili ilişkilerimize azami özen gösterilmelidir ama Rusya dışında hiçbir partnerimiz bize "S400 projesinde çok başarılı bir hamle yapıyorsunuz." dememektedir. Projenin gerçekleştirilmesinin nihai maliyetinin iktidarın afaki tahmininin çok ötesine geçme ihtimali varittir. Böyle bir olası maliyetin getiri götürü tablosunun hesabını sormak da hakkımız ve vazifemiz olacaktır.

Dün, ABD'nin Orta Doğu planıyla ilgili bazı bilgiler basına sızdı. Bu plan kardeş Filistin halkının koşullarını daha da zorlaştıracak hususlar ima etmekte, kabullenilmesi çok zor dayatmalar içermektedir. Umarım, basına sızan 10 nokta nabız yoklamak için öne çıkarılmış yanlış bilgilerdir. Her hâlükârda Filistinlileri zorlu günlerin beklediği bir gerçektir. Biz bu kürsüden de defalarca söyledik, defalarca tekrarladık, son on yedi yıl boyunca Filistinlilerin koşulları ve hukuku, Türkiye'de iktidarın bu meseleye dair ve uluslararası ilişkiler alanındaki hatalarını artırdığı ölçüde gerilemiştir, kötüleşmiştir. Özellikle 2010 tarihinden bugüne kadar geldiğimiz yere bakın, çok hazindir. Ülkemiz de uluslararası ilişkilerinde daha da derin krizlerin arifesinde gözükmektedir. Son dönemde Ege Denizi'nden Hürmüz Boğazı'na kadar tüm fay hatları hareketlenmiş, dış politika gündemi ısınmıştır. Doğu Akdeniz'de çok ciddi sorunlar bizi beklemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

Buyurun.

AYDINADNAN SEZGİN (Devamla) – Suriye ve iktidarın Suriye'yle ilgili hataları, meselelerimizin ana merkezi konumundadır. İdlib çok büyük bir sorundur. Bugün Türkiye'nin uluslararası ilişkilerinde karşı karşıya kaldığı devasa sorunlar sadece rakip güçlerin stratejileriyle açıklanamaz, komplo teorileriyle izah edilemez. İktidarın yanlış bakışı, yanlış yaklaşımı, yanlış uygulamaları Türkiye'nin

başına bu belaları sarmıştır; alametifarikası vizyonsuzluk ve günü kurtarmaktır. Birileri Dışişleri Bakanlığının ve Bakanlığın yapısının, çok iyi yetişmiş personelinin itilip kakılmasına, tahrip edilmesine imkân sağlamış, ona öncülük etmiş ve bununla bir yerlere varmak istemiştir. Sonuç, bugünkü sorunlar yumağı olmuştur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Madde üzerinde şahıslar adına ilk söz Sayın Tufan Köse'ye aittir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TUFAN KÖSE (Çorum) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vallahi, 10 defa konuşma değiştirdim. Aslında hiç karışmayayım diyordum ama yüreğime söz geçiremiyorum.

“Mugalata” diye bir terim duydum, hukukçuyum ama ilk defa duyuyorum. Yahu, adamlar ne diyor? “YSK seçime soktu, sonra kazanınca mazbatayı vermedi.” diyor. Mugalata bunun neresinde, AKP'nin grup başkan vekili ile Sayın Erkan Akçay bir izah ederse biz de anlayacağız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Lügate bak, sözlüğe bak, mugalatanın ne olduğunu öğrenirsin. Cahilsen ne yapalım!

TUFAN KÖSE (Devamla) – Baktım ben sözlüğe, Ekşi Sözlük'e de baktım, Ekşi Sözlük'e de baktım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ekşi Sözlük'e bakma, Türk Dil Kurumunun sözlüğüne bak.

TUFAN KÖSE (Devamla) – Yani yanıltıcı söz söyleyen, boş, içi safсата dolu söz söyleyen vallahi sizsiniz, milleti kandırmayın lütfen, yapmayın.

Burada KHK'yle işine son verilip milletvekili seçilen arkadaşlarımız var, anayasa profesörü var, neyi konuşuyorsunuz siz, neyi anlatıyorsunuz? Bu insanları niye kandırmaya çalışıyorsunuz? Yapmayın lütfen arkadaşlar.

Değerli arkadaşlarım, şimdi...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Gene mugalata yapıyorsun ha!

TUFAN KÖSE (Devamla) – Hiç mugalata filan yapmıyorum.

Değerli arkadaşlarım, iktidarın olağanüstü baskısına...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Öğrendin mi mugalatanın ne olduğunu?

TUFAN KÖSE (Devamla) – ... olağanüstü adaletsiz koşullara rağmen yapılan 31 Mart seçimini, hiç kimseyi dışlamayan, kendi yankı odalarının dışına da seslenen, seslenebilen, vatandaşa giden, yüz yüze ilişkiler kuran, onlara dokunan, onların gönüllerine dokunan, nefret değil sevgi yayan bir dil kullanan Millet İttifakı'nın adayı Ekrem İmamoğlu kazanmıştır. Maalesef, bu defa kediler trafoya girememiş, atı alan Üsküdar'ı geçememiştir. Maalesef, bu defa ıslak imzalı tutanakların tamamı toplanmış ve Millet İttifakı'nın seçim bürolarında değerlendirilmiştir.

Şimdi, kazanmış da ne olmuş? Arkadaşlar, kazandı da ne oldu? Demin Sayın Ağbaba çok güzel bir şey söyledi, YSK eliyle gerçekten ülkemizin yüz elli yıllık, yüz kırk beş yıllık seçim müktesebatına -yazık, yüz kırk beş yıllık seçim müktesebatı bir günde oluşmuyor- ve yetmiş yıllık çok partili yaşamına ihanet edilmiştir. Yani mesele İmamoğlu meselesi ya da Binali Yıldırım meselesi değil, yüz elli yıllık

seçim müktesebatına ihanet edilmiştir YSK eliyle. Yazık olan budur değerli arkadaşlar, böyle, beka sorunu falan boş laftır, mugalatadır. Yani İmamoğlu belediye başkanlığı yapınca beka sorunu oluyor da Binali Yıldırım belediye başkanlığı yapınca beka sorunu olmuyor mu? Şimdi, buna ihanet edildiği gibi Türkiye maalesef, göstermelik seçimler yapılan, aynı Suriye gibi, aynı Libya gibi, aynı Irak gibi, Baasçı rejimler gibi, totaliter sistemlerin hâkim olduğu ülkelerin ligine düşürülmüştür. Yani yazık ettiniz, gerçekten yazık ettiniz. Hukuki boyutu çok, çok şeyler konuşuldu burada, her şeyler konuşuldu.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – 367’de aynısını...

TUFAN KÖSE (Devamla) – “Bir şeyler var ama ne olduğunu bilemiyoruz, kesin bir şeyler var.” Ali İhsan Bey diye bir Genel Başkan Yardımcısı söylüyor. “Mahkûm” dediler, araştırdık; on yedi gün boyunca “kısıtlı” dediniz baktık “deli” dediniz 40 bin seçmene, baktık; en son hiçbir şey bulamadınız, ne buldunuz biliyor musunuz? FETÖ, FETÖ’cü... Zaten YSK’yi FETÖ’yle tehdit ediyordunuz, 40 seçim kurulu üyesine de FETÖ soruşturması açtınız falan filan “Sonu cezaevi.” dediniz. Yahu resmen tehditle, hileyle seçimleri iptal ettirdiniz, ne mugalatasından bahsediyorsun Sayın Akçay? Neyin mugalatası bu? Siz, Bank Asyaya para yatıran, havale yapan adamları FETÖ’den attınız; Bank Asyayı açan, 17-25’ten sonra bile Bank Asyadan kredi alan iş adamlarını uçaklarda gezdiren iktidarla yan yanasınız. Neyin mugalatasından bahsediyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – O ayrı bir bahis yahu, seçimlerden bahsediyoruz seçimlerden.

TUFAN KÖSE (Devamla) – Şimdi, benim bir önerim var, samimi önerim. Sayın Cumhurbaşkanı YSK’nin o 7 üyesiyle toplansın -4’ünü de almasın yanlarına ki bir tevatür falan olmasın- biz 23 Haziranda yapılacak seçimde kaç oy fark atarsak bu seçimi alacağız, bunu söylesinler bize bilelim, ona göre çalışalım. Yani bin oy mu, 10 bin oy mu, 20 bin oy mu?

İSMET YILMAZ (Sivas) – 1 oy, 1 oy!

TUFAN KÖSE (Devamla) – Çünkü 10 bin oyu, 16 bin oyu kabul etmiyorlar. Hâlbuki akşamında “3 bin oyla biz seçimi kazandık.” diye açıklama yapan bir il başkanı vardı, hatırlayın. Yok muydu “3 bin oyla” diye açıklama yapan? (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, ben rica ediyorum özellikle Sayın Cumhurbaşkanı bu işe el atsın ve YSK’nin 7 üyesiyle toplansın, Millet İttifakı kaç oyla kazanacaksa onu açıklasınlar, biz de ona göre yapalım. Samimiyetle soruyorum hepinize, bakın laf atanlara da soruyorum, yüce milletime de soruyorum, onlara da soruyorum. Eğer Cumhur İttifakı’nın adayı bu seçimi kazansaydı -ki “3 bin oyla kazandık.” dediler, mugalata yaptılar o gün- YSK seçimi bu gerekçelerle iptal edebilir miydi? Gelin buraya, bunun cevabını verin.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – İtiraz eder miydiniz? İtiraz eder miydiniz?

TUFAN KÖSE (Devamla) – YSK bunu, bu seçimi iptal edebilir miydi? Mümkün müdür böyle bir şey? İnanabiliyor musunuz?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – İtiraz edecek miydiniz?

TUFAN KÖSE (Devamla) – Seçim iptal edildi, sonrasında trajikomik açıklamalar, trajikomik açıklamalar.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Bu kadar da olmaz ki ya, farazalarla olmaz ki ama ya!

TUFAN KÖSE (Devamla) - Türkiye'nin tamamında 3 milyon 394 bin oy almış bir partinin genel başkanı, yalnızca İstanbul'da 4 milyon 170 bin oy almış bir partinin genel başkanını "sözde genel başkan" falan diyerek güya küçümsüyor ve "Mazbata almadan Anıtkabir'e gidersen karşılığı bu olur." diyor. Yahu, yazık bu yüz kırk beş yıla arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım Sayın Köse.

TUFAN KÖSE (Devamla) – Kolay olmadı, bunu, yüz kırk beş yılı siz yapmadınız; burada, Osmanlı paşalarının, padişahlarının, meşrutiyetin, cumhuriyetin, 1921 Anayasası'nın, 1924 Anayasası'nın, 1961 Anayasası'nın emeği var. 12 Eylül'den ne farkı var bu işin? 12 Eylül'ün verdiği zarardan çok daha ağır sonuçlar doğuracak zarar verdiniz YSK'ye yaptığımız bu baskıyla. Yani yazık ettiniz Türkiye'ye, yazık ettiniz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

TUFAN KÖSE (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, şimdi, bu ülke öyle sizin dediğiniz gibi kolay kurulmadı, savaş meydanlarında kuruldu, öyle ufak tefek şeylerle de beka sorunu falan yaşamaz. Bir beka sorunu varsa zannediyorum, Sayın Bahçeli'nin, Sayın Cumhurbaşkanının falan bir koltuk beka sorunu var gibi görünüyor. Onu da anlaşılan, artık, seçimlerle çözme şansınız da kalmamış. E, ne yapacaksınız? "FETÖ" diyeceksiniz, "cezaevi" diyeceksiniz, tehdit edeceksiniz ve "Hiçbir şey olmasa da kesinlikle bir şey oldu." diyen adama "mugalata" demeyeceksiniz; seçime sokulan, kandırılan, aldatılan, yüzde 70-80'le kazandığı seçimde de mazbatayı yüzde 20'lik adama veren adama "mugalata" diyeceksiniz, kim inanır buna, kim inanır?

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Siz önce kürsüden milletin ramazan ayına saygı gösterin. Burası Müslüman Türkiye'nin kürsüsü.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Müslüman Türkiye değil, laik Türkiye burası, ben Müslüman değilim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Din sömürüsü yapma, din sömürüsü. Yetim hakkı yiyorsun, haram yiyorsun ama orada su içiliyor diye bana bağırıyorsun, kul hakkı yiyorsun.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Yahu, sen ne anlarsın ki kul hakkından.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Çorum Milletvekili Tufan Köse'nin 19 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Tufan Köse 4 dönemdir Meclisimizde milletvekili arkadaşımız, hukuk fakültesi mezunu ve avukat bildiğimiz kadarıyla. Bazı kavramlara bakarken -benim kendisine tavsiyem- Ekşi Sözlük'e falan bakmasın, bu konuda otorite sözlükler var, Türk Dil Kurumu sözlükleri de onlardan biridir, onun dışında başka sözlükler de vardır.

Şimdi, konuşması da baştan sona mugalataydı, onu da tekraren hatırlatayım yani kafa karıştırmak için laf kalabalığından başka bir şey değil. Üzücü olan şu: İktidarın veya Sayın Cumhurbaşkanının veya Milliyetçi Hareket Partisinin ve Sayın Genel Başkanımızın tezlerine yönelik kavramlarda illa bir karşı çıkma refleksi hissetmelerini de doğrusu çok anlamlı da bulmuyorum ve yanlış buluyorum.

Beka dediğimiz hadise bir ülkenin varlığı, istiklali, istikbaliyle ilgili hadise. Bugün yaşadığımız tehdit ve tehlikeleri görmezden gelmek gaffet ve dalalet kadar götürür insanları. Bunları, lütfen, sırf biz dedik diye görmezden gelerek, alay ederek, küçümseyerek veya birtakım mugalataya başvurarak yok farz edemezsiniz. Bugün vardır, Akdeniz Bölgesi'nde yaşanan hadiseler Türkiye'ye yönelik tehdit ve tehlikelerdir. Buna ilişkin hep birlikte, bir ve beraber olarak gerekli tepkiyi gösterebilmeliyiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Onun dışında, diğer hususlarda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Fazla da uzatmak istemiyorum, zaman da ilerledi ama çok ısrarcı olunursa elbette söylemeye de devam ederiz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkanım, çok kısa bir cevap vereceğim.

BAŞKAN – Sataşma yok size.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Yok, sataşma var efendim. Olmaz mı?

Yani “Alay etti.” dedi, “Küçümsüyor.” diyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - O zaman yerinden versin Sayın Başkan. Şimdi, kürsüyle işi uzatırsınız.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Çok kısa, iki dakikada bitireceğim.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz... Ben ne dediğinizi bile duyamıyorum ki, kendi kendinize konuşuyorsunuz.

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) – Ezan okunacak, ezan!

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkanım, ismim de zikredilerek sataşıldı. Buna ilişkin iki dakika söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Ne dediler de sataştılar?

TUFAN KÖSE (Çorum) – Efendim, Sayın Genel Başkanlarının reflekslerini küçümsediğimi...

BAŞKAN – Burada bir sataşma yok.

Teşekkür ediyorum.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Tamam o zaman, bari tutanaklara geçsin. Lütfen... Tutanaklara geçsin o zaman Sayın Başkan.

Bakin, Binali Yıldırım'ın topu tüfeği mi var da beka sorunu, o gelince bitecek?

Lütfen... Dinlesenize... Haksızlık yapıyorsunuz, görevinize başladığınız ikinci günde böyle yaparsanız bu işi götüremezsiniz. Haksızlık yapıyorsunuz. Zulümle abat olunmaz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN**DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

4.- *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 19) (Devam)*

BAŞKAN – Şahısları adına son söz Sayın Emine Gülizar Emecan.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle size yeni görevinizde başarılar dileyerek başlamak istiyorum, Sayın Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; YSK'nin almış olduğu akla ziyan karar dururken, uluslararası itibarımızı da tamamen kaybetmişken, biz, bugün, burada uluslararası anlaşmaları yasalaştırmaya çalışıyoruz.

Değerli arkadaşlar, 31 Mart seçimleri sonrasında yaşanan süreci çok yakından gözlemleyen, yaşayan bir İstanbul Milletvekiliyim. Halkın özgür iradesiyle vermiş olduğu oylara halel gelmemesi için zor koşullarda ilçe seçim kurullarında, seçimlerden hemen sonraki süreçte, milletvekillerimizle, örgütümüzle ve halkımızla inanılmaz bir demokrasi mücadelesi verdik ve anamızın ak sütü gibi helal İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerini kazandık.

Peki, gelinen sonuç ne, şöyle bir bakalım: 6 Mayıs'ta, 7 hâkim dünya tarihine kara bir leke olarak geçecek bir karar almıştır; yok edilen demokrasi, yok edilen halkın iradesi olmuştur.

Gerecek ne? 2 Mart'ta itiraz süresi sona eren 225 sandık kurulu başkanı ile 3.500 sandık kurulu üyesinin kamu görevlisi olmaması gibi, ne oy kullanan vatandaşlarımızla ne de partimizle ilgisi olan, hukuki dayanağı olmayan, şundan bundan sebeplerle iptal edilmesidir.

YSK'ye göre, aynı zarfa giren, aynı sandık kurulu başkanları tarafından sayılan 4 pusuladan 3'ü tertemiz 1 tanesi ise şaibelidir. Bu karar hangi hukuki gerekçeye dayandırılıyor, bilemiyoruz. Biz gerekli başvurularımızı tam kanunsuzluk gerekçesiyle yaptık, ilçe seçimleri de yenilenmelidir diyoruz. Demokrasimize sivil darbe yapan bu karara yazıklar olsun diyor ve o kararı verenleri de kınadığımızı buradan bir kez daha paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, ama bir şey unutuluyor. Burada, bu kararı aldırana seslenmek istiyorum: Milletimiz, hakkını yiyenlerden daha sonra ağır bir şekilde bunun hesabını sormuştur. Göreceksiniz, 23 Haziranda da bu hesabı çok ağır bir şekilde soracaktır. Sizlerin fırlattığınız, attığınız bumerang geri dönecek ve sizleri vuracaktır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu seçimleri Ekrem İmamoğlu hakkıyla kazanmıştır ve 23 Haziranda da yeniden kazanacak, her şey çok güzel olacak. (AK PARTİ sıralarından “Çok beklersiniz, çok.” sesleri)

Fakat bizi asıl düşündüren şey ne biliyor musunuz? Bugün ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik krizin daha da derinleşmesi, yüzde 15'e dayanan resmî işsizlik, mübarek ramazan ayında yokluk çeken halkımızın yoksullaşmasının artık daha da artmasıdır. Alınan karar sonrası bütün frenleme çalışmalarınıza rağmen döviz artmış, ekonomik göstergeler daha da kötüleşmiştir. Ülkemizin dış borcu 450 milyar dolara gelmiş, Merkez Bankası net rezervi 26 milyar dolara gerilemiştir.

İkincisi; YSK kararı sonrası, tüm dünyada zaten yerlerde olan itibarımız iyice yerlere serilmiş, ülkemize duyulan güven daha da azalmıştır. Dış basında yapılan seçimlerin eşit, adil ve özgür olmadığı, alınan kararın emsali görülmemiş bir karar olduğu ve demokrasimizi yaraladığı, sonuç kendi istediğiniz gibi çıkıncaya kadar seçim yapılmasının demokrasiyle bağdaşmadığı gibi birçok yorum ülkemiz adına bizleri üzmektedir.

Biliyorum ki hemen, bu yorumları ülkemizin iç işlerine yapılan müdahale olarak değerlendireceksiniz ve “Ey!” diyerek belki de bu ülkelere saldıracaksınız fakat diğer taraftan, Hazine ve Maliye Bakanı da bu ekonomik krizi engellemek ve 450 milyar dış borcu bulmak için işte, bu ülkelere turlar düzenliyor, görüşmeler yapıyor ve görüşmeler yapmaya da devam edecek. Bu bir çelişki değil midir? Hem aldığımız kararla demokrasimizi yok edeceksiniz hem de yabancıların ülkemize yatırım yapmasını, boş vermesini bekleyeceksiniz.

Bu nasıl bir hırstır ki ya da İstanbul’da yirmi beş yılda açığa çıkmasından korktuğunuz neler yaptınız ki bütün bu ekonomik duruma rağmen böyle bir karar aldırtabildiniz. Neredeyse bir buçuk aydan beri ülke yönetilmiyor, İstanbul halkı seçimle oyalanıyor. Meclis belki çalışacak, belki çalışıyor gibi yapacak, belki de kapatılacak, tatile sokulacak ve vekillerin çoğu İstanbul’a çalışma yapmaya gidecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – Başkanım, müsaadenizle...

BAŞKAN – Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Evet, milletvekillerinin belki çoğu İstanbul’a çalışma yapmaya gidecek. Yazık değil midir bu ülkeye? Ülkeyi kaosa sürüklüyorsunuz.

“İktidara sahip olanlar gaffet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler.” diye devam eden Gençliğe Hitabe’sinde Atatürk nasıl da ileriye görmüştür. Bugün yaşadığımız da aynen budur.

Genel Kurulu sayıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım almalarını, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığımıza teslim etmelerini rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 274
Kabul : 269
Çekimser : 5(x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Burcu Köksal	Şeyhmus Dinçel
Afyonkarahisar	Mardin”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

5'inci sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1190) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 20) (xx)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 20 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA 23 HAZİRAN 1994 TARİHİNDE AKDEDİLEN HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI'NI TADİL EDEN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent'te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşması'nı Tadil Eden Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(xx) 20 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için bir dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı: 270

Kabul: 264

Ret: 4

Çekimser: 2 (x)

Kâtip Üye

Burcu Köksal

Afyonkarahisar

Kâtip Üye

Şeyhmus Dinçel

Mardin”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

6'ncı sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

6.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 21)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

7'nci sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

7.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1192) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 22) (xx)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutunağa eklidir.

(xx) 22 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Komisyon Raporu 22 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KIRGIZ CUMHURİYETİ ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 9 Nisan 2018 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için bir dakika süre veriyorum ve oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı: 252

Kabul: 250

Ret: 2(x)

Kâtip Üye

Burcu Köksal

Afyonkarahisar

Kâtip Üye

Şeyhmus Dinçel

Mardin”

Kanun teklifi kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutunağa eklidir.

8'inci sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

8.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 23)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

9'uncu sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

9.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması) 'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1195) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 24)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 9 Mayıs 2019 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.37

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 19) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

2.- (S. Sayısı: 20) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

3.- (S.Sayısı: 22) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

Sıra Sayısı : 19
Oylama Saati : 19:22
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 273
Reddedenler : 0
Çekimsizler : 5
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 0
Toplam : 278
Açık Üyelikler : 10
Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı : 20
Oylama Saati : 19:28
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 266
Reddedenler : 4
Çekimsizler : 2
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 0
Toplam : 272
Açık Üyelikler : 10
Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı : 22
Oylama Saati : 19:32
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 260
Reddedenler : 2
Çekimsizler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 0
Toplam : 262
Açık Üyelikler : 10
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı	Çekimsiz	Katılmadı
Adana	Çulhaoğlu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Koncuk	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharem	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Zenbici	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Firat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Taş	Yakup	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Uysal	Gültekin	DP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dilan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
Anayasa	Tuncer	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Altıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Baş	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Dumaz	Sadık	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Gök	Levent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İşler	Enrullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kerestecioglu Demir	Filiz	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bilent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Polat Düzzün	Arife	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Taşcıer	Ganze	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Taşlıçay	Nevin	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Katılmadı	Red	Katılmadı
Ankara	Yegün	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Çekimsiz	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yılmaz	Dumaş	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	An	Cavit	CHP	Kabul	Kabul	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Bahşi	Feridun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Uşu	Atay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Bahta	Ertunç Erkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Posacı	Rıza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Sezgin	Aydın Adnan	İYİ PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bilent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Akm	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Aydemir	Pakize Mutlu	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Ok	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Şahin	Fikret	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Aydemir	Erdal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Gaydah	Mahmut Celadet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Aydın	Arzu	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Kılıpçı	Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Etkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Erozan	Ahmet Kamal	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Eşgin	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
Bursa	Işık	Zafer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Karabiyik	Lale	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Ödünç	Atilla	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Sanbal	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Tathoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Yavuz Cözgeç	Emine	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Yılmaz Gürel	Vildan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Erkek	Muhammed	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammed Emin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Çivitcioğlu	Saim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Köse	Tuğan	CHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Arslan	Kazım	CHP	Kabul	Kabul	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülzar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Özürk	Yasin	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Aydeniz	Salihe	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Dağ	Dersim	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Farisoğulları	Musa	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Güzel	Semra	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Paylan	Garo	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçier	İmam	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Tosun	Remziye	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Geytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Ağar	Zülfü Tolga	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Elazığ	Balık	Sermin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzincan	Çakır	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Cinisi	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Taşkesenlioğlu	Zehra	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözler	Utku	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Katılmadı	Kabul	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Erdogan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Filiz	İmam Hüseyin	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Kırazoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Yüksel	Müşüm	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Tıghı	Necati	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Diğer	Husret	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Hakkari	Güven	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Katılmadı	Kabul	Kabul
Hatay	Mengülluoğlu	Barış Atay	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Özgürsoy Çelik	Sabahat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Tokdemir	İsmet	CHP	Kabul	Kabul	Katılmadı
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İsparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İsparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
İsparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Başarı	Ali Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Elvan	Lütfi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Kılavuz	Olcay	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Sıdali	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Turan	Rıdvan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Açikel	Fethi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ağralıoğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Andıcan	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Anıç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydın Yılmaz	Emine Sare	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayrım	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bozkuş	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Canbaz Kaya	Dişat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
İstanbul	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Cemal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Emecan	Emine Gülizar	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Erdogdu	Aykut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Eseyan	Markar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Gülüm	Züleyha	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Hanızaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İslam	Nazır Cihangir	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaboğlu	İbrahim Özden	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Kadıgil Sütlü	Saliha Sera	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kalsın	Canan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Karataş	Memet Bülent	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Katırcıoğlu	Erol	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kavakcı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Nuhoglu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdağ	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdenir	Sibel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihriyah Belma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şatiroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Şık	Ahmet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanrikulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdogan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yağın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökân	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bekle	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Beko	Kani	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankın	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kalyoncu	Hasan	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kemalbay Pekgözegü	Serpil	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
İzmir	Özkan	Ahmet Tunçay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atila	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Serter	Bedri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binalı	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ank	Çetin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Gündoğdu	Veedi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Mınsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kuşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kuşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	İşık	Fikri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Zeybek	Emine	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Etyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
Konya	Kara	Esin	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Samancı	Gülây	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Şener	Abdüllatif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazl	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Çakır	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Çalık	Özür	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul	Katılmadı	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Kaplan Kıvrıcık	Senra	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kılıç	İnran	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Özünç	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Çelik	Tuna	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Diñçel	Şeyhmus	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Günay	Ebrü	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Kabul	Red	Katılmadı
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Kabul	Red	Red
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Çekimsiz	Kabul	Kabul
Muğla	Erol Gökcan	Yelda	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Gürgan	Süleyman	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Özcan	Suat	CHP	Kabul	Red	Red
Muş	Coşkun	ŞevİN	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	İşık	Mensur	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Kılıç Kocuyiğİt	Gülİstan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şİmşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Menekşe	Yücel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Sanaslan	Faruk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Niğde	Ergun	Yavuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Çekimsiz	Çekimsiz	Katılmadı
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Enginyurt	Cemal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rİze	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Rİze	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Rİze	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Dİkbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çİğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Hancıoğlu	Neslihan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çİğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Danış Beştaş	Meral	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Siirt	Taş	Sıdk	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Ekinci	Semİha	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Soluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsnet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Kaplan	Enez	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Dumaz	Kadim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Ayvazoğlu	Bahar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Çekimsiz	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Açanal	Zemzem Güleender	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Aydımlık	Azz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Erdogmuş	Nimetullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakbaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Gülpinar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Maçın	Nusrettin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Özşavlı	Halil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Sürücü	Ayşe	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Yalın	Özkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Arvas	Abdulahat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Gülaçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Orhan	Muazzez	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Sarsaç	Murat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
Van	Temel	Tayyip	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Kabul	Kabul	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
Zonguldak	Uçar	Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Çekimsiz	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	İrel	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Kaşı	Ramazan	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Özürk	Halil	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	İpekyüz	Neçdet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Uca	Felekmas	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Rizgin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şırnak	İnir	Nuran	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Özgüneş	Hasan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Kabul	Kabul	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ardahan	Yılmaz	Özürk	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İğdir	Eksik	Habip	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İğdir	Karadağ	Yaşar	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Özel	Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Güneş	Niyazi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Karabük	Ünal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 19	S. S. 20	S. S. 22
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Çakar	Fahri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Yılmaz	Ümit	MHP	Kabul	Kabul	Kabul

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- *Giresun Milletvekili Necati Tıǒlı'nın, Bulancak İskelesi'nin onarılması önerisine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/10232)*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırmasını dilerim.

01.03. 2019

Necati TıǒLI
Giresun Milletvekili

1953 yılında toplam 273 metre uzunluğunda inşa edilen, Bulancak İskelesi o zaman ki şartlara göre ülkemizin en uzun iskelesi olma özelliğine sahipti.

Bulancak İskelesi yıllarca ihtişamı ile görenlerin hayranlığına mazhar olmuş, ihtişamı ve güzelliğiyle her gün binlerce insanı misafir etmiş, tekneleri, takaları ağırlamış, kartpostalları süslemiş tarihi bir iskeledir ve yıllarca Giresun'un simge yapılarından biri olarak var olmuş olsa da artık anılarda hatırasını sürdürmektedir. Çünkü Karadeniz Sahil Yolu Bulancak geçişi sırasında deniz doldurularak inşa edilen yol nedeniyle, 125 metre kısaltılmıştır.

1999 yılında Karayolları Genel Müdürlüğü ile Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları Genel Müdürlüğü arasında "*Karadeniz Sahil Yolu geçişinden zarar gören ve görebilecek deniz yapılarının aynı fonksiyonu yerine getirecek olan yeni yapıların inşa edilmesine dair*" bir protokol imzalanmıştır. Protokol kapsamında Doğu Karadeniz Bölgesi'nde benzer sebepten tahribata uğrayan 37 köprü, iskele ve balıkçı barınağı onarılarak orijinal boyutlarına getirilmiştir.

Bulancak İskelesi geçtiğimiz yıllarda 30 metre uzatılmış olsa da İlgili protokol kapsamında Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından mevcut yapılar içinde bir tek Bulancak İskelesi onarılmamış ve kaderine terk edilmiştir.

Bu Bağlamda;

1. Karadeniz'de benzer tüm yapılar onarılarak eski haline getirilmişken Bulancak iskelesine neden dokunulmamıştır?
2. Ulaştırma Bakanlığı ve Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 20 yıl gecikmiş bir görevini, yükümlülüğünü, protokol kapsamında onarımı gerçekleştirilmeyen tek yapı olan Bulancak İskelesini onararak eski haline getirmeyi yeni bir seçim vaadi müjdesi olarak duyurmayı düşünüyor musunuz?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı : 44697349-610.01/3 5234
Konu : Giresun Milletvekili
Sayın Necati TIĞLI'nın
yazılı soru önergesi

07 -05- 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi: 30.04.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.462821 sayılı yazınız.

Giresun Milletvekili Sayın Necati TIĞLI'nın 7/10232 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı iliŖikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu (1 Sayfa)

**GİRESUN MİLLETVEKİLİ SAYIN NECATİ TIĞLI'NIN
7/10232 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Giresun İli, Bulancak İlçesinde bulunan Bulancak İskelesinin yapımına 1954 yılında başlanılmış ve 262 metre uzunluğunda inşa edilmiştir. Bakanlığımızca yatırım programından ayrılan ödenekler ile Bulancak İskelesi, 2012 yılında 29 metre uzatılmış ayrıca 2015 ve 2017 yıllarında da iskelenin uç kısmının her iki tarafına 8 metre genişletme yapılmıştır.

Karadeniz Sahil Yolu geçişinden etkilenen iskelenin 112 metrelik bölümü, yol güzergahı altında kalmış olmasına rağmen, iskelenin asıl fonksiyonu olan yükleme-boşaltma işlemini yerine getirmesine engel bir durum oluşturmamış ayrıca Bulancak İskelesi'nde balıkçı ve yük motorlarının yükleme-boşaltma yapmış oldukları rıhtım kısmına da herhangi bir zarar verilmemiştir.

Bununla birlikte, Karadeniz Sahil Yolu'nun bu kesiminde yapılan hemzemin kavşak çalışmaları sırasında Bulancak İskelesi de dikkate alınarak kavşak düzenlemesi yapılmış ve iskeleye ulaşımında zorluk çekilmemesi amacıyla giriş-çıkış kolları imal edilmiştir.

Diğer taraftan, Bulancak Belediyesi tarafından Bulancak İskelesinin 70 metre uzatılması için hazırlanan imar planının onaylama işlemleri ise devam etmektedir.

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, 4 Mart 2019 tarihi itibarıyla Türkiye'de kaç kilometrelik bisiklet yolu bulunduğu ve bisiklet yolu yapılması planlanan illere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/10234)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı **Sayın Mehmet Cahit Turhan** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

1. 4 Mart 2019 tarihi itibarıyla Türkiye'de kaç kilometrelik özel bisiklet yolu bulunmaktadır? İllere göre dağılımı nedir?
2. Türkiye'de yapılması planlanan özel bisiklet yolu bulunan iller hangileridir?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : 44697349-610.01/35232
Konu : İstanbul Milletvekili
Sayın Av. Dr. Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun
yazılı soru önergesi

07 -05- 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi: 30.04.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.462821 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Av. Dr. Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun 7/10234 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu (1 Sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN AV. DR. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NUN
7/10234 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

Malumları olduğu üzere Bisikletli Ulaşım yoğun olarak şehir içinde kullanılmakta olup, bunların projelendirilmesi ve yapımı da Yerel Yönetimlerin sorumluluğunda bulunmaktadır.

Bununla birlikte; Trafik Güvenliği Üst Kurulunun aldığı kararlar doğrultusunda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanan “Bisiklet Yolları Projelendirme Kriterleri” ve “TSE 9826 Standardı” dikkate alınarak Karayolları Genel Müdürlüğüne 2013 yılından itibaren, yürütülen projelerin yol ağında yer alan şehir geçişlerinde, imar planının yeterli olduğu durumlarda bisiklet yolları projelendirilmektedir. Bu kapsamda Mardin, Ardahan, Elazığ ve Çanakkale illerinde toplam 9 km uzunluğundaki bisiklet yolları tamamlanarak hizmete açılmıştır. Ayrıca Afyonkarahisar ve Sivas illerimizde de 22 km uzunluğunda bisiklet yollarının yapımı devam etmektedir.

Ayrıca, Van, Afyonkarahisar, Gaziantep, Kayseri, Şanlıurfa, Çankırı, Karaman, Muğla, Aydın, Ankara, Diyarbakır, Mardin, Batman, Siirt, Şırnak, Çanakkale, Bartın, Düzce illerimizde toplam 205 km uzunluğunda proje ve planlama aşamasında olan 22 adet bisiklet yolu bulunmaktadır.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 2

75'İNCİ BİRLEŞİM
8 MAYIS 2019 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 23, 28, 29 ve 30 Mayıs 2019 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü Birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 30.04.2019 tarihli 72’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

75'İNCİ BİRLEŞİM

8 MAYIS 2019 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- (S. Sayısı: 33) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanıca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

2.- (S. Sayısı: 29) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanıca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

3.- (S. Sayısı: 17) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Gürcistan Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1187) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

4.- (S. Sayısı: 19) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

5.- (S. Sayısı: 20) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1190) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

6.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

7.- (S. Sayısı: 22) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1192) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

8.- (S. Sayısı: 23) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

9.- (S. Sayısı: 24) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)'nın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1195) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

10.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

11.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

12.- (S. Sayısı: 30) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

13.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

14.- (S. Sayısı: 32) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

15.- (S. Sayısı: 34) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

16.- (S. Sayısı: 36) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Asya Verimlilik Teşkilatı Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1244) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

17.- (S. Sayısı: 46) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi:08.03.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 48) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1412) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

20.- (S. Sayısı: 49) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katılımcı BM Kuruluşları Adına Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (BMKP) Arasında İncek/Ankara'daki Diplomatik Yerleşkede BM Binaları İçin Arazi Tahsisi, Tasarımı ve İnşasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1414) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 50) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesi'nin Gazze'de Ortak İşletilmesi ve Devri ile Filistin Vatandaşlarının Tıpta Uzmanlık Eğitimini Türkiye'de Almasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 51) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1460) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 52) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1540) ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 53) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) Arasında IFAD Ülke Ofisi-Doğu Avrupa ve Orta Asya Merkezi Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1541) ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

TBMM Basımevi/2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 19

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1189 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi5

• Dışişleri Komisyonu Raporu6

• Teklif Metni8

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin8

• Andlaşma Metni9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30/10/2018 tarihli Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 372616 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

30/10/2018

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1189)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşması” Taşkent’te 30 Nisan 2018 tarihinde imzalanmıştır.

Andlaşma, Ülkemiz ile Özbekistan arasındaki egemenlik ve eşitlik ilkeleri ile karşılıklı çıkarlara saygı temelinde suçluların iadesi kapsamındaki mevcut işbirliğini geliştirmek ve güçlendirmek isteği göz önünde tutularak hazırlanmıştır.

İki ülke arasında, 23 Haziran 1994 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi” hükümleri uyarınca yerine getirilmekte olan suçluların iadesine ilişkin işlemler, Andlaşma ile müstakil olarak hukuki bir zemine kavuşmuştur. 23 Haziran 1994 tarihli Sözleşmeden farklı olarak söz konusu Andlaşmada, “hususilik kuralı”, “hızlandırılmış iade”, “kişinin ve eşyanın teslimi” gibi suçluların iadesine ilişkin bazı temel ilkelere ilk defa yer verilmiştir.

Andlaşma ayrıca, iadesi mümkün olan suçlar, zorunlu ve takdiri ret nedenleri, geçici tutuklama, transit geçiş ve masraflar konularına ilişkin çeşitli hükümler ihtiva etmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-126413

25 Ekim 2018

Konu: Andlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent’te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşma”sını Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

16/11/2018

Esas No: 2/1189

Karar No: 5

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 25/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşması” 30/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 30/10/2018 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna havale edilen 2/1189 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 15/11/2018 tarihli 3’üncü toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye ve Özbekistan arasında suçluların iadesi konusunda mevcut işbirliğinin geliştirilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Türkiye ile Özbekistan ilişkilerinin stratejik ortaklık düzeyine çıkarıldığı ve iki ülke arasında yüksek düzeyde stratejik iş birliği konsey mekanizmasının ihdas edildiği,

Özbekistan ile ilişkilerimizin geliştirilmesinin bir parçası olarak Özbekistan’ın Türk Konseyi’ne üyeliğini de önemseydiğimiz; Kırgızistan’daki Türk Konseyi zirvesine Özbekistan Devlet Başkanı’nın katılımının bu anlamda çok önemli bir milat olduğu,

Özbekistan ile ticari ilişkilerimizin bu süreçte gelişmeye devam ettiği ve bu kapsamda geçtiğimiz yıl 1,5 milyar dolara ulaştığı, önümüzdeki dönemde bütün bu mekanizmalar ve süreçlerle birlikte mevcut ticari ilişkilerimizin artarak devam edeceği,

Görüşülmekte olan Suçluların İadesi Andlaşmasının, Türkiye ve Özbekistan arasındaki iş birliğinin adli yardımlaşma alanına tekabül eden somut sonuçlarından biri olduğu,

İki ülke arasında 1994 yılında imzalanan Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesinin mevcut olduğu; görüşülmekte olan Anlaşma ile ise anılan Sözleşme hükümleri uyarınca yerine getirilmekte olan suçluların iadesine ilişkin işlemlerin, müstakil olarak hukuki zemine kavuşturulduğu,

İki ülkenin egemenlik ve eşitlik ilkeleriyle karşılıklı çıkarlara saygı çerçevesinde hazırlanan bu Anlaşmada hususilik kuralı, hızlandırılmış iade, kişinin ve eşyanın teslimi gibi suçluların iadesine ilişkin temel ilkelerin de ilk defa yer aldığı,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu ve Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatimoğulları Oruç</i>
İstanbul	İzmir	Adana
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Ankara	Aydın	Balıkesir
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Ali Şahin</i>	<i>Mehmet Güzelmansur</i>
Bursa	Gaziantep	Hatay
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Aziz Babuşcu</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Yunus Emre</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i>
Karabük	Kayseri	Kocaeli
		(Bu raporun özel sözcüsü)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İZMİR MİLLETVEKİLİ BİNALİ YILDIRIM'IN
TEKLİFİ

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ÖZBEKİSTAN
CUMHURİYETİ ARASINDA SUÇLULARIN
İADESİ ANDLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ÖZBEKİSTAN
CUMHURİYETİ ARASINDA SUÇLULARIN
İADESİ ANDLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ
ARASINDA
SUÇLULARIN İADESİ ANDLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti -bundan böyle "Taraflar" olarak anılacaktır- Hükümetleri aracılığıyla,

Suç önleme ve ceza davalarının uygulanması alanındaki uluslararası hukuk normlarını rehber edinerek,

Suçun önlenmesinde daha etkin bir işbirliği sağlamak ve bu amaçla bir iade andlaşması imzalamak üzere,

Aşağıdaki konularda mutabık kalmışlardır:

Madde 1

İade Etme Yükümlülüğü

Taraflardan her biri, bu Andlaşma hükümleri uyarınca ve diğer Tarafın talebi üzerine, kendi ülkesinde bulunan ve haklarında ceza soruşturması veya kovuşturması yürütmek ya da bir cezanın infazı amacıyla aranan kişileri birbirlerine iade etmeyi taahhüt eder.

Madde 2

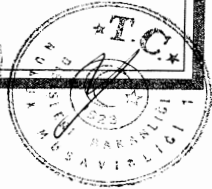
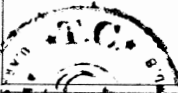
Merkezi Makamlar ve İletişim Kanalları

1. Bu Andlaşma uyarınca, iadeye ilişkin tüm konularda Merkezi Makamlar:

Türk Tarafı için: Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı,

Özbek Tarafı için: Özbekistan Cumhuriyeti Başsavcılığıdır.

2. Her bir Taraf, bu Maddenin birinci fıkrasında belirlenen Merkezi Makamlardaki herhangi bir değişikliği birbirlerine bildirirler.

3. Bu Andlaşmanın amaçları bakımından, Tarafların Merkezi Makamları birbirleriyle diplomatik kanallar veya Uluslararası Kriminal Polisi Teşkilatı (INTERPOL) aracılığıyla iletişim kurarlar. Diplomatik bir kanalın kullanımı, gerektiği takdirde, taleplerin derhal yerine getirilmesi için Merkezi Makamların faks, elektronik posta ve diğer hızlı iletişim kanalları aracılığıyla doğrudan iletişim kurmalarına engel olmaz.

Madde 3

İadesi Mümkün Suçlar

1. Bu Andlaşmanın amaçları bakımından, iadesi mümkün suçlar, her iki Tarafın kanunlarına göre üst sınırı en az bir yıl süreli hapis cezası veya daha ağır bir ceza ile cezalandırılabilir suçlardır. Böyle bir suç nedeniyle verilen bir hapis cezasının veya başka bir hürriyeti bağlayıcı cezanın infazı ile ilgili olarak bir kişinin iadesinin talep edilmesi halinde, yalnızca infazı gereken bakiye cezanın en az altı ay olması durumunda iadeye izin verilir.

2. İade talebine konu fiil veya ihmallerin, bu Maddenin birinci fıkrası uyarınca her iki Tarafın kanunlarına göre suç teşkil edip etmediğini belirlerken, her iki Tarafın kanunlarının, iadeye konu suça aynı kategori altında yer verip vermemesi veya suçu aynı terimle tanımlayıp tanımlanmaması önem arz etmeyecektir.

3. Suçun talep eden Tarafın sınırları dışında işlenmiş olması durumunda, iadeye yalnızca talep edilen Tarafın kanunlarının benzer şartlar altında kendi ülkesi dışında işlenmiş bir suçun cezalandırılmasını öngörmesi halinde izin verilir.

4. İade talebinin, her iki Tarafın kanunlarınca cezalandırılabilir birden çok farklı suçları içermesi ancak bunlardan bazılarının bu Maddenin birinci fıkrasında belirlenen şartları taşımaması halinde, talep edilen Taraf, bu suçlardan biri için iadeye izin vermiş olması durumunda, diğer suçlar için de iadeye izin verebilir.

Madde 4

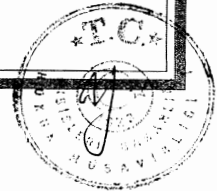
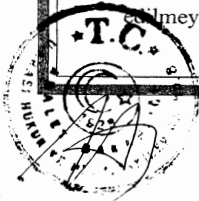
Zorunlu Ret Nedenleri

İade, aşağıdaki hallerde reddedilir:

a) Talep edilen Tarafın, iade talebine konu suçun siyasi bir suç olduğunu değerlendirmesi. Ancak, aşağıdakiler siyasi suç olarak kabul edilmez:

- Devlet Başkanını, Hükümet Başkanını veya bunların aile üyelerini öldürmek veya öldürmeye teşebbüs etmek,

- Her iki Tarafın da taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde siyasi suç olarak kabul edilmeyen suçlar.

b) Talep edilen Tarafın, aranan kişinin ırkı, cinsiyeti, dini, uyruğu veya siyasi görüşü nedeniyle yargılanması veya cezalandırılması amacıyla iadesinin istendiğine ya da yargılama sırasında kişiye bu sebeplerden dolayı önyargılı yaklaşılacağına dair sağlam gerekçeleri varsa,

c) İade talebine konu suçun sırf askeri bir suç olması,

d) Aranan kişinin talep edilen Tarafın vatandaşı olması,

e) Aranan kişinin, Tarafardan her birinin kanunları uyarınca zama aşımı, genel veya özel af nedeniyle iade talebine konu suçtan yargılanma veya cezalandırılmadan bağışık olması,

f) Talep edilen Tarafın, aranan kişi hakkında iade talebine konu suç nedeniyle nihai bir karar vermiş olması.

Madde 5

Takdiri Ret Nedenleri

İade, aşağıdaki hallerde reddedilebilir:

a) Talep edilen Tarafın, kendi kanunu uyarınca iade talebine konu suç hakkında yargı yetkisine sahip olması ve iadesi istenen kişi hakkında bu suçtan bir ceza soruşturması veya kovuşturması yapmakta veya bunları başlatma niyetinde olması,

b) Talep edilen Tarafın aynı suç hakkında kovuşturma başlatmama veya yargılamayı sonlandırma kararı alması,

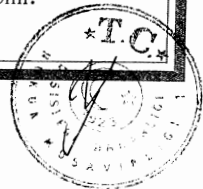
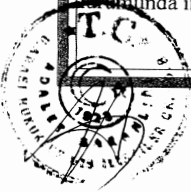
c) Talep edilen Tarafın, suçun ağırlığını ve talep eden Tarafın çıkarlarını gözetmekle birlikte, kişinin yaşı, sağlığı veya diğer kişisel şartları göz önüne alındığında, iadenin insani sebeplerle bağdaşmayacağı değerlendirilmesinin değerlendirilmesi; veya

d) İade talebinin, yoklukta verilen bir hükme istinaden yapılmış olması ve talep eden Tarafın aranan kişinin iade sonrasında mahkeme huzurunda yeniden yargılanacağını garanti etmemesi.

Madde 6

Ölüm Cezası

İade talebine konu suçun, talep eden Tarafın kanunları uyarınca ölüm ile cezalandırılabilir olması ve talep edilen Tarafın kanunlarında ölüm ile cezalandırılabilir olmaması halinde, talep edilen Taraf, talep eden Tarafça, ölüm cezasının verilmesi durumunda infaz edilmeyeceği garantisi verilmedikçe, iade talebini reddedebilir.

Madde 7

Talep Edilen Tarafça İşlem Başlatma Yükümlülüğü

1. Bu Andlaşmanın 4. Maddesinin (d) bendi ile 5. Maddesinin (c) bendi ve 6. Maddesi uyarınca iadeye izin verilmemesi halinde, talep edilen Taraf, talep eden Tarafın talebi üzerine, ilgili evrakı iç hukuku uyarınca işlem başlatılması amacıyla yetkili makamına gönderir. Bu amaçla, talep eden Taraf, konuya ilişkin belgeleri ve delilleri talep edilen Tarafa temin eder.

2. Talep eden Taraf, talebinin sonucu hakkında bilgilendirilir.

Madde 8

İade Talebi ve Destekleyici Belgeler

1. İade talebi yazılı bir şekilde yapılır ve iade talebinde;

a) Talep eden makamın adı,

b) Talep edilen makamın adı,

c) İadesi istenen kişinin adı ve soyadı, yaşı, cinsiyeti, vatandaşlığı, mesleği, ikamet yeri ya da bulunduğu yer, ayrıca kişinin kimliğini tespit etmeye yardımcı olabilecek diğer bilgiler,

d) İadesi istenen kişinin eşkâli, varsa fotoğrafı ve parmak izi,

e) İşlenen suçun unsurlarına dair bir açıklama, suçun işlenme zamanı, yeri ve sonuçları hakkında bilgi ile fiil nedeniyle maddi zarar oluşmuşsa bunun miktarını da içerecek şekilde, olayın hukuki nitelendirilmesi,

f) Suç ve suçun cezasına ilişkin ilgili kanun madde metinleri ile ceza soruşturması veya kovuşturması ya da cezanın infazına ilişkin zamanlaşımının düzenlendiği kanun madde metinleri,

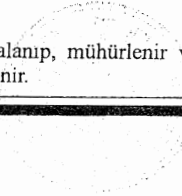
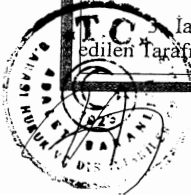
yer alır veya bunlar talebe eklenir.

2. Bu Maddenin birinci fıkrası hükümlerine ek olarak,

a) Soruşturma veya kovuşturma amacıyla yapılan iade talebine tutuklama müzekkeresinin bir örneği,

b) Bir cezanın infazı amacıyla yapılan iade talebine, nihai karar ile tutuklama müzekkeresinin bir örneği ve infazı gereken bakiye hapis cezasını gösteren bir belge eklenir.

İade talebi ve destekleyici belgeler imzalanıp, mühürlenir ve bunlara talep edilen Tarafın dilinde veya İngilizce tercüme eklenir.

Madde 9

Ek Bilgi

1. Talep edilen Taraf, iade talebinde sağlanan bilgileri bu Andlaşmanın gerekliliklerini karşılama açısından yetersiz bulursa, ek bilgilerin otuz gün içerisinde kendisine iletilmesini isteyebilir. Geçerli nedenlerin bulunması halinde, bu süre, talep eden Tarafın isteği üzerine on beş gün uzatılabilir. Talep eden Tarafın belirlenen sürede ek bilgileri göndermemesi durumunda, bu durum, talep edilen Tarafça iade talebinden vazgeçildiği şeklinde değerlendirilir. Ancak, bu durum, talep eden Tarafın aynı suç için yeni bir iade talebinde bulunmasına engel teşkil etmez.

2. İadesi talep edilen kişinin tutuklu olması ve sağlanan ek bilgilerin bu Andlaşma uyarınca yetersiz olması veya bu Maddenin birinci fıkrasında belirlenen süre içinde alınmamış olması halinde, kişi serbest bırakılabilir. Bu şekilde serbest bırakma, talep eden Tarafın söz konusu kişinin iadesi için yeni bir talep göndermesine engel teşkil etmez.

3. Kişinin bu Maddenin ikinci fıkrası uyarınca serbest bırakılması üzerine, talep edilen Taraf, talep eden Tarafı derhal bilgilendirir.

Madde 10

Geçici Tutuklama

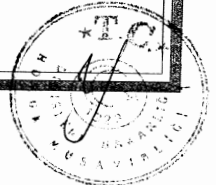
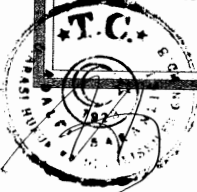
1. Acil hallerde, Taraflardan her biri, iade talebi talep edilen Tarafa gönderilmeden önce, aranan kişinin geçici olarak tutuklanması için başvuruda bulunabilir. Bu başvuru, yazılı olarak diplomatik kanallar, Uluslararası Kriminal Polisi Teşkilatı (INTERPOL) veya Tarafların Merkezi Makamlarınca mutabık kalınan diğer kanallar aracılığıyla gönderilebilir.

2. Geçici tutuklama başvurusu, bu Andlaşmanın 8. Maddesinin 1(e) bendinde belirtilen bilgi ve belgeleri, aynı Maddenin ikinci fıkrasında belirtilen belgelerin mevcut olduğuna dair bir açıklamayı ve aranan kişinin iadesi için resmî bir talepte bulunulacağına dair bir beyanı içerir.

3. Talep edilen Taraf, başvurunun sonucuna dair talep eden Tarafı derhâl bilgilendirir.

4. Talep edilen Tarafın yetkili makamının, aranan kişinin tutuklanmasından sonraki kırk (40) gün içerisinde, resmî iade talebini almaması halinde, geçici tutuklama sonlandırılır. Talep eden Tarafın talebi üzerine, bu süre yirmi (20) gün daha uzatılabilir.

5. Bu Maddenin dördüncü fıkrası gereğince geçici tutuklamanın sona erdirilmesi, talep edilen Tarafın resmî iade talebini sonradan alması durumunda, aranan kişinin iade edilmesine halel getirmez.

Madde 11

İade Talebi Hakkında Karar

1. Talep edilen Taraf, iade talebini iç hukukunda öngörülen usul uyarınca ele alır ve talep eden Tarafı kararından derhâl haberdar eder.

2. Talep edilen Tarafın, iade talebini tamamen veya kısmen reddetmesi halinde, ret nedenleri talep eden Tarafa bildirilir.

Madde 12

Hızlandırılmış İade

İadesi istenen kişi, açıkça ve kendi isteğiyle talep eden Tarafa iade edilmeye rıza gösterirse, talep edilen Taraf, iadeyi hızlandırmak için iç hukukunun izin verdiği tüm tedbirleri alır.

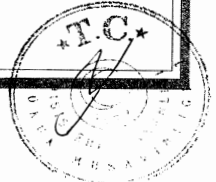
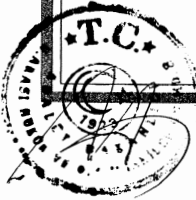
Madde 13

Kişinin Teslimi

1. Talep edilen Tarafça iadenin kabul edilmesi halinde, Taraflar, iadesi istenen kişinin tesliminin zamanı, yeri ile diğer konular hakkında anlaşılır. Talep edilen Taraf, aynı zamanda, iade edilecek kişinin teslimden önce tutuklu kaldığı süreyi talep eden Tarafa bildirir.

2. Talep eden Taraf, teslim için kararlaştırılan tarihten itibaren otuz (30) gün içinde iadesi istenilen kişiyi teslim almazsa, talep edilen Taraf kişiyi derhâl serbest bırakır ve bu Maddenin üçüncü fıkrasında sayılan hâller bulunmadıkça, aynı suçtan bu kişi hakkında yapılacak yeni bir iade talebini reddedebilir.

3. Bir Taraf, kendi kontrolü dışındaki nedenlerle iade edilecek kişiyi teslim edemez ya da teslim alamazsa, diğer Taraf derhâl haberdar edilir. Taraflar, bir kez daha teslimle ilgili konular hakkında anlaşır ve bu Maddenin ikinci fıkrası hükümleri uygulanır.

Madde 14

Ertelenmiş veya Şarhı Teslim

1. İadesi istenen kişi hakkında, talep edilen Taraf, iade talebine konu suç dışında başka bir suçtan dolayı soruşturma veya kovuşturma yürütülmekte ya da bir ceza infaz edilmekteyse, talep edilen Taraf, iadeye karar verdikten sonra, soruşturma veya kovuşturmanın ya da cezanın infazının tamamlanmasına kadar teslimi erteleyebilir. Talep edilen Taraf, talep eden Tarafı teslimin ertelenmesi hakkında bilgilendirir.

2. Bu Maddenin birinci fıkrasında belirtilen teslimin ertelenmesi, iade talebine konu suçun talep eden Tarafça kovuşturulmasını zamanaşımına uğratacak veya soruşturulmasını engelleyecek ise, talep edilen Taraf, iadesi istenen kişiyi, iç hukukunun izin verdiği ölçüde, Taraflarca mutabık kalınacak hal ve şartlara göre talep eden Tarafa geçici olarak teslim edebilir. Talep eden Taraf, ilgili işlemlerin tamamlanmasının ardından kişiyi, talep edilen Tarafa derhâl geri gönderir.

Madde 15

Eşyanın Teslimi

1. İade talebi kabul edilmişse, talep edilen Taraf ülkesinde bulunan ve suç neticesinde elde edilen veya delil olarak ihtiyaç duyulabilecek eşya, talep eden Tarafın istemesi halinde, talep edilen Tarafın iç hukukunun izin verdiği ölçüde ve üçüncü kişilerin haklarını gözetmek şartıyla, teslim edilir.

2. Söz konusu eşyanın talep edilen Taraf, el koyma veya müsadereye tabi olması durumunda, bu Taraf, eşyayı tutabilir veya geçici olarak talep eden Tarafa teslim edebilir.

3. Talep edilen Tarafın hukuku veya üçüncü tarafların hakları öyle gerektirirse, bu şekilde teslim edilen eşya, talep edilen Tarafın talebi üzerine, masrafsız olarak bu Tarafa geri gönderilir.

Madde 16

Hususilik Kurah

Bu Andlaşma uyarınca iade edilen kişi, aşağıdaki haller dışında, iadeye konu olan suç haricinde, teslimden önce işlediği başka bir suçtan dolayı talep eden Taraf, soruşturulamaz, kovuşturulamaz veya bir cezanın infazına tabi tutulamaz ya da üçüncü bir devlete tekrar iade edilemez:

a) Talep edilen Tarafın önceden muvafakat vermiş olması. Bu muvafakat kapsamında, talep edilen Taraf, 8. Maddede belirtilen bilgi ve belgeler ile iade edilecek kişi tarafından bahse konu suça ilişkin olarak verilen beyanın gönderilmesini isteyebilir. Talep eden Taraf, iade talebine ilişkin soruşturma veya kovuşturmaya ya da bir cezanın infazına ilişkin olarak, söz konusu suçun bu Andlaşma hükümlerine göre iade edilebilir bir suç olması halinde muvafakat verir.

b) Kişinin özgürce terk etme imkânına sahip olduktan sonra talep eden Taraf ülkesini kırk beş (45) gün içerisinde terk etmemiş olması. Ancak, bu zaman dilimi, kişinin elinde olmayan sebeplerle talep eden Taraf ülkesini terk edemediği süreyi içermez; veya

c) Kişinin terk ettikten sonra talep eden Taraf ülkesine kendi isteğiyle geri dönmüş olması.

Madde 17

Transit Geçiş

1. Bir Taraf, bir kişiyi üçüncü bir devletten, diğer Tarafın ülkesi üzerinden iade alacak olursa, diğer Taraftan transit geçiş izni talep eder. Hava yolu ulaşımının kullanıldığı ve diğer Tarafın ülkesine inişin planlanmadığı durumlarda böyle bir izne gerek yoktur.

2. Talep edilen Taraf, iç hukukuna aykırı olmadıkça, talep eden Tarafın transit geçiş talebini kabul eder.

3. Transit geçiş talebi aşağıdaki bilgileri içerir:

- İade edilecek kişinin vatandaşlığı dâhil olmak üzere kimlik bilgileri,
- Bir yakalama emri veya kesinleşmiş bir mahkeme kararının mevcudiyeti,
- Suçla ilişkin olgulara dair açıklama; ve
- Suç ve suçun cezasına ilişkin kanun hükümleri.

Madde 18

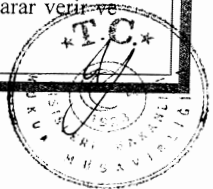
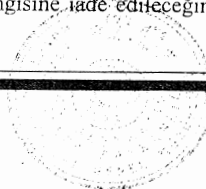
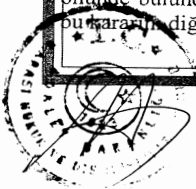
Sonuçlar Hakkında Bildirim

Talep eden Taraf, iade edilen kişi hakkındaki işlemlere veya cezanın infazına ya da bu kişinin üçüncü bir devlete yeniden iadesine ilişkin olarak talep edilen Tarafa azami 6 ay içerisinde bilgi verir.

Madde 19

Eşzamanlı Talepler

Bir Tarafın, diğer Taraftan veya üçüncü bir devletten aynı kişi hakkında iade talebi alması halinde, talep edilen Taraf, tüm koşulları ve özellikle suç veya suçların göreceli ağırlıklarını, işlendikleri yeri, taleplerin sırasıyla tarihlerini, mağdur ile iadesi istenen kişinin vatandaşlığını ve ardından başka bir devlete iade edilme ihtimalini göz önünde bulundurarak, kişinin bu devletlerden hangisine iade edileceğine karar verir ve bu kararı diğer devletlere bildirir.

Madde 20

İadeye İlişkin Masraflar

Talep edilen Taraf ülkesinde iade işlemlerinden kaynaklanan masraflar o Tarafça karşılanır. İade edilen kişinin teslim edilmesi veya alınmasına ilişkin ulaşım harcamaları ile transit geçiş masrafları talep eden Tarafça karşılanır.

Madde 21

Diğer Andlaşmalarla Uyumluluk

Bu Andlaşma, Tarafların, taraf oldukları diğer uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerine hael getirmez.

Madde 22

Uyuşmazlıkların Çözümü

Bu Andlaşmanın yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanan herhangi bir uyuşmazlık, Tarafların Merkezi Makamlarının bir çözüme ulaşamamaları halinde, diplomatik kanallar aracılığıyla istişare edilerek çözümlür.

Madde 23

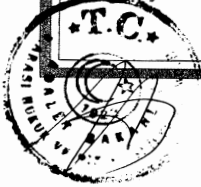
Yürürlüğe Girme, Değişiklik ve Fesih

1. Bu Andlaşma onaya tabidir. Her bir Taraf, bu Andlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi kanunları uyarınca gerekli tüm adımların atıldığını diğer Tarafa diplomatik nota ile bildirir. Bu Andlaşma, son diplomatik notanın alındığı tarihten itibaren otuzuncu günde yürürlüğe girer.

2. Bu Andlaşma, Taraflar arasında yazılı mutabakatla her zaman değiştirilebilir. Böyle bir değişiklik, bu Maddenin birinci fıkrasında öngörülen aynı usule göre yürürlüğe girer ve bu Andlaşmanın ayrılmaz bir parçası haline gelir.

3. Her bir Taraf, diplomatik kanallar aracılığıyla yazılı bildirimde bulunmak suretiyle bu Andlaşmayı her zaman feshedebilir. Fesih, bildirim yapıldığı tarihten sonraki yüz sekseninci günde geçerlilik kazanır. Andlaşmanın feshi, fesihden önce başlatılmış olan iade işlemlerini etkilemez.

4. Bu Andlaşma, ilgili suçlar, bu Andlaşmanın yürürlük tarihinden önce işlenmiş olsa bile, yürürlük tarihinden sonra iletilen tüm taleplere uygulanır.

5. İşbu Andlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte, 23 Haziran 1994 tarihli Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi'nin iadeye ilişkin hükümleri sona erecektir.

İŞBU BELGENİN KANITI OLARAK, kendi Hükümetleri tarafından yetkili kılınan aşağıdaki imza sahipleri bu Andlaşmayı imzalamıştır.

Bu Andlaşma Taşkent'te, 30 Nisan 2018 tarihinde, Türkçe, Özbekçe ve İngilizce dillerinde, her metin aynı derecede geçerli olmak üzere, ikişer nüsha halinde tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı bulunması halinde, İngilizce metin esas alınır.

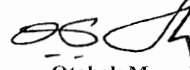
Türkiye Cumhuriyeti Adına

Abdulhamit Gül

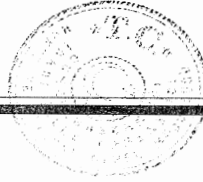
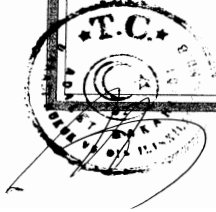
Adalet Bakanı

Özbekistan Cumhuriyeti Adına

Otabek Murodov

Başsavcı

TBMM Basımevi - 2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 20

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1190) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1190 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi5

• Dışişleri Komisyonu Raporu6

• Teklif Metni8

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin8

• Protokol Metni9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30/10/2018 tarihli Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 372619 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşması'nı Tadil Eden Protokol"ün onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

30/10/2018

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1190)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz ile Özbekistan arasındaki hava taşımacılığının esaslarını belirlemek üzere 23 Haziran 1994 tarihinde "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşması" imzalanmıştır. 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşması'nı Tadil Eden Protokol" ile Anlaşmanın 6, 10 ve 13 üncü maddelerinin değiştirilmesi öngörülmektedir.

Bu kapsamda;

Protokolün 1 inci maddesi ile Anlaşmanın "GÜMRÜKTEN VE DİĞER RESİMLERDEN VE VERGİLERDEN MUAFİYET" başlıklı 6 ncı maddesinde değişiklik yapılarak mezkûr maddenin günümüz gümrük uygulamalarına uyumlu hale getirilmesi ve havayollarımızın operasyonel ve lojistik taleplerinin karşılanması,

Protokolün 2 nci maddesi ile Anlaşmanın "KAPASİTE HÜKMÜ" başlıklı 10 uncu maddesinde değişiklik yapılarak iki ülke arasındaki hava taşımacılığı kapasitesinin iki ülke sivil havacılık otoriteleri tarafından belirlenmesi,

Protokolün 3 üncü maddesi ile Anlaşmanın "TARİFELERİN BELİRLENMESİ" başlıklı

13 üncü maddesinde değişiklik yapılarak havayollarının ücret tarifelerinin onaya tabi olması durumunun değiştirilmesi

amaçlanmaktadır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-126404

25 Ekim 2018

Konu: Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent’te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşması’nı Tadil Eden Protokol”ü Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

16/11/2018

Esas No: 2/1190

Karar No: 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 25/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokol” 30/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 30/10/2018 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilen 2/1190 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 15/11/2018 tarihli 3’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye ve Özbekistan arasında havayolu taşımacılığına ilişkin mevcut Anlaşmanın tadil edilerek günümüz gümrük uygulamaları ile uyumlu hale getirilmesinin amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

5 Nisan 2018’de Taşkent’te imzalanan Protokol ile birlikte 1994 yılında akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasına ait gümrük uygulamaları, kapasite ve tarife hükümlerinin tadil edildiği.

Bu Protokolle rekabete ilişkin hükümlerin güncellenmesi, Anlaşmanın piyasa koşullarıyla uyumlu kılınması ve taşıyıcılarımızın da azami kârlılıkla faaliyetlerini sürdürebilmesinin hedeflendiği,

Türkiye’nin şimdiye kadar ICAO üyesi olan 191 ülkeden 171’i ile havacılık anlaşması yaptığı ve bu anlaşmalar neticesinde 122 ülkede yaklaşık 320 noktaya uçuş yapabildiğimiz,

Özbekistan’la bu Protokolün imzalanması sonrası iki ülke arasında karşılıklı temasların daha da artacağı ve yapılacak seferlerin kültürel bağlamda da ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunacağı.

İki ülke arasında giderek gelişen sivil havacılık ilişkileri düşünüldüğünde bu Protokolün yürürlüğe girmesi neticesinde taşıyıcılarımızın taleplerinin de yeterince karşılanabileceği,

Protokolün Özbekistan’daki onay sürecinin tamamlandığı,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Aziz Babuşcu, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Volkan Bozkır</i> İstanbul	Kâtip <i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Tulay Hatimoğulları Oruç</i> Adana
Üye <i>Asuman Erdoğan</i> Ankara	Üye <i>Aydın Adnan Sezgin</i> Aydın	Üye <i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Atilla Ödünç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ali Şahin</i> Gaziantep	Üye <i>Mehmet Güzelmansur</i> Hatay
Üye <i>Aziz Babuşcu</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul	Üye <i>Yunus Emre</i> İstanbul
Üye <i>Niyazi Güneş</i> Karabük	Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri	Üye <i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i> Kocaeli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İZMİR MİLLETVEKİLİ BİNALİ YILDIRIM'IN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA 23 HAZİRAN 1994 TARİHİNDE
AKDEDİLEN HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞ-
MASI'NI TADİL EDEN PROTOKOLÜN ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşması'nı Tadil Eden Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA 23 HAZİRAN 1994 TARİHİNDE
AKDEDİLEN HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞ-
MASI'NI TADİL EDEN PROTOKOLÜN ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
23 HAZİRAN 1994 TARİHİNDE AKDEDİLEN
HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI'NI
TADİL EDEN
PROTOKOL**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Akit Taraflar" olarak anılacaklardır), Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında 23 Haziran 1994 tarihinde akdedilmiş olan Hava Taşımacılığı Anlaşması'nın (bundan böyle "Anlaşma" olarak anılacaktır) aşağıdaki şekilde tadil edilmesi konusunda mutabakata varmış bulunmaktadır:

MADDE 1

**Anlaşma kapsamındaki "GÜMRÜKTEN VE DİĞER RESİMLERDEN VE
VERGİLERDEN MUAFİYET" başlıklı 6. Madde aşağıdaki şekilde
değiştirilecektir:**

1. Tayin edilen havayolu şirketleri veya Akit Taraflardan herhangi biri tarafından uluslararası hava seferlerinde işletilen hava araçlarının yanı sıra hava aracı içerisindeki mutad olmayan teçhizatlar, yakıt ve yağ tedarikleri ve hava aracı levazımatı (yiyecek, içecek ve tütün dahil olmak üzere); söz konusu teçhizatlar ve malzemeler yeniden ihraç edilecekleri veya ilgili bölge üzerinden gerçekleştirilecek seyahatin bir kısmında hava aracında kullanılacakları ana kadar hava aracı içerisinde kalacak olmaları koşuluyla, diğer Akit Tarafın topraklarına vardıkları anda bilcümle gümrük vergilerinden, denetim ücretlerinden ve sair rüsumlar veya vergilerden muaf olacaktır.
2. Aynı zamanda, ifa edilen hizmete tekabül eden ücretler hariç olmak üzere, aynı rüsumlar ve vergilerden muafiyet de söz konusu olacaktır:
 - a) sözkonusu Akit Taraf otoriteleri tarafından belirlenen sınırlamalar dahilinde, diğer Akit Tarafın uluslararası bir hizmetinde yararlanılan hava araçları içerisinde kullanılmak amacıyla, Akit Taraflardan herhangi birinin topraklarında hava aracına alınan hava aracı levazımatı;
 - b) diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu şirketi tarafından uluslararası hizmetlerde kullanılan hava araçlarının bakımı veya onarımı amacıyla Akit Taraflardan herhangi birinin topraklarına getirilmiş olan yedek parçalar ve mutad teçhizatlar;
 - c) sözkonusu malzemeler hava aracına alındıkları Akit Tarafın toprakları üzerinden gerçekleştirilecek seyahatin bir kısmında kullanılacak olduğunda dahi, diğer Akit

Tarafın tayin edilen havayolu şirketi tarafından uluslararası hizmetlerde işletilen hava araçlarına ikmal yapılması amacıyla sevk edilen yakıt ve yağlar;

d) geri alındıkları veya gümrük düzenlemeleri uyarınca sair şekilde tahsis edildikleri ana kadar kalmak üzere, Akit Taraflardan birinin tayin edilen havayolu şirketi tarafından operasyonel ihtiyaçları için teslim edilen, yabancı bir havayolu şirketinin işaretini taşıyan reklam materyalleri (kataloglar, fiyat listeleri, ticari broşürler, modeller, posterler, broşürler vb.), sevk vesaihi, rezervasyon ve iletişime yönelik elektronik teçhizatlar ile bunlara ilişkin yedek parçalar, gösterim teçhizatlarına ve faaliyetlerine ilişkin mobilyalar ve eşyalar.

Yukarıda yer alan (a), (b), (c) ve (d) bentleri kapsamında belirtilen materyallerin Gümrük gözetimi veya kontrolü altında tutulması gerekebilecektir.

MADDE 2

Anlaşmanın "KAPASİTE HÜKMÜ" başlıklı 10. Maddesinin 4. Fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilecektir:

4. Mutabık kalınan hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında; Akit Tarafların her birinin tayin edilen havayolu şirketleri tarafından sağlanacak toplam kapasite ile işletilecek hizmetlerin frekansı, hizmetlerin başlatılması öncesinde ilk olarak Akit Tarafların havacılık otoriteleri tarafından karşılıklı olarak belirlenecektir. Söz konusu kapasite ve hizmet frekansı başlangıç aşamasında ilgili otoriteler tarafından zaman zaman gözden geçirilerek değiştirilebilecektir.

MADDE 3

Anlaşmanın "TARİFELERİN BELİRLENMESİ" başlıklı 13. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilecektir:

1. Akit Taraflardan her biri; işletim maliyeti, makul kâr ve diğer havayollarının tarifeleri dahil tüm ilgili faktörleri hesaba katmak suretiyle, tayin edilen havayolu şirketleri tarafından kendi topraklarına/topraklarından/toprakları üzerinden gerçekleştirilecek uluslararası hava hizmetlerine ilişkin tariflere makul seviyelerde izin verecektir. Akit Taraflarca yapılacak müdahale aşağıdakilerle sınırlı olacaktır:

- makul olmayan ölçüde ayırım gözetilen fiyatların veya uygulamaların önlenmesi;
- tüketicilerin, akim pozisyonunun suiistimali nedeniyle makul olmayan ölçüde yüksek veya kısıtlayıcı olan fiyatlara karşı korunması ve
- havayolu şirketlerinin, doğrudan veya dolaylı hükümet teşviki veya desteği nedeniyle suni olarak düşük olan fiyatlara karşı korunması.

2. 1. Fıkra kapsamında ortaya konmakta olan tarifelerin, Akit Taraflardan birinin tayin edilen havayolu şirketleri tarafından diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerin onayına sunulması gerekli olmayacaktır.

3. Akit Taraflardan hiçbiri, kendisinin tayin edilen havayolu şirketi veya şirketleri tarafından, tarifelerin belirlenmesi sırasında, diğer hava yolu şirketi veya şirketleri ile birlikte veya münferiden, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu şirketlerinden biri olan bir rakibin ciddi şekilde güçsüz duruma getirilmesi veya söz konusu rakibin bir güzergâhtan ekarte edilmesi etkisine sahip olan, olabilecek veya olması amaçlanan bir şekilde piyasa gücünün suiistimal edilmesine izin vermeyecektir.

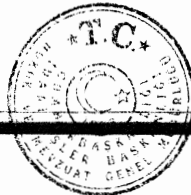
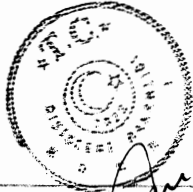
4. Akit Taraflar, tarifelerin belirlenmesi ile ilgili olarak, aşağıdaki havayolu uygulamalarının daha yakından incelenebilecek olası haksız rekabetçi uygulamalar olarak addedilebileceğini kabul etmektedirler:

- a) toplamda, güzergâhlarda, ilgili oldukları hizmetlerin sunulmasına ilişkin masrafları karşılamak için yeterli olmayan bilet ücretlerinin ve ücretlerin tarh edilmesi;
- b) sözkonusu uygulamaların geçici olmak yerine süreklilik arz etmesi;
- c) sözkonusu uygulamaların diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu şirketleri üzerinde ciddi ekonomik etkiye sahip olması veya ciddi zarara sebebiyet vermesi ve
- d) güzergâha ilişkin hakim pozisyonun suiistimalini işaret eden davranış.

5. Hiçbir havacılık otoritesinin, önerilen veya diğer Akit Tarafın bir havayolu şirketi için yürürlükte olan bir tarifeden memnun olmaması durumunda, havacılık otoriteleri, herhangi bir Otorite tarafından talep edilmesi halinde, ilgili hususu istişareler yoluyla çözmeye gayret edeceklerdir. Her halükarda, bir Akit Tarafın havacılık otoritesi, diğer Akit Tarafın bir havayolu şirketine ilişkin bir tarifinin yürürlüğe girmesini veya devam ettirilmesini engelleyecek tek taraflı bir adım atmayacaktır.

6. Mezkûr hususa bakılmaksızın; bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu şirketleri, talep edilmesi halinde, tarifelerin belirlenmesi ile ilgili bilgileri diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerine, söz konusu otoriteler tarafından belirtilen şekilde ve formatta temin edecektir.

7. Hiçbir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu şirketleri üzerinde ilk ret gerekliliği, kaldırma oranı, sakıncasızlık ücreti veya kapasite, frekans veya trafik ile ilgili olarak işbu Anlaşmanın amaçları ile tutarsızlık yaratacak hiçbir sair gereklilik uygulamayacaktır.

MADDE 4

İşbu Protokol, Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olup, Akit Tarafların İşbu Protokolün yürürlüğe girmesi için gerekli olan biçimle iç prosedürleri yerine getirdiğini teyit eden en son tarihli yazılı bildirimının diplomatik kanallar yoluyla tebliğ edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

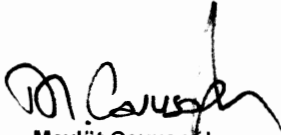
İşbu Protokol, Anlaşmanın 18. Maddesine uygun olarak, Anlaşmanın sona erdiği tarihte yürürlüğünü kaybedecektir.

Taşkent'te 30 Nisan 2018 tarihinde, iki nüsha olarak Türkçe, Özbekçe ve İngilizce üzerinden düzenlenmiş olup bütün metinler eşit doğruluktadır.

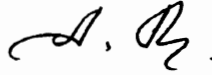
Tefsire ilişkin herhangi bir uyuşmazlığın sözkonusu olması halinde, İngilizce lisanında düzenlenen metin hakim gelecektir.

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına**

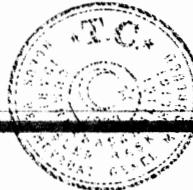
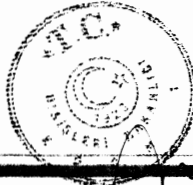
**Özbekistan Cumhuriyeti
Hükümeti adına**

**Mevlüt Çavuşoğlu
Dışişleri Bakanı**

**Abdulaziz Kamilov
Dışişleri Bakanı**

TBMM Basımevi - 2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 22

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1192) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1192 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi5

• Dışişleri Komisyonu Raporu6

• Teklif Metni8

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin8

• Anlaşma Metni9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30/10/2018 tarihli Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 372628 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

30/10/2018

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1192)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması anlaşmalarının ana amacı; beraberinde yalnızca sermaye değil, aynı zamanda teknoloji, yönetim becerisi, uluslararası pazarlara giriş imkanını da getiren doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Ülkemiz müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde etkin bir şekilde yer alması, genel ekonomik politikamızın hedefleri arasındadır. Bu çerçevede, ülkemizde yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının korunması ve daha fazla yabancı sermaye gelişiminin özendirilebilmesi için, yatırım ve ticaret ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu ilişkilerin gelişmesine yönelik potansiyele sahip olduğu düşünülen ülkelerle, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının imzalanmasına 1962 yılında başlanmıştır. Ülkemizin sermaye ihraç eder hale gelmesi ile bu süreç hızlandırılmış ve bugüne kadar 104 ülke ile anılan Anlaşma imzalanmıştır.

Bu itibarla 9 Nisan 2018 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma" ile esas olarak;

1 - Anlaşmaya taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun koşulların yaratılması,

2- Türkiye ve Kırgız Cumhuriyetinde yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirilmesi,

3- Her iki ülkede, özel teşebbüsle devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarının tespit edilmesi hususları düzenlenmiştir.

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören bu Anlaşma ile birlikte iki ülke arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir. Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve hukuki güvence verirken, taraf ülkelere herhangi yeni bir yük getirmemektedir.

Ayrıca, söz konusu Anlaşma, yürürlüğe girdiği tarihte, iki ülke arasında 28 Nisan 1992 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Kırgızistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın yerini alacaktır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-126421

25 Ekim 2018

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

9 Nisan 2018 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

16/11/2018

Esas No: 2/1192

Karar No: 4

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 25/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” 30/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 30/10/2018 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 2/1192 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 15/11/2018 tarihli 3’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti arasında imzalanan ve iki ülke arasındaki ekonomik işbirliği için uygun koşulların oluşturulmasını, yatırımların tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirilmesini, iki ülkede özel teşebbüsle devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarının tespit edilmesini öngören Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

9 Nisan 2018 tarihinde imzalanan bu Anlaşmanın, 1992 yılında imzalanan ve 1996 yılında yürürlüğe giren Kırgızistan ile aramızdaki Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının yerini alacağı,

Mevcut Anlaşmanın güncellenmesi ile iki ülke arasındaki yatırım ilişkilerinin daha sağlam bir yasal çerçeveye oturtularak karşılıklı yatırımların artırılmasının amaçlandığı,

Kırgızistan ile ikili ticaret hacmimizin geçtiğimiz yıl yaklaşık 500 milyon dolar düzeyinde gerçekleştiği; bunun aramızdaki gerçek potansiyeli yansıtmaktan uzak bir rakam olduğu, keza daha fazla bir potansiyele sahip olduğumuz,

Kırgızistan’da çeşitli sektörlerde 300 civarında Türk sermayeli firmanın olduğu ve bu firmalarımızın 5 binden fazla Kırgız vatandaşına istihdam imkanı sağladığı,

Ayrıca, Bişkek’te TİKA tarafından inşaatı tamamlanan ve ülkenin en modern devlet hastanesi olarak hizmet vermeye başlayan Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesinin de Türk halkından Kırgız halkına hediye edilen 10 milyon doların üzerinde bir yatırım olduğu,

Türkiye’nin bütün açılım politikalarının merkezinde ülkelerle ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesinin yer aldığı, bu çerçevede 104 ülkeyle yatırımların karşılıklı teşviki anlaşmamızın olduğu, bu Anlaşma ile de Kırgızistan’la ilişkilerimizi gerçek düzeyine çıkarmayı amaçladığımız,

Anlaşma ile beraber yatırımcılara adil ve eşit muamele edilmesinin, kamulaştırma durumunda yatırımcıya etkin bir şekilde tazminat ödenmesinin, kâr ve diğer gelirlerin transferlerinin serbestçe yapılmasının ve ev sahibi devlet ile yatırımcı arasındaki bir uyuşmazlık durumunda yatırımcının uluslararası tahkime başvurma hakkının garanti altına alınmasının sağlanmaya çalışıldığı,

Kırgızistan'da Anlaşmanın onay sürecinin devam ettiği,
İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatımoğulları Oruç</i>
İstanbul	İzmir	Adana
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Ankara	Aydın	Balıkesir
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Ali Şahin</i>	<i>Mehmet Güzelmansur</i>
Bursa	Gaziantep	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Aziz Babuşcu</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Yunus Emre</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i>
Karabük	Kayseri	Kocaeli
		(Bu raporun özel sözcüsü)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İZMİR MİLLETVEKİLİ BİNALİ YILDIRIM'IN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KIRGIZ
CUMHURİYETİ ARASINDA YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA
İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 9 Nisan 2018 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KIRGIZ
CUMHURİYETİ ARASINDA YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA
İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
KIRGIZ CUMHURİYETİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti ve Kırgız Cumhuriyeti;

Özellikle bir Akit Tarafın yatırımcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımları ile ilgili olarak, Akit Taraflar arasındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile;

Bu gibi yatırımlara tanınacak muameleye ilişkin bir anlaşmanın sermaye ve teknoloji akımı ile Akit Tarafların ekonomik kalkınmasını teşvik edeceğini kabul ederek;

Yatırımlara adil ve hakkaniyete uygun muamele edilmesinin; yatırımlar için istikrarlı bir ortamın idamesi açısından arzulanır olduğuna ve ekonomik kaynakların etkin kullanımının en üst düzeye çıkarılmasına ve yaşam standartlarının geliştirilmesine katkıda bulunacağına dair mutabık kalarak; ve

Bu amaçlara sağlık, güvenlik ve çevreye ilişkin genel uygulama önlemleri yanında uluslararası kabul görmüş işçi haklarını zayıflatmadan ulaşılabileceğine ikna olarak;

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1
Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amacı bakımından;

1. “Yatırım” terimi; bir Akit Tarafın ülkesinde, kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak uzun süreli ekonomik ilişkiler kurmak amacıyla yapılan veya edinilen, iş faaliyetleri ile bağlantılı her türlü mal varlığını ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamak üzere özellikle aşağıdakileri içerir:

(a) taşınır ve taşınmaz malların yanı sıra ipotek, rehin, kefalet gibi diğer haklar ve mal varlığının bulunduğu Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanan diğer benzer haklar;

(b) yeniden yatırılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar;

(c) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer her türlü şekli;

(d) özellikle patentler, sınai tasarımlar, teknik süreçler gibi sınai ve fikri mülkiyet hakları yanında ticari markalar, ticari itibar ve know-how;

(e) doğal kaynaklara yönelik imtiyazlar da dâhil olmak üzere, kanun veya sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları;

(f) anahtar teslim, inşaat, yönetim, üretim ya da gelir paylaşımı sözleşmelerini de içermek üzere sözleşmelere dayanan haklar.

Daha fazla kesinlik açısından, “yatırım” tanımı borsa yoluyla yapılan veya edinilen portföy yatırımlarını kapsamaz.

2. “Yatırımcı” terimi:

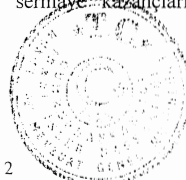
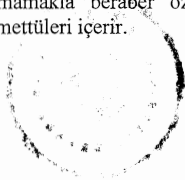
Diğer Akit Tarafın ülkesinde bir yatırım yapmış olan:

(a) kanunlarına göre bir Akit Tarafın vatandaşlığını haiz gerçek kişileri;

(b) kayıtlı işyerleri ile birlikte esaslı iş faaliyetleri bir Akit Tarafın ülkesinde bulunan ve o Akit Tarafın yürürlükteki mevzuatı çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş şirketleri, kuruluşları, firmaları veya iş ortaklıklarını;

ifade eder.

3. “Gelirler” terimi; bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamakla beraber özellikle, kar, faiz, sermaye kazançları, royaltiler, ücretler ve temettüleri içerir.

4. "Ülke" terimi:

(a) Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili olarak; kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda, canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Türkiye'nin uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemen hak ve yetkilere sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Kırgız Cumhuriyeti ile ilgili olarak; canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla, uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemen hak ve yetkilere sahip olduğu kara ülkesini, iç sularını ve bunların üzerindeki hava sahasını ifade eder.

MADDE 2

Uygulama Kapsamı

İşbu Anlaşma, bir Akit Tarafın ülkesinde, bu Akit Tarafın ulusal kanun ve düzenlemelerine uygun olarak diğer Akit Tarafın yatırımcıları tarafından işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra yapılmış yatırımlara uygulanır. Bununla birlikte; işbu Anlaşma, yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan uyumsuzluklara uygulanmaz.

MADDE 3

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Akit Taraf, kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, kendi ülkesinde, diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını mümkün olduğunca teşvik eder.

2. Her bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımları, diğer Akit Tarafın ülkesinde her zaman adil ve hakkaniyete uygun muamele ile tam koruma ve güvenlik de dâhil olmak üzere, uluslararası hukukun muamele standartlarına uygun bir muameleye tabi tutulur. Akit Taraflardan hiçbiri, makul olmayan veya ayrımcı tedbirlerle yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, işletilmesine, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına, tasfiyesine veya elden çıkarılmasına hiçbir şekilde engel olmaz.

MADDE 4

Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Her bir Akit Taraf, kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uygulanandan daha az elverişli olmayacak şekilde ülkesine kabul eder.

2. Her bir Akit Taraf, kurulmuş olan bu yatırımlara, bunların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, işletilmesine, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına, tasfiyesine veya elden çıkarılmasına ilişkin olarak, kendi yatırımcılarının yatırımlarına da herhangi bir üçüncü ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uyguladığı

muameleden hangisi en elverişli ise, bundan daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunur.

3. Akit Taraflar, kendi ulusal mevzuatları çerçevesinde, bir yatırımın yapılması ve sürdürülmesiyle ilgili olarak diğer Akit Tarafın ülkesine girmek isteyen her bir Akit Taraf vatandaşının girişi ve geçici ikamet için yapılan başvuruları iyi niyetle değerlendirir.

4. (a) İşbu Maddenin hükümleri, bir Akit Tarafın tamamen ya da kısmen vergilendirmeye ilişkin herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenleme ile tanıdığı bir muameleyi, tercihi veya ayrıcalığı, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına da sağlamakta yükümlü olduğu şeklinde yorumlanmaz.

(b) İşbu Anlaşmanın Ayrımcılık Yapmama, Ulusal Muamele ve En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi hükümleri, Akit Taraflardan herhangi birinin, bir gümrük birliği, ekonomik birlik veya parasal birliğe, bir ortak pazara veya serbest ticaret bölgesine üyeliğinden veya bunlarla ortaklığından kaynaklanan ve bu Akit Tarafın kendi vatandaşlarına ya da şirketlerine, veya bu gibi bir birliğin, ortak pazarın ya da serbest ticaret bölgesinin üye devletlerinin vatandaşlarına veya şirketlerine veya herhangi bir üçüncü ülke vatandaşlarına veya şirketlerine tanıdığı tüm mevcut veya gelecekteki avantajlara uygulanmaz.

(c) Bu maddenin 1. ve 2. Fıkraları, işbu Anlaşma veya Akit Taraflardan birinin imza koyduğu benzer diğer bir uluslararası anlaşmada düzenlenen yatırımcı ile ev sahibi Akit Taraf arasındaki uyumsuzluğun çözümü hükümleri bakımından uygulanmaz.

(d) İşbu Anlaşmanın 3. ve 4. Maddelerinin hükümleri, Akit Taraflardan birini, toprak, gayrimenkul ve bunlar üzerindeki aynı hakların edinimi bakımından kendi yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muamelelerin aynısını diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına uygulamakla yükümlü kılmaz.

MADDE 5 **Genel İstisnalar**

1. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü, bir Akit Tarafın:

(a) insan, hayvan veya bitki hayatı veya sağlığının veya çevrenin korunması için düzenlenen ve uygulanan;

(b) canlı veya cansız tüketilebilir doğal kaynakların korunmasıyla ilgili;

ayrımcı olmayan herhangi bir yasal önlemi almasına, sürdürmesine ya da uygulamasına engel olacak şekilde yorumlanamaz.

2. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü:

(a) bir Akit Tarafın, temel güvenlik çıkarlarına aykırı gördüğü herhangi bir bilgiyi açıklamasını veya böyle bir bilgiye erişime izin vermesini gerektirecek şekilde;

(b) hiçbir Akit Tarafın;

(i) silah, cephane ve savaş gereçleri ticareti ile bir askeri ya da diğer bir güvenlik kuruluşuna doğrudan veya dolaylı olarak diğer mal, teçhizat, hizmet ve teknoloji sağlama amacıyla yapılan ticaret ve işlemlere ilişkin;

(ii) savaş zamanında veya uluslararası ilişkilerle ilgili diğer acil durumlarda; veya

(iii) nükleer silahların veya diğer patlayıcı nükleer cihazların yayılmasının önlenmesine ilişkin ulusal politikaların veya uluslararası anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili olarak;

kendi temel güvenlik ve ekonomik çıkarlarının korunması için gerekli gördüğü tedbirleri almasına engel olacak şekilde; veya

(c) herhangi bir Akit Tarafı, uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesi için Birleşmiş Milletler Şartı'ndan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla harekete geçmekten alıkoyacak şekilde,

yorumlanamaz.

MADDE 6

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, kamu yararı gözetilerek, ayrımcı olmayacak biçimde; anında, yeterli ve etkin tazminat ödenerek, uygun hukuki usule ve işbu Anlaşmanın 3. ve 4. Maddesinde belirtilen genel muamele prensiplerine göre yapılanlar hariç olmak üzere kamulaştırılmaz, devletleştirilemez veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlerle (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılamaz.

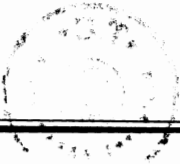
2. Sağlık, güvenlik ve çevre gibi halkın refahını ilgilendiren meşru hedeflerin korunması amacıyla düzenlenen ve uygulanan ayrımcı olmayan yasal önlemler, dolaylı kamulaştırma teşkil etmez.

3. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya kamuoyuna duyurulduğu tarihten hemen önceki adil piyasa değerine eşit olur. Tazminat gecikme olmaksızın ödenir ve 8. Maddenin 2. Fıkrasında da belirtildiği üzere serbestçe transfer edilebilir.

4. Tazminat serbestçe değiştirilebilir bir para birimi ile ödenir ve tazminatın ödenmesinde gecikme olması halinde, kamulaştırmanın yapıldığı tarihten ödemenin yapılacağı tarihe kadar;

(a) Türkiye Cumhuriyeti ülkesinde yapılan yatırımlar için; kamu alacaklarına ödenen en yüksek faiz oranına eşit bir faiz,

(b) Kırgız Cumhuriyeti ülkesinde yapılan yatırımlar için; piyasa esasına göre belirlenen ticari faiz oranına eşit bir faiz oranı içerir.

MADDE 7
Kayıplar için Tazminat

1. Yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş, isyan, iç karışıklık veya diğer benzeri olaylar nedeniyle zarar gören Akit Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Akit Tarafın bu gibi kayıplar bakımından aldığı tazmin edici tedbirlere ilişkin olarak, kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına uyguladığı muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulur.

2. Bu Maddenin 1. Fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, anılan Fıkroda belirtilen durumlardan herhangi birinde, diğer Akit Tarafın ülkesinde,

(a) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamları tarafından mallarına el konulması; veya

(b) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamları tarafından mallarının çatışma halinde olmadığı ya da bunu zorunlu kılmadığı halde tahrip edilmesi;

nedeniyle zarara uğrayan Akit Taraf yatırımcılarının zararları; hızlı, yeterli ve etkin bir şekilde karşılanır ya da tazminat ödenir. Hâsıl olan ödemeler başka bir para birimine serbestçe çevrilebilir.

MADDE 8
Transferler

1. Her bir Akit Taraf, mevzuatının ayrımcı olmayan bir şekilde uygulanmasına bağlı olarak, bir yatırıma ilişkin bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verir. Bu gibi transferler, aşağıdakileri içerir:

(a) ana sermaye ve yatırımı sürdürmek veya artırmak amaçlı ek meblağlar;

(b) gelirler;

(c) ilgili vergi yükümlülüklerinin yerine getirilmesinin ardından, bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar;

(d) 6. ve 7. Maddelere ilişkin tazminatlar;

(e) yatırımla ilgili kredilere ilişkin geri ödemeler ve bunlarla ilişkili faiz ödemeleri;

(f) bir Akit Tarafın ülkesinde bir yatırımla ilgili çalışma izinlerini almış olan diğer bir Akit Tarafın vatandaşlarının aldığı maaşlar, ücretler ve diğer ödemeler;

(g) bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeler.

2. Aksi yatırımcı ve ev sahibi Akit Tarafça kararlaştırılmadıkça, transferler; yatırımın yapılmış olduğu çevrilebilir para birimi veya herhangi bir çevrilebilir para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli piyasa döviz kuru üzerinden yapılır.

3. Ödemeler ve sermaye hareketlerinin ödemeler dengesi üzerinde ciddi zorluklara sebep olduğu veya sebep olma tehdidini yarattığı istisnai durumlarda, her bir Akit Taraf ayrımcılık yapmadan ve iyi niyeti esas alarak geçici olarak transferleri kısıtlayabilir.

4. İşbu Maddenin 3. Fıkrasında belirtilen önlemler:

(a) işbu Maddenin 3. Fıkrasında belirlenen durumlar ile mücadele etmek için gereken süreyi aşmayacak;

(b) geçici olacak ve şartlar izin verir vermez kaldırılacak, ve

(c) diğer Akit Tarafa hızlı bir şekilde bildirilecektir.

MADDE 9 **Halefivet**

1. Eğer Akit Taraflardan biri yatırımcılarının yatırımlarını ticari olmayan risklere karşı korumak amacıyla bir kamu sigortası veya garanti planına sahipse ve bu Akit Tarafın bir yatırımcısı bu sigortayı edinmiş veya plana katılmışsa, sigortalayanın yatırımcı ile sigortalayan arasındaki sigorta sözleşmesinin şartlarından kaynaklanan her türlü halefiyeti diğer Akit Tarafça tanıtır.

2. Sigortalayan halefiyetten dolayı yatırımcının haklarını kullanmaya ve taleplerini öne sürmeye yetkilidir ve yatırım ile ilgili yükümlülükleri üstlenir. Halef olunan haklar veya talepler yatırımcının özgün hak veya taleplerini aşmaz.

3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyumsuzluklar işbu Anlaşmanın 10. Maddesinin hükümlerine göre çözümlenir.

MADDE 10 **Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyumsuzlukların Çözümü**

1. Akit Taraflardan biri ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında, bu yatırımcının yatırımı ile ilgili olarak çıkan uyumsuzluklar, yatırımcı tarafından yatırımın yapıldığı Akit Tarafa ayrıntılı bilgi içerecek şekilde yazılı olarak bildirilir. Mümkün olduğu ölçüde, yatırımcı ve ilgili Akit Taraf bu uyumsuzlukları danışmalar ve müzakereler yoluyla iyi niyetle çözmeye gayret ederler.

2. Bu uyumsuzlukların, 1. Fıkrada belirtilen yazılı bildirim tarihini takip eden 60 (60) gün içerisinde bu şekilde çözümlenememesi halinde, uyumsuzluklar yatırımın secebileceği üzere:

(a) ülkesinde yatırım yapılmış olan Akit Tarafın yetkili mahkemesine;

veya

(b) İşbu Maddenin 4. Fıkrasında belirtilen durumlar hariç olmak üzere;

(i) Her iki Akit Tarafın da bu Sözleşmeye taraf olmaları ve Vaşington Sözleşmesinin uyuşmazlığa uygulanabilir olması halinde, 18 Mart 1965 tarihinde Vaşington'da imzaya açılan Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi (Vaşington Sözleşmesi) ile kurulmuş Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (Merkez);

(ii) Uyuşmazlığa taraf olan yatırımcının Akit Tarafı veya uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf Devletinin yalnızca birinin Vaşington Sözleşmesine taraf olmaması durumunda, Merkez Sekreteryası tarafından tahkim sürecinin yönetimi için Ek İmkân Kurallarını (Ek İmkan Kuralları) düzenleyen kurallar çerçevesinde Merkez'e;

(iii) Uluslararası Ticaret Odası (ICC) Tahkim Mahkemesine;

(iv) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'nin Tahkim Usulü Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir ad hoc hakem mahkemesine

sunulabilir.

3. Yatırımcı uyuşmazlığı işbu Maddenin 2. Fıkrasında bahsedilen uyuşmazlık çözüm yollarından birine sunduğu andan itibaren, bu yollardan birinin seçimi nihaidir.

4. İşbu Maddenin 2. Fıkrasının hükümlerine bakılmaksızın; yalnızca, ev sahibi Akit Tarafın yabancı sermaye ile ilgili mevzuatına uygun olarak, herhangi bir iznin gerekli olması halinde, gerekli izni almış ve fiilen başlamış yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan uyuşmazlıklar, Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID)'e sunulabilir.

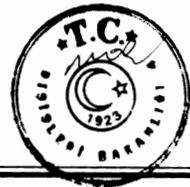
5. Tahkim mahkemesi, hukuk temelinde, aşağıdaki sıra doğrultusunda hukukun tüm kaynaklarını dikkate alarak karar verir:

(a) işbu Anlaşmanın hükümleri,

(b) uyuşmazlığın tarafı olan ve ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın kanunları ve düzenlemeleri (kanunlar ihtilafına ilişkin kurallar da dâhil olmak üzere); ve

(c) her iki Akit Tarafça kabul edilen ilgili uluslararası hukuk ilkeleri.

6. Tahkim kararları uyuşmazlığın bütün tarafları için nihai ve bağlayıcıdır. Her bir Akit Taraf verilen kararları kendi ulusal kanunları çerçevesinde uygular.

MADDE 11
Faydaların Reddi

1. Bir Akit Taraf işbu Anlaşmadan kaynaklanan faydaların, diğer Akit Tarafın bir şirketi olan bu Akit Tarafın bir yatırımcısına ve bu gibi bir yatırımcının yatırımlarına uygulanmasını, söz konusu şirketin kanunları çerçevesinde kurulmuş olduğu diğer Akit Tarafın ülkesinde önemli faaliyetlerinin olmaması ve Anlaşmanın faydalarının uygulanmasını reddeden Akit Tarafın yatırımcılarının bu şirkete sahip olması veya şirketi idare etmesi halinde reddedebilir.

2. Faydaların tanınmasını reddeden Akit Taraf, faydaların reddinden önce mümkün olduğu ölçüde, diğer Akit Tarafı haberdar eder.

MADDE 12
Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasıyla ilgili aralarında çıkan herhangi bir uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde hızlı ve hakkaniyete uygun bir çözüm ararlar. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu gibi çözümlere varmak için doğrudan ve anlamlı müzakerelerde bulunmayı kabul ederler. Eğer Akit Taraflar uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı (6) ay içerisinde yukarıda belirtilen yöntemler ile kendi aralarında bir anlaşmaya varamazlarsa uyuşmazlık, Akit Taraflardan herhangi birinin yazılı isteği üzerine, üç yüceli bir tahkim mahkemesine sunulabilir.

2. Talebin alınmasından itibaren iki (2) ay içerisinde, her bir Akit Taraf bir hakem tayin eder. Tayin edilen bu iki hakem üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü hakemi Başkan olarak seçer. Akit Taraflardan herhangi birinin belirtilen süre içinde hakemi atayamaması halinde, diğer Akit Taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan atamayı yapmasını talep edebilir.

3. Eğer her iki hakem atanmalarından itibaren iki (2) ay içerisinde Başkan seçiminde anlaşmaya varamazlar ise, Başkan Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından atanır.

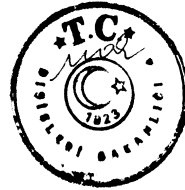
4. Eğer, bu Madde'nin 2. ve 3. Fıkralarında belirtilen durumlarda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı söz konusu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Başkan Vekili tarafından yapılır ve eğer Başkan Vekili de bu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Vekili Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılır.

5. Tahkim Mahkemesi Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç (3) ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaktır. Böyle bir anlaşmanın olmaması halinde, Tahkim Mahkemesi, genel kabul görmüş uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak işbu kuralları tayin etmiş Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep eder.

6. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz (8) ay içerisinde bütün beyanlar yapılır, bütün duruşmalar tamamlanır ve Tahkim Mahkemesi, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanların sunulduğu veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki (2) ay içinde karara varır. Tahkim Mahkemesi, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alır. Tahkim Mahkemesi kararını, işbu Anlaşma ve Akit Taraflar arasında uygulanabilir uluslararası hukuka uygun olarak alır.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenir. Bununla birlikte, Tahkim Mahkemesi masraflara ilişkin farklı bir karar verebilir.

8. Eğer bir uyumsuzluk, işbu Anlaşmanın 10. Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuşsa ve hala mahkeme önündeysen, aynı uyumsuzluk işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulamaz. Bu durum, her iki Akit Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurulmasını engellemez.

MADDE 13
Yürürlüğe Girme

1. İşbu Anlaşma, Akit Tarafların, yürürlüğe girmeye ilişkin gerekli dâhili yasal işlemlerin tamamlandığına dair yazılı ve diplomatik kanallarla yapılan bildirimlerinden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girer. Anlaşma on (10) yıllık bir dönem boyunca yürürlükte kalır ve İşbu Maddenin 2. Fıkrasına göre sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalmaya devam eder.

2. Akit Taraflardan her biri, bir yıl öncesinden diğer Akit Tarafa yazılı bir bildirimde bulunarak ilk on yıllık dönemin sonunda veya bu tarihten sonra herhangi bir zamanda Anlaşmayı feshedebilir.

3. Akit Taraflar arasında ortak yazılı rıza ile İşbu Anlaşmaya ilişkin herhangi bir ekleme veya değişiklik yapılabilir. Bu gibi eklemeler ve değişiklikler İşbu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olan ayrı bir protokol şeklinde yapılır ve İşbu Maddenin 1. Fıkrasının hükümlerine uygun olarak yürürlüğe girer.

4. İşbu Anlaşmanın sona erdiği tarihten önce yapılan veya edinilen ve İşbu Anlaşmanın diğer bir şekilde uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, İşbu Anlaşmanın diğer tüm Maddelerinin hükümleri, Anlaşmanın sona erme tarihinden itibaren bir on (10) yıl daha geçerli olmaya devam eder.

5. İşbu Anlaşma, Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgızistan Cumhuriyeti arasında 28 Nisan 1992 tarihinde imzalanan ve İşbu Anlaşma yürürlüğe girdiği tarihte sonlandırılacak olan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması'nın yerini alır.

Yukarıdaki hususlar muvacesinde, İşbu Anlaşma Hükümetlerince yetkili kılınan temsilciler tarafından imzalanmıştır.

Ankara'da, 9 Nisan 2018 tarihinde iki nüsha olarak Türkçe, Kırgızca, Rusça ve İngilizce dillerinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır.

İşbu Anlaşmanın yorumunda farklılık olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

Nihat ZEYBEKÇİ
Ekonomi Bakanı

KIRGIZ CUMHURİYETİ
ADINA

Artem KOVIKOV
Ekonomi Bakanı

